

●●●●● GÜNCEL

Malatya'nın Ölçme Değerlendirme
Sürecindeki Yeri

DR. ÖZLEM GÖKTAŞ

●●●●● EĞİTİM

Malatya Eğitim Tarihi Müzesi

FEVZİ KIRIK

●●●●● DENEME

Umudun dili dua

ŞEHLANUR ÇİÇEK

●●●●● ÖYKÜ

Kahve fincanımdaki yıldızlar

DİLAN FİDAN

●●●●● ŞİİR

Bi' kaybeden demiş

ALEYNA TAŞ

EĞİTİM, KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ YIL: 2019 SAYI: 2

maarif name

**BAŞARILI VE
ERDEMLİ
NESİLLERİN
OKULU**

Çınar KOLEJİ

maarif name

EĞİTİM, KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Adına Sahibi
Millî Eğitim Müdürü
ALİ TATLI

Sorumlu Yazı İşleri Şube Müdürü
FATİH ERDİM

Genel Yayın Yönetmeni
FERMAN SALMIŞ

Yayın Kurulu
DR. DİLEK KIRNIK
CUMALİ BAŞDAŞ
MESUT GÖNÇ
SEYDİ TÜRKERİ

Tasarım
Fokus Tasarım

Baskı
Ses Reklam Paz. Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mebusevleri Ayten Sk. 28/7 Çankaya - Ankara

Adres
Kernek Mahallesi, Şht. Hamit Fendoğlu
Caddesi, 44300
Battalgazi/Malatya
Tel: 0 422 280 4400
0422 280 4548
Belgegeçer: 0422 280 4549
www.malatya.meb.gov.tr

© Dergimizde yayımlanan yazı ve fotoğraflardan yayıncının izni alınmadan, kaynak belirtilmeden tam veya özet alıntı yapılamaz.

Maarifname, Malatya İl Millî Eğitim
Müdürlüğü tarafından yayımlanır.

SÜRELİ YAYIN

MALATYA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

editör'den

FERMAN SALMIŞ

*Kendisi ve çağı hakkında yazan insan,
tüm insanlar ve çağlar hakkında yazmış olur.*

Bernard Shaw

Dergiler sanatın, edebiyatın atölyeleridir; **ilk yazı deneyimlerinin** çoğu dergi ortamlarında gerçekleşir. Kendi pencерemizden hayata bakmak ve bunu yazıya dökmek “**kendini bulma arayışı**” olarak da görülebilir. Bu bağlamda sanat, kültür, eğitim, bilim alanlarında dergicilik hâlen popülaritesini yitirmemiş bir uğraştır.

Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak **Maarifname**'nin ikinci sayısı ile yeniden siz değerli okurlarla buluşmanın sevincini yaşıyoruz. **Öğretmen ve öğrencilerimizden** gelen makale, deneme, şiir, inceleme yazılarına yer verdik. “**Hayata dokunan**” yazılardan bir kolaj sunmak istedik sizlere. Bir yandan eğitim süreci içinde birçok kültürel, sanatsal, sosyal etkinlik gerçekleştirirken öte yandan yazının ve ifadenin diğer biçimlerini bir arada sunmaya çalıştık.

Dergideki kimi yazılar bir **atölye çalışmasının** sonucunda; kimi yazılar esin rüzgârının estiği dimağlarda; kimi yazılar dalgaların çarptığı kıyılarda; kimi yazılar emek verilmiş bir etkinliğin sonrasında kaleme alınmıştır. Öyle ki ilimizde, eğitim alanında edebiyata, sanata, spora, bilimsel alana olan **dokunuşların izlerini** dergimizde bulacaksınız. Bu **panorama**, eğitim alanında insan ve insana dair uğraşları, emekleri, sevinçleri, hüznüleri yansıtmaktadır.

Yazının hafızası, **en güçlü hafızadır**. Yazı, bizleri geçmişimize, tarihimize, kültürümüze, düşünüş biçimlerimize ekler. Öyle ki yazma uğraşı, tarih boyunca insanın medeniyet kurmada sarıldığı **en önemli daldır**. Elbette sanatın bütün dalları düşünüş ve duygulanış biçimlerine eşlik eder, insanın dehasını yansıtır. Bir derginin sayfalarını süsleyen yazıların damıtıldığı yer insan yüreğidir, aklıdır.

Çağımızın en belirgin özelliği, **görselliğin kelimeleri işgal etmesidir**. Yazma uğraşı biraz da kelimeleri bu görsel baskıdan kurtarmak, kelimelere **hak ettikleri yeri** verebilme vefasıdır. Çünkü bu çağın ruhunu sanat, kültürle yoğurmak; çağın dilini, görünüşünü, dokunuşunu **etik ve estetik** hâle getirmenin bir gereğidir. Eğitimin belki de **en önemli işlevi** bu olsa gerek; anlamak, anlatmak, uygulamak ve estetize etmek...

Yazının “**hikâyesi**”ne dair arayışın dâim olması dileği ile...

bu sayıda

Kültür ve sanat
tasavvurumuz üzerine 4

ALİ TATLI

Malatya'nın ölçme değerlendirme
sürecindeki yeri 6

DR. ÖZLEM GÖKTAŞ

Okul örgütlerinin örgütsel tipi 10

DR. GÜLCAN YALÇIN DURMUŞ

Matematik eğitiminde
öğretim modelleri 14

DR. ALİ İHSAN BORAN

Paylaşılan liderlik 20

DR. ASLI AĞIROĞLU BAKIR

Sezai Karakoç 24

ŞEHLANUR ÇİÇEK

Herkes aynı şeyi yapıyor 27

ABDURRAHMAN EKİNCİ

Görsel sanatlar ve eğitim 28

VEHBİ KOLÇAK

Neden müzik eğitimi? 29

EBRU ÖZ - FERDA ÇELİK

Beden Eğitimi ve sportif etkinliklerin
eğitim açısından önemi 30

ÜMIT AVCI - İBRAHİM ÇELİK

Malatya Eğitim Tarihi Müzesi 32

FEVZİ KIRIK

Annem 35

ELA BAŞAĞAÇ

Dasitan-ı Kübra 36

YUNUS LAÇIN

Umudun dili dua 40

ŞEHLANUR ÇİÇEK

Sonsuzluk gemisi 41

MUHAMMED KORKMAZ

Altı çizili cümleler 42

RECEP ÖREK

Enes Bey'in bir günü 44

İLAYDA CAN

Dostluğun mucizesi 45

ZEYNEP VAROL

Aşkın üçüncü kızı 46

SUEDA NUR TANDOĞAN

Ben bir çocuğum 47

SEVİM ASLAN

Bir elmanın iki yarısı 48

AYŞEGÜL TUĞRULCA

Bir güz akşamı serinliğinde 49

MURAT BİLİM

Eslem'in dünyası 50

NESLİHAN BARMAN

Kahve fincanımdaki yıldızlar 54

DİLAN FIDAN

Hasret 57

BEYZA GÖKSOY

Köy türküleri 58

GÜL MURAT

Dostluk ve empati 64

NESLİHAN BARMAN

Dostlar pusula gibidir 65

ŞEYMA HATUN KILIÇ

Dünyanın insanları 66

MUSA TEKİN

Elveda 68

ŞEHLANUR ÇİÇEK

Renkli duvarlar 70

DOĞA KARAASLAN

Yağmur düşleri 73

FERMAN SALMIŞ

Sözlerin diyeti 74

SABRİ BOYRAZ

Sensin öğretmenim 79

SABRİ BOYRAZ

Telve 80

REMZİYE ASLAN

Hoşgörü ve sevgi 83

İREM GÖZÜKARA

Vatan izleri 84

BEYZA GÖKSOY

Zaman 86

NEHİR TEKİN

Varlığın nefesi çevre 88

NURGÜL GÜDEN

Hisset 89

ŞEYDANUR ÇELİK

Bi' kaybeden demiş 90

ALEYNA TAŞ

Ev 91

SEYDİ TÜRKERİ

Yaşanabilir bir dünya istiyoruz 92

BERİVAN BULUT

Mavinin "kırmızı"ya sevdası 94

BEYZA GÖKSOY

Sevgi 95

BERFİN TAŞKIN

Kitap kokusu 96

FERMAN SALMIŞ

Tübitak Projeleri Bilimsel Çalışma
Raporu (2018-2019) 98

Öğrenme Atölyesi Projesi 100

MEM Akademi Projesi 101

Kültür, sanat, spor
etkinlikleri ve projeler 102

Zati'nin gazeline tahmis 104

İŞİL SEMA TERECE

İlk göz ağrımız Maarifname

ALİ TATLI

İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Hâlâ gözlerimiz dergi sayfalarında yayınlanan bir yazının satır aralarında **güzellikler** arıyor; **düşler** derliyor. **Yazının büyü**süne kapılmaya devam ediyoruz. Edebiyat, kültür, sanat, eğitim temalı yazılar **bizlerin sesi** olmayı, ifadenin güzel örneklerini oluşturmayı, geleceğe umutla bakmayı teyit ediyor. Bu bağlamda; **Maarifname** dergimizin yeni sayısı bizleri heyecanlandırıyor.

Dergicilik bir okuldur; bu okul nice yazar, şair, sanatçı, kültür ve bilim insanı yetiştirmiştir. Âşık Veysel bir şiirinde; *“Dünyanın en zengin aklını gördüm / Sermayesini sordum; dedi ki okul...”* demektedir. Bu okulun temelleri asırlar öncesinden atılmış olmasına rağmen, hâlâ dimdik ayakta. Dergicilik elbette **uzun soluklu** bir iş ve meşakkatli bir uğraştır. Kadim bir geleneğin devamı olarak kültür-sanat dünyamızı renkleriyle, desenleriyle, yazılarıyla süslemektedir.

Maarifname; kapsayıcı bir dergi olarak; bütün eğitim paydaşlarımızın sesi ve **ifade gücü** olmayı amaçlamaktadır.

Bundan sonraki dönemlerde rutin olarak yayınlanacak makaleleri, öyküleri, şiirleri, denemeleri, araştırma-inceleme yazılarıyla elimizin altında olacaktır. Bu çalışmanın bir **örneklik** teşkil etmesi öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz arasında bir farkındalık oluşturması önem taşımaktadır.

Geleceğe **umutla** bakabilmek için yalnızca bilimsel çalışmalar yeterli olmayacaktır; insani vasıfların da geliştirilmesi, bilim-etik; toplum-estetik dengesinin de yeniden kurulmaya ihtiyacı vardır. Sanatın, edebiyatın ve kültürün gücünü birleştirerek eğitimi yeniden bu çeşitlilikle yoğurmak zenginleştirici bir tutum olacaktır.

Eğitim, kültür, sanat dergimiz “Maarifname” ilimizde yazmayı teşvik ediyor; okur-yazar bir toplumun hasretini bir nebze de olsa gidermeyi hedefliyor. Eğitim-kültür dünyamıza güzel izler bırakmaya aday bu yazılar, şiirler, düşünceler için içtenlikle teşekkür ederim. Emeği geçenlerin ellerine, yüreklerine sağlık.

Kültür ve sanat tasavvurumuz üzerine

ALİ TATLI

İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ

*Bilim ve sanat, takdir edilmediği
yerden göç eder. İbn-i Sina*

nsan, kültür ve sanat sarmalı içinde kendini bulur, kişiliğini inşa eder, hayatına dair imza atma becerilerini geliştirir. Okullarda akademik başarının yanı sıra öncelikle kültür, sanat atölyelerinin işlevine kavuşma noktasında daha güçlü bir çaba sarf edilmektedir. 21. yüzyılın en güçlü hikâyesi, tek başına yapay zekâ değil, insan becerisinin, özünün bir parçası olan sanat ve kültürdeki üretim olacaktır. Çünkü insani değerleri biriktiren, yontan, dönüştüren tam da bu kavramlar ve onların üstlendikleri işlevlerdir.

Kültür sanat eğitimi; insan ruhunun, doğasının bir gereğidir. Çağın karmaşası içinde kaybolmamak için, giderek daha belirgin bir iz bırakmakla karşı karşıyadır insan. Temel mesele, sanat eğitiminde erken yaşlarda becerileri keşfetme ve bunları eğilimler ölçüsünde doğru yönlendirmektir. Edebiyat, resim, müzik, mimari gibi dallarda daha güçlü adımlar atmak ve ülkemizin insan kaynağını değerlendirmek zorundayız.

Sanat eğitimi alan her öğrenciye kendi birikim ve izlenimlerinden yola çıkarak bir görme biçimi ve sanat dili kazandırmak yeni dönem tasavvurumuzdur. Herkes

kendi sanat alfabesini keşfetmek ve bununla sanatsal üretim yapmanın tadına, keyfine varmalıdır. Eğitim bu bağlamda, bireyin kendini gerçekleştirme için ona sunulan bir destek niteliğindedir. Her insan büyük yeteneklerle doğar; biz eğitimcilere düşen adeta bir arkeolojik kazı yaparak çocuklardaki o potansiyele ulaşmaktır.

Clarissa P. Estes: “Sanat önemlidir, çünkü ruhun mevsimlerini ya da ruhun yolculuğundaki özel ya da trajik bir olayı anımsatır. Sanat, sadece kendimiz için değildir, sadece kendi kavrayışımızın bir göstergesi değildir. Peşimizden gelenler için bir haritadır da” demektedir.

Sanatın toplumsal yansıması, daha estetik, zarif, medeni bir hikâyenin gerçeğe dönüşmesi olacaktır. Öte yandan sanat, çağın ve zamanın tanıklığıdır bundan dolayı da kalıcı olan en önemli değerler sanatsal değerler ve eserler değil midir?

Sanatsal faaliyetler, insanı dinlendirir, içindeki kişilikle diyalog kurmasını sağlar. Bu çağın temel sorunu insanın kendisinden uzaklaşmasıdır. “Yabancılaşma” metaforu ile açıklanabilecek uzaklaşmanın önüne geçmek, elbette gelişimleri okurken kendimize de dönmektir. İşte bunu, kültür sanat felsefemizle yeniden sağlayabiliriz.

Düşünür Ali Şeriatî ise: “Sanayi, insanı tabiatı var olana ulaştırmak için yine insanın yaratıcılığından ibarettir. Oysa sanat, insanın ihtiyaç duyduğu ama tabiatı bulunmayan şeylerden yararlanmak için insanın yaratıcılığından ibarettir...” belirlemesi ile insani yanımıza vurgu yapar ve her birimizin içindeki potansiyel gücünden söz eder. İnsanın dehası, onun bu gücünde saklıdır. Örneğin Mimar Sinan, tek başına kocaman bir tarihe kendi imzasını atarak mimari alanında dünyanın en güzel şaheserlerini ortaya koymuştur.

Eğitim, bilimsel konularda olduğu kadar; dümenini sanat

ve kültürel birikimin kıyılarına da kıracaktır. Eğitim alanındaki bu yeni farkındalık, okullarımızda, aile ortamlarımızda daha çok görünür hâle gelecektir. Başarının da kıstaslarını yeniden değerlendirmek durumundayız. Okullarımızda kurduğumuz beceri, sanat atölyelerinin giderek yaygınlaşacağını belirtmekte yarar var. Dahası, eğitimi bir ekosistem olarak ele alıp, etik, estetik, bilimsel bir birleşim ile yol alınacaktır.

Kültür-sanat tasavvurumuz 21. yüzyılın ihtiyacına göre kendini güncellemekte ve eğitim dünyamız da buna göre yeniden şekillenmektedir.

2023 EĞİTİM VİZYONU IŞIĞINDA

Malatya'nın ölçme değerlendirme sürecindeki yeri

DR. ÖZLEM GÖKTAŞ
MATEMATİK ÖĞRETMENİ, MEB

Dünyada meydana gelen bilimsel, teknolojik değişimler tüm kurumlarda olduğu gibi eğitim sisteminde de birtakım değişimleri beraberinde getirmiştir. 21. yüzyılın ilk çeyreğinde, dünya ve insanlık yeniden kendini resetlemekte; ihtiyaçlar, olanaklar, fırsatlar yeniden değerlendirilmektedir. Eğitim çok boyutlu bir sistem bütünüdür. Temelini milli ve manevi değerlerden alan geleceğe köprü kuran eğitimin ana ögesi insandır. Toplumun aynası olan insanı yetiştirmede eğitim sisteminde başarının ön koşulu, insanın doğasına ait çift kanadı temsil eden

aklı ve kalbi birleştiren bütüncül bir sorumluluk geliştirebilmektir. Bu amaçla bakanlığın oluşturduğu 2023 Eğitim Vizyonu'nun temel amacı, çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı çocuklar yetiştirmektir (MEB 2023 Eğitim Vizyonu: 7). Bir ekosistem olarak eğitim bütün alt sistemleriyle ele alınırken, ancak böylesi bir pedagoji ve bakış açısı, ülkemizin insan kaynağının geliştirilmesinde ve yönlendirilmesinde doğru rotalar çizmemizi mümkün kılabilecektir.

Bakanlığın “Bir Ekosistem

Olarak Eğitimi Konuşuyoruz” bilinciyle, Milli Eğitim Bakanlığının eğitim sisteminde parçadan bütüne ulaşma mantığından yola çıkarak yayımladığı 2023 Eğitim Vizyonunun temel aldığı hedeflerin gerçekleşmesi boyutunda Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz bünyesinde de birtakım çalışmalar yürütülmüştür. Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı kapsamında MEB Bakan Danışmanı Gökhan Yücel'in katıldığı bir konferans gerçekleştirilmiş, İl Çalıştay komisyonu ile birlikte uzun bir değerlendirme, planlama çalışması yapılmıştır. Sonrasında ilgili temalar belirlenerek bir durum analizi ortaya konulmuştur. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri ile bir

**Malatya 2023 Eğitim
Vizyonu Çalıştayı 16
Ocak 2019 tarihinde 19
Tema/Masadan oluşan
175 kişilik ekip ile
çalışmalarına başlamıştır.**

toplantı gerçekleştirilerek çalış-
taya ve yönetime ilişkin öneriler
alınmıştır. İlimizde millî eğitim
kurumlarımızda görev yapan dok-
toralı öğretmenlerle bir değerlen-
dirme toplantısı gerçekleştirilerek,
çalıştaya ve çalıştay temalarına
uygun bir görevlendirme yapılarak
hazırlıklar olgunlaştırılmıştır.

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu
Çalıştayı 16 Ocak 2019 tarihinde
19 Tema/Masadan oluşan 175
kişilik ekip ile çalışmalarına
başlamıştır. Her bir
masada bir tema olmak
üzere 2 gün boyun-
ca tartışılmış, ön
raporlar ince-
lenmiş, uz-
manların
gözetiminde
gerekli
teknik ve
formlar
kullanılarak
tema rapor-
ları: Güçlü ve
Zayıf Yönler, İlgili

Alanda Yapılanlar Çalışmalar,
Yapılması Gereken Çalışmalar,
Sorun Alanları, Öneriler ve So-
nuç başlıklarından oluşturulmuş-
tur. Tüm ilçelerin 2023 Eğitim
Vizyonu kapsamında yaptıkları
çalışmalar değerlendirilmiş ve ni-
hai sonuçlar ilimizde düzenlenen

çalıştayla paydaşlara sunulmuştur.

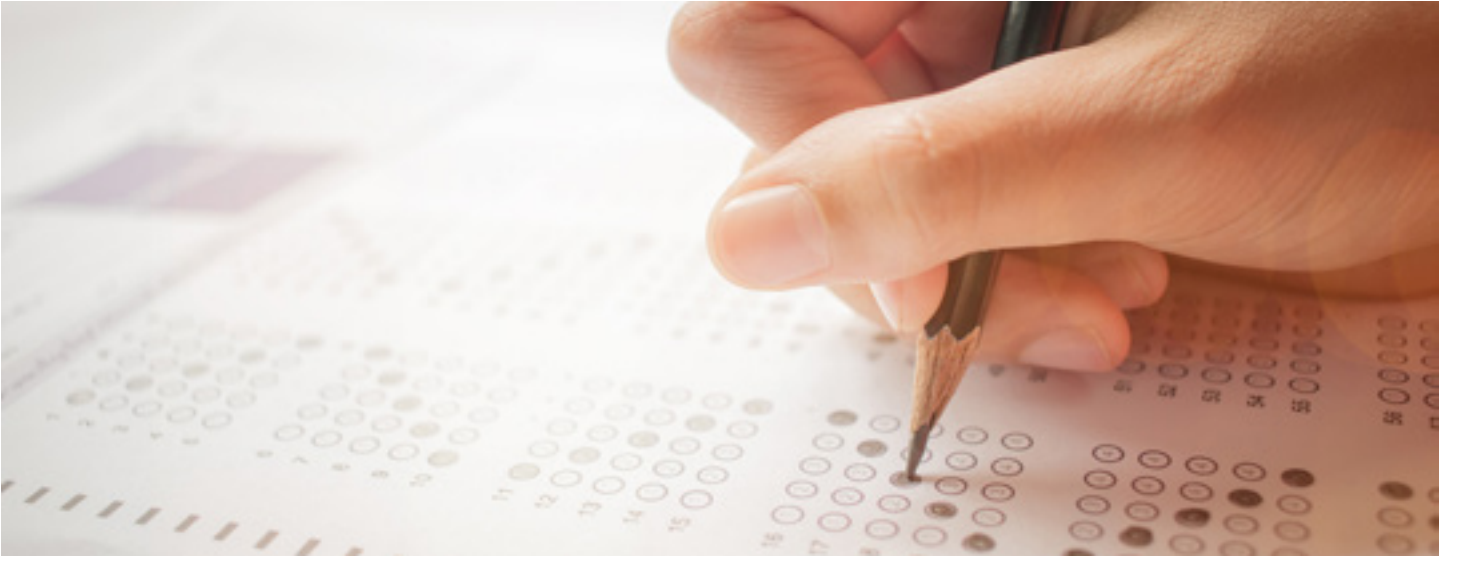
2023 Eğitim Vizyonu Çalış-
tayı'nın önemli başlıklarından
biri de Ölçme ve Değerlendir-
me'dir. Eğitim faaliyetleri içeri-
sinde önemli yere sahip ölçme
ve değerlendirme kavramlarının
doğru anlaşılması ve uygulanması
da bir başka hassas noktadır. Son
yıllardaki gelişmelerin ışığında öğ-
retmenlerin sorumluluklarının

başında, ölçme ve değer-
lendirme gelmektedir.

Nitelikli ölçme ve
değerlendir-
me uygula-
malarının
yapılması,
bu yön-
temlerin
öğretmen-
ler tarafından

çok iyi bilinmesi ve seçilmesi
gerekir. Çünkü klasik, bilgi
aktaran kişi olarak öğretmen;

İlimizde yürütülen Ölçme Değerlendirme faaliyetleri düşünüldüğünde İl Milli Eğitim Müdürlüğümüzde bulunan Ölçme Değerlendirme Merkezi, kendi imkânlarıyla sorularını hazırlayan her branşta yeterli ve nitelikli öğretmen ekibine, sınavın dizgisini ve baskısını kendi yapabilecek ve basabilecek imkânlara sahiptir

düşünen, eleştiren, yorumlayan ve öğrendiklerini anlamlandıran öğrenciler yetiştirmede kesinlikle başarısız olmuştur. Öğretmenlerin yetersiz bilgi ve becerileri ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulamalarında da olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle öğretim programlarının, uygulayıcıları olan öğretmenlerin de ölçme-değerlendirme anlayışlarında bir değişimin gerçekleşmesi gerektiği ve onların görüşlerinin önemi ortadır.

İlimizde yürütülen Ölçme Değerlendirme faaliyetleri düşünüldüğünde İl Milli Eğitim Müdürlüğümüzde bulunan Ölçme Değerlendirme Merkezi, kendi imkânlarıyla sorularını hazırlayan

her branşta yeterli ve nitelikli öğretmen ekibine, sınavın dizgisini ve baskısını kendi yapabilecek ve basabilecek imkânlara sahiptir. Süreç odaklı kazanım değerlendirme uygulama araştırmaları yapılarak öğrencilerin kazanımları edinme düzeyleri tespit edilerek eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmaların yapılması ilimizde gerçekleştirilmektedir. İlimizdeki öğrenci yoğunluğunun %90'ının merkezde bulunması sebebiyle merkezden yürütülecek çalışmalar her öğrenciye ulaşmada avantaj sağlamaktadır.

Ancak bunun yanında önemli sorun alanları da tespit edilmiştir. Bunlardan başlıcalarını şöyle sıralamak mümkündür: Eğitim

sisteminin merkezi sınavlara odaklandığı, ölçme değerlendirme de eğitim öğretimin her kademesinde sonuç odaklı olarak yapıldığı, sınavlarda başarılı olup olmama durumuna göre öğrencilerin sınıflandırıldığı görülmektedir. Okulların eşit fiziki ve sosyal imkânlara sahip olmamasının, hem eğitim öğretim sürecinde hem de ölçme değerlendirmede eşitlik ilkesine uygun bir işleyişe engel teşkil ettiği görülmektedir. Nota dayalı sistemin öğrencileri ezbere yönlendirdiği, öğrencilerin eleştirel düşünce, araştırma, analiz, sentez gibi 2023 Vizyonuna uygun yeteneklerini geliştirmeye uygun ölçme değerlendirmenin yapılmadığı düşünülmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla geleneksel ölçme metotlarına göre değerlendirildiği, gelişimsel farklılıkların, yeteneklerin gözlemlenmediği görülmüştür. Eğitim programlarında ve ortamlarında alternatif ölçme değerlendirme yapabilmeye yönelik eksikliklerin, öğretmenleri

geleneksel yöntemlere yönelttiği düşünülmektedir. Uygulanan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin geri bildiriminin yeterince sağlanmadığı, eksikliği görülen öğrencilerin eksiklerini kapatmak adına düzenli bir çalışma yapılmadığı sonucuna varılmıştır.

Bunun yanında öğrencilerin okul içi ve okullar arası sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılımında yeteneklerinin tespiti konusunda ölçme ve değerlendirme tekniklerinin standart olmadığı görülmüştür. Resim, müzik ve beden eğitimi derslerinde not vermede birtakım problemler yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle bu derslerin doğasına özel, süreç odaklı değerlendirmeler yapılmadığı görülmüştür. Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle öğrencilerin bilişsel öğrenmelerinin ölçülmeye çalışıldığı, üst düzey becerileri ve duyuşsal olarak öğrencilerin davranışlarının ölçülmediği görülmüştür.

Bu sorunların çözümüne yönelik önerilerden bazıları ise merkezi sınavlara bağımlılığın azaltılabilmesi için okullar arası fırsat eşitsizliklerini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi, okullardaki rekabetin azaltılması, paylaşım temelli bir anlayış benimsenerek birlik ve beraberlik içinde yürütülmesi, okullarda sosyal ve kültürel

İlimizdeki öğrenci yoğunluğunun %90'ının merkezde bulunması sebebiyle merkezden yürütülecek çalışmalar her öğrenciye ulaşmada avantaj sağlamaktadır.

faaliyetlerin amacına uygun olarak yapılabilmesi için kaynak ayrılıp uygun eğitsel ortamların oluşturulması ve bu alandaki başarılı öğrencilerin yeteneğine uygun eğitim kurumlarına yönlendirilmesine önem verilmesi şeklinde sıralanmıştır.

Çözüm önerilerini gerçeğe taşıyacak somut adımlar atmak önemlidir. Bunun için de somut hedefler belirlenmiştir. Bu hedeflerden bazıları şöyledir:

- İlimizdeki dezavantajlı okulları (okul türü, bölge, cinsiyet, fiziksel ve sosyoekonomik statü) coğrafi bilgi sistemleri üzerinden tespit edilerek yapılacak

kamuoyu iletişim çalışmalarıyla il ve bakanlık arasında koordinasyon sağlanarak okul düzeyinde yapılandırmaların sağlanmasına çalışılacaktır.

- İlimizdeki ortaöğretim kurumlarının niteliği artırılarak sınavla öğrenci alan okullara yönelik talebin azaltılmasına çalışılacaktır.
- Yetenekli öğrencilerin sınavla öğrenci alan okullara yerleştirilmesinde e-portfolyonun etkili olması, ulusal başarıya sahip yetenekli öğrencilerin bu okullara yerleştirilmesi sağlanacaktır.
- Temel eğitimin 1. kademesinde değerlendirmeler nottan bağımsız e-portfolyo ile yapılacaktır.

Belirlenen sorunlar, çözüm önerileri ve hedefler önemlidir. İlerleyen süreçte hedeflere ulaşabilmek için yol haritası oluşturulması da bilimsel veriler bize yardımcı olacaktır.

Okul örgütlerinin örgütsel tipi

DR. GÜLCAN YALÇIN DURMUŞ

SINIF ÖĞRETMENİ, MEB

Örgütler, amaca yönelik faaliyetlerin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere oluşturulmuş teknik, sosyal ve ekonomik araçlardır. Eğitimde kastedilen örgütler de okullardır. Okullar her ülkede kamuoyunun, hükümetlerin, sivil toplum örgütlerinin ve bilim adamlarının ilgi gösterdiği örgütlerin başında gelir. Çünkü okulların işlevleri, ülke kalkınması ile doğrudan ilişkilidir. Bununla birlikte okulların bir ülke için yaşamsal önem taşıyan rollerini yerine getirebilmeleri ancak etkili bir şekilde yönetilmeleri ile mümkündür (Can ve Çelikten: 2000; Gümüşeli, 1996 16).

Okulların etkili olmaları ve hedeflerine ulaşabilmeleri, eğitim öğretim programlarının yürütülmesinden sorumlu olan okul

müdürlerinin etkili olmasına bağlıdır. Nasıl ki bir yemek yapılırken aynı malzemeler kullanıldığı halde farklı lezzetler ortaya çıkıyorsa, okullarda da öğrenci, öğretmen ve çevre faktörleri sabit kalarak, okul müdürünün değiştirilmesi okulu ve okulun etkinliğini tümüyle farklılaştırabilir (Keser ve Gedikoğlu, 2008).

Genel olarak, okul müdürlerinin yetki ve sorumluluklarının neler olduğu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde eğitim öğretim işleri, öğrenci ve personel hizmetleri, müfredat geliştirilmesi, toplumsal ilişkilerinin geliştirilmesi, okul bütçesi ile ilgili işler olarak sınıflandırılmıştır (Keser, Z., Gedikoğlu, T.: 2008).

Okul; toplumun eğitim kavramı ve hizmetiyle özdeşleştiği kurum, eğitim sisteminin en işlevsel

parçası ve üretim amaçlı somut örgütlenmesidir (Açıkalın, 1998:1). “Okul, çok boyutlu bir olaydır ve ülkenin gelişmesi, ilerlemesi, kalkınması ile doğrudan ilgili” (MEB, 1993:85) olup önceden belirlenmiş eğitim amaçlarına uygun olarak öğrencilerin davranışlarını değiştirecek veya yeni davranışlar kazandıracak yaşantılar hazırlayıp sunan sosyal ve açık bir sistemdir (Başaran, 1993:32). Okul denilen açık sistemin etkililiğinden, çevreye uyumunu sağlamaktan, etkin bir biçimde sürekliliğinden, örgüt içinden ve dışından gelen istekleri yanıtlamaktan sorumlu kişi de okul müdürüdür.

Lider davranışının ana amacı örgüt üyelerinin faaliyetlerini etkilemektir. Faaliyetlerin etkilenmesi, çalışanların davranışlarına yansiyarak örgütün hedeflerine ulaşmasını sağlayacaktır. Liderin rol davranışları, izlediği strateji ve taktikler örgütte görevlerin başarılmasının ve uyumun

sağlanması yanında izleyicilerin değerlerini, inançlarını ve davranışlarını etkiler. Liderin davranışları ve izlediği stratejiler, çalışanlar tarafından etik açıdan doğru bir biçimde algılandığı zaman anlamlı olur (Arslantaş ve Dursun, 2008).

Okullarda lider olarak karşımıza okul yöneticisi çıkmaktadır. Buna bağlı olarak okul yöneticisi okulda çalışan üyelerin faaliyetlerini etkilemektedir. Okulda görev yapanlar üzerinde bu denli etkili olan okul yöneticisinin özellikleri bulunduğu kurumun ne tür bir kurum olduğunu belirlemede bize bilgi verir.

Yönetim bilimi rasyonel seçimlerden bahsederken, örgütsel hayatın birçok gözlemcisi ve uygulamacısı temel karar vericilerin irrasyonel kişilik ihtiyaçlarının yönetim sürecini etkileyebileceğini anlamışlardır. Eğer bu bireysel ihtiyaçlar dikkate alınmazsa, birçok yönetim modelinin başarısızlığı

Genel olarak, okul müdürlerinin yetki ve sorumluluklarının neler olduğu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde eğitim öğretim işleri, öğrenci ve personel hizmetleri, müfredat geliştirilmesi, toplumsal ilişkilerinin geliştirilmesi, okul bütçesi ile ilgili işler olarak sınıflandırılmıştır.

uğraması beklenmektedir (Kets de Vries, 1991:2).

Sistem kendisini oluşturan alt sistemlerin toplamından daha fazladır. Alt sistemlerde oluşan patolojiler, sistem bütününde, ayrı ayrı alt sistemlerde oluşan patolojiden daha büyük bir olumsuz etki yaratacaktır (Miller and Miller, 1991:239-245).

Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)’in işleyişindeki merkezi yönetim, yetkinin üst makamlarda toplanmasına neden olmuştur. Yetkinin örgütlerde belirli bir mevkide bulunan belirli bir kişiye verilmiş olan karar verme ve başkalarının davranışlarını belirleme hakkı (Şimşek, 2002:

187) olarak tanımlanmasından hareketle merkezi yönetimlerde yetkinin tepede toplanmasından dolayı işlerin tek bir noktadan idare edilmeye çalışıldığı söylenebilir. Bu koşullarda eğitim sisteminde en alt sistem olan okullarda oluşacak patolojiler toplamı tüm eğitim sistemini olumsuz etkileyecektir.

İnsan doğası kaçınılmaz olarak birçok nevrotik kişilik tipinin karışımından oluşmaktadır. Birçok kişi farklı koşullar içinde bu nevrotik tarzların çeşitli belirtilerini içeren davranışlarda bulunabilir. Ancak kişilerin davranışlarında hangi belirtiler daha baskın olarak yer alıyorsa o nevrotik tarz içerisinde

adlandırılırlar (Kets de Vries ve Miller,1984: 35-36).

Örgütlerdeki liderlerin rasyonel, mantıklı, hassas ve güvenilir insanlar olması gerekmediği yönündeki tartışmayı destekleyen çok miktarda bilgi bulunmaktadır. Birçok araştırma, yöneticilerin hiç de az olmayan bir miktarda irrasyonel davranışlara eğilimli olduklarını göstermektedir. Klinik araştırmalara göre birçok örgütsel problemin kaynağı üst yöneticilerin özel ve iç dünyalarında, yani çatışmalarını, isteklerini, fantezilerini ve savunmacı yapılarını şekillendirdikleri yerdedir (Kets de Vries,1991:2-3).

Örgütlerde yapı, strateji ve tüm karar verme süreçlerini etkileyen ve yönlendiren bu örgütsel hastalıkların analiz edilmesi örgüt açısından önemli yararlar sağlayacaktır. İlk olarak hastalıkların yani işlevsizliklerin teşhisi örgüt üyelerinin neden çeşitli davranışları sürdürerek bazı direniş (davranış kalıpları) sergilediğinin anlaşılmasını sağlar. Nevrozun ne güçlükte olabileceğinin anlaşılabilirliği, örgüt üyelerinin sağlığı ile ilgili yapısal ve uzun dönemli müdahale stratejilerinin oluşturulabilmesi açısından önemlidir. Örgüt için yöneticinin beklentilerinin şekillenmesini sağlayarak, onun gereksiz yere kendi kendisini suçlamasından kurtararak “Bunlar

neden olmaya devam ediyor?” “Her yerde işleyen şeyler burada neden işlemiyor?” sorularına yanıt vermesini sağlar.

Kets de Vries ve Miller (1984) özellikle üst düzey yöneticilerin ve çalışanların nevrotik tarzları ve bilinçaltı faktörlerle oluşan patolojik örgütsel kategorileri beş gruba ayırmıştır. Bunlar paranoyak, şizofrenik, zorlayıcı, depresif ve dramatik olarak sıralanmaktadır. Yönetici ve liderlerin sözü edilen özelliklerinin baskın olduğu ve örgüte yansıdığı bu tür örgütlerde yapının neredeyse bütün öğelerinde ve stratejilerde işlev bozuklukları görülebilmektedir. Bu örgüt türlerine ayrıntılı değinecek olursak (Kets de Vries ve Miller,1984: 41-50):

Paranoyak örgütlerde özellikle liderlerde gözlenen genel bir güvensizlik ve paranoya atmosferi, ilişkilere, örgütsel sorunlara ve gizli anlamlara karşı aşırı duyarlılık, problemlere karşı sürekli tetikte bulunma, sabit bir şekilde düşman arama konusunda aşırı tetikte bulunma ve sürekli olarak birinin diğerleri için kişisel şüphe duyup duymadığını anlamaya çalışma davranışları gözlenmektedir.

Zorlayıcı örgütlerde çalışanların zihinleri kimi zaman önemsiz-saçma konularla meşgul olmakta ve kaderlerine boyun eğme konusunda ısrarlı

davranmaktadırlar. Bu örgütlerde kurallar çok sert ve iyi belirlenmiş olup, ilişkiler kontrol-boyun eğme şeklinde tanımlanmıştır. Kendiliğinden oluş düşüncesinin eksikliği nedeni ile bütün eylemlerinin temelinde yatan endişe duygusunu “Bunu yapmamız doğru olacak mı? Onların bunu yapmalarına izin vermeli miyiz?” şeklindeki sorularla sürekli olarak kontrol etmeye çalışmaktadırlar. Her şeyin siyah ve beyazın bir gölgesi olduğuna dair inatçı bir dogmatiklik ve her tartışmanın doğru veya yanlışla sonuçlanacağına ilişkin düşünceler hakimdir.

Dramatik örgütler, örgüt dışı kişiler ve gruplardan sürekli olarak lehlerinde bir ilgi ve dikkat bekler ve kendileri dışındakileri hayranlık uyandıracak şekilde etkilemek isterler. Bu örgütlerde çalışanlar yüzeysel bir görüntü sergilerler ve mutluluk maskesi takmaktadırlar.

Önsezi, azim ve kararlılık duyguları davranışlarının temelini oluşturmaktadır. Küçük-önemsiz olaylara karşı aşırı tepki eğilimi gözlenmektedir. Çözülmemiş bir keder, geçmiş ayrılmalar, geçmişe ait bir suç gibi geçmişte nadiren gerçekleşen olaylar düşüncelerine hakimdir. Gerekli olan şeyi mucize yaratacak şekilde yapabilme isteği sergilerler.

Depresif örgütlerde 'içine dönme' hakimdir. Modası geçmiş, gündem dışı konulara ve pazarlara yönelmektedirler. Gurur duygusundan aşırı derecede uzaktırlar. Suça karşı aşırı eğilim göstermektedirler. Risk alma konusunda güçlü bir şekilde kararsızlık ve isteksizlik duyguları görülmektedir. Lakaytlık/kayıtsızlık, duygusuzluk, bezginlik/uyuşukluk, enerji eksikliği gibi faktörler sonucunda rekabet duyguları gelişmemiştir. Hareketsiz ve uyuşuk liderlik

özellikleri gözlenmektedir. Depresif örgütlerin azalan kapasitelerini tüm çalışanlarını ve kaynaklarını belli bir amaca ulaşmak ve verimli olmak için harekete geçirmeye çalışması depresif koşulları daha da arttırmaktadır.

Şizofrenik (içe kapanık) örgüt üyelerinde belirgin bir şekilde soğuk, duygusallıktan uzak bir tarafsızlık, kendi başına olma, örgüt içinde veya dışında başkaları ile ilgilenmeme, başkaları ile etkileşim içinde olmanın eninde sonunda örgüte zarar vereceği, insanlara yakın ve onlarla işbirliği içinde olmaktansa mesafeli ve yalnız kalmanın daha güvenli olacağı düşünceleri gözlenmektedir. Okul yöneticileri heyecan, coşkunluk duygularının eksikliği nedeniyle en küçük risklerden bile kaçınmaktadırlar. Şüphe, güvensizlik, övgü ya da yergiye tepki vermeme, özellikle korku duyduklarında saldırgan

davranışlar ve tutarsız/kararsız stratejiler gözlenmektedir.

Okullar yöneticilerin tarzını yansıtır. Stratejiler, yapı ve kültür yöneticilerin kişiliklerinin etkilerini taşır. Bazı okul müdürleri donanımlı, ilgili, istekli ve düşüncelidir. Bazı okul müdürleri ise şüpheli, ilgisiz, depresif ve zorlayıcı olabilmektedir. Yöneticiler okulu başarılı ya da başarısız yapabilirler. Yönetici kadrodan kaynaklanan bir problemten kaçınmanın ve o problemle baş etmenin ilk adımı; yöneticinin başında olduğu örgütün cinsini tespit ederek problemin varlığını doğrulamaktır.

Bu durumu gidermek ancak karar alma gücüne ve girişimcilğe sahip yöneticilerle mümkün olacaktır. Sağlıklı, gücün dağıldığı örgütlerde daha az uç değerler; kültürde, yapıda ve stratejide daha az tek düzelik ve bunun sonucunda da daha az problem olacaktır.

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN

Matematik eğitiminde öğretim modelleri

DR. ALİ İHSAN BORAN

MATEMATİK ÖĞRETMENİ, MEB

Üstün yeteneklilik ortalamanın üzerinde bir kabiliyet, yaratıcı düşünme ve görev sorumluluğunun bileşkesi olarak tanımlanmaktadır. Üstün yetenekli öğrencilerde bu üç özellik mutlaka bulunmak zorundadır.

Üstün yetenekli çocuklar yukarıda belirtilen özelliklere ve bunları geliştirebilecek potansiyele sahip bireylerdir. Bu çocuklar normal programlar yolu ile sağlamamayan geniş kapsamlı eğitim olanaklarına ihtiyaç duyarlar (Renzulli & Reis, 1985). Kişinin yeteneğini en etkin bir biçimde kullanabilmesi için bireydeki yeteneklerin sistemli ve programlı bir şekilde geliştirilmesi gerekmektedir. Genelde yetenekli çocuklar yetenekten kaynaklanan yaratıcılık potansiyellerini geliştirmek için özel durumlara ihtiyaç duyarlar (Renzulli, 1999). Geliştirilecek model; bu ihtiyaçlara cevap vermeli, öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamaya odaklanmalıdır.

“Matematik alanında kabiliyetli, matematik alanında yetenekli ve matematik alanında yüksek seviyede yetenekli” gibi terimler genellikle nüfusun

% 2-3’ünde yer alan matematiksel yönden yetenekli öğrencileri ifade etmek için kullanılır. Matematik alanında üstün yetenek, matematik alanında en üst noktaya ulaşmada veya sadece aritmetik hesaplamaları yapmada yüksek düzeyde kabiliyet göstermekten çok matematiksel fikirleri ve matematiksel mantığı anlamada yüksek yeteneği ifade eder. Araştırmalara göre, matematiksel alanda üstün yetenekli çocukların, materyali organize etme, şablonları ve kuralları kullanma, problemin ifadesini değiştirme, şablon ve kurallarda yeni ifadeler kullanma, çok karmaşık konuları anlama ve bu konularda çalışma, işlemleri tersine çevirebilme, ilgili problemleri bulma (yapılandırma) gibi problem çözme işlemlerinde usta oldukları belirlenmiştir (Miller 1990:125) .

Sisk (1987); üstün ve özel yetenekli çocukların matematik alanındaki yetenek özelliklerini şu modeller halinde vermektedir.

1. Verilerin ele alınmasında ve düzenlenmesinde göze çarpan yeteneğe sahiptirler,
2. Zihinsel çevikliğe sahiptirler,
3. Orijinal yorumlar yaparlar,
4. Fikirlerin iletilmesinde göze çarpan bir yeteneğe sahiptirler,
5. Dikkat çekici düzeyde genelleme yapma yeteneğine sahiptirler,

6. Yazılı iletişimden ziyade, sözlü iletişimi tercih ederler;
7. Aynı problemin çözümüne yönelik değişik çözüm yöntemleri kullanırlar;
8. Olağandışı matematiksel işlemler yaparlar;
9. Çözümü zor ve gayret gerektiren olağandışı problem sorarlar;
10. Problemleri kısa sürede çözerler;
11. Problem çözümünde; uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarına odaklanırlar;
12. Matematik başka kategorilere uyarlayabilirler;
13. İlgisiz gibi görünen işlemler arasında ilgi kurarlar;
14. Yaşıtlarının üstünde kavrama yeteneğine sahip oldukları gözlenir;
15. Yanlış ve doğruyu ayırt etme güçleri yüksektir;
16. Yaşıtlarının çözemediği zor problemleri çözebilirler.

Literatürde üstün yetenekliliğin matematik alanına özgü değerlendirmesinde çeşitli yaklaşımlar kullanılmıştır. Kim, Cho ve Ahn (2003) üstün yeteneklilerin tanınmasında kullanılmak üzere yaratıcı matematik problemleri çözme kabiliyet testini geliştirmişlerdir.

Matematik alanında üstün yetenek, matematik alanında en üst noktaya ulaşmada veya sadece aritmetik hesaplamaları yapmada yüksek düzeyde kabiliyet göstermekten çok matematiksel fikirleri ve matematiksel mantığı anlamada yüksek yeteneği ifade eder.

Niederer, Irwin, Irwin ve Reilly (2003) Gelişimsel Matematik Başarı Testi ve Problem Çözme Testini matematiksel üstün yetenekliliği tanılamada kullanmışlardır. Bunlar da göstermektedir ki; problem çözme kabiliyeti, öğrencilerin matematiksel anlamda üstün yeteneğin belirlenmesinde olmazsa olmazdır. Ayrıca matematiksel alanda üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılacak öğretim modeli problem çözme becerilerini geliştirmeyi temel alması gerekmektedir. Bu nedenle üstün yetenekli öğrencilerin matematik eğitiminde önerilen iki öğretim modelinden bahsedelim:

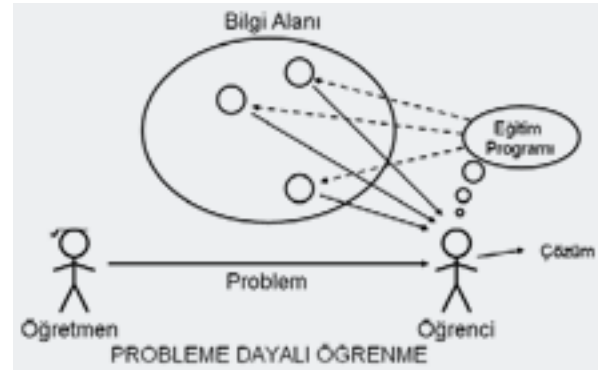
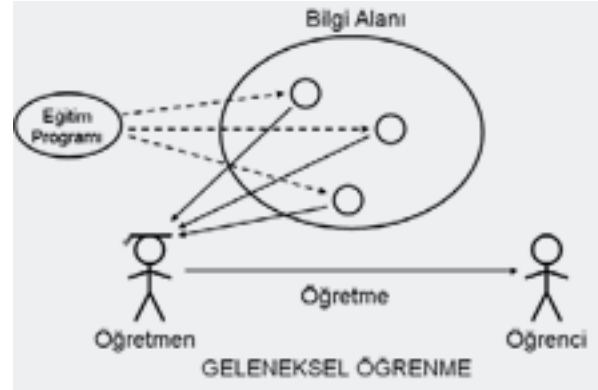
PROBLEME DAYALI ÖĞRENME (PDÖ)

Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ); temelini John Dewey'in "yaparak, yaşayarak öğrenme" ilkesinden alan, öğrenci merkezli bir öğretim modelidir. Barrows ve Tambly (1980) PDÖ'yü, bir problemi anlama ve çözmeye yönelik çalışma sonucunda oluşan öğrenme olarak; Barrows (1982) PDÖ'yü, yeni bilginin edinilmesi ve entegrasyonu için başlangıç noktası olarak problemlerin kullanımı ilkesine dayalı bir öğrenim yöntemi olarak; Littlejohn (1998) PDÖ'yü, eleştirel düşünmeye cesaretlendirici, bilgi okuryazarlığı ile yaşam boyu karşılaşacağı gerçek problemleri çözme becerisini geliştiren bir strateji olarak tanımlamışlardır.

PDÖ modeli çeşitli öğrenme teorilerine dayandırılmıştır. Norman ve Schmidt (2000), PDÖ'yi yapılandırmacı görüşe dayandırarak; bilginin kazanılması, benzer problemlerin çözümünde kullanılmak üzere genel ilkelerin öğrenilmesi ve daha önce edinilen bilgilerin gelecekte karşılaşılabilecek problemlerin çözümünde kullanılması olarak tanımlamışlardır. Schmidt (1993), PDÖ'nün özelliklerini değerlendirirken modeli bilgi işleme yaklaşımına dayandırmıştır. Bu modelde öğrencinin, bilginin edinilmesi, yaratılması, kullanılması sürecine aktif olarak katılması ve yeni bilginin eski bilgilerle ilişkilendirilmesi gerekliliğini belirtmiştir. Barrows, PDÖ'yü Bruner'in buluş yoluyla öğrenme teorisine dayandırmış, bilgiyi gerçek bir olgu etrafında yapılandırmanın benzer durumlarda bu bilgiyi hatırlamayı kolaylaştıracağını ileri sürmüştür (Tootle ve McGeorge 1998).

PDÖ yaklaşımı, ilk kez 1960'lı yıllarda Kanada McMaster Üniversitesi'nde Howard Barrows tarafından tıp eğitimi alanında kullanılmıştır. (Barrows ve Tambly 1980) Daha sonraki yıllarda birçok tıp fakültesi bu yaklaşımı müfredatlarının tümünde ya da bir kısmında kullanmaya başlamışlardır (Boud, Feletti 1991). Son dönemlerde ise birçok alanda (tıp,

fen bilimleri, mühendislik, hukuk vb) kullanılmaya başlanmıştır (Stepien ve diğ. 1993). Sağlık alanında ilk gündeme gelen PDÖ yaklaşımı günümüzde kendi felsefesi ile bütünleşerek hukuk, mühendislik, eğitim gibi birçok farklı alanda uygulanmaktadır.

PDÖ'nün temelinde, öğrencilerin bilim adamı gibi çalışarak öğrenmeleri felsefesi yatmaktadır. Bu amaca ulaşmak için tıpkı bir bilim adamının yaptığı gibi öğrencilerin de problemlerle uğraşması gerekmektedir. Geleneksel yaklaşımda olduğu gibi bilgi öğrenciye öğretmen tarafından direkt aktarılmaz. Bunun aksine kavramlar hakkında problem durumları oluşturulur ve öğrencilerden bu problem durumlarına çözüm üretmeleri istenir. Öğrenci problemin çözümü sürecinde hedefteki bilgiye de ulaşır. Bu nedenle eğitimci tarafından problem durumlar oluşturulmalıdır. Bu problemler geleneksel problem anlayışından çok farklıdır. Geleneksel yaklaşımda

öğrenciler problemlerle ancak problem çözümünü içeren konu hakkında öğretmenden bilgi aldıktan sonra karşılaşır (Barrows, 1986).

Geleneksel öğrenme; öğretmen merkezli olup, öğrenci alıcı konumdadır. Öğretmen bilgi verir-eleştirebilir-kontrol eder ve motivasyon dışıdır. PDÖ ise öğrenci merkezli olup, öğrenmeyi öğrenci gerçekleştirirken, öğretmen rehberdir-yardımcıdır-güçlendiricidir ve motivasyon içseldir. Geleneksel öğrenme ile PDÖ arasında fark yukarıdaki şekillerde çok daha iyi ayırt edilebilir. (Boran, 2008)

Problemler; yapılandırılmamış, az yapılandırılmış ve iyi yapılandırılmış problemler olarak üçe ayrılır. Bu problem çeşitlerinin özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Yapılandırılmamış Problem	Az Yapılandırılmış Problem	İyi Yapılandırılmış Problem
• Problem ile ilgili bilgiler verilmez • Tanımlanması güçtür • Kurallar, problemi çözecek olan kişi tarafından bulunmalıdır • Genellikle çözüm için birden fazla yol sunar • Farklı sonuçları vardır	• Problemle ilgili bazı bilgiler verilir • Kuralları öğretmen ve öğrenciler belirler	• Problemle ilgili tüm bilgiler verilir • Öğretmen tarafından belirlenen, izlenecek olan kurallar ve işlemler ile çözülür • Tek bir doğru sonucu vardır

Problem çözme ile probleme dayalı öğrenmeyi birbirine karıştırmamak gerekir. *Problem çözme*; bir yöntemdir, öğrencinin önceki bilgilerine dayalı olarak bir karara varması, bir çözüm üretmesidir. *Probleme dayalı öğrenme*; bir kuram veya strateji olarak düşünülebilir, öğrenme ihtiyacının hissedilmesi ile yeni bilginin edinilmesi sürecidir.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi PDÖ oturumları uygulama rehberine göre (2003):

1. Asıl yürütücüler öğrencilerdir.
2. Problemin tanınması ve analizinin yapılması aşamasında öğrenciler düşüncelerini sınırsızca tartışırlar.
3. Serbest çağrışım ve beyin fırtınası yöntemi sıkça kullanılır.

4. Öğrenciler senaryonun akışında, sorularla karşılaştıklarında “listeleme” yöntemini kullanarak yeni başlıklar belirler ve bu başlıklarla ilgili yeni sorular ve sorunları tartışmaya açarlar ve çözüm önerilerini gerçekleştirirler.
5. Eğitim yönlendiricilerinin tartışılmakta olan PDÖ oturumunun içeriği konusunda uzman olması gerekmediğinden, öğrenciler onlardan bir şeyler öğretmesini beklemezler.
6. Kazanılan yeni bilgilerin grupta paylaşılması, problemden yola çıkılarak bilgilerin sentezlenip yeni durumlara uyarlanması ve yaşamla bağdaştırılması son aşamadır.

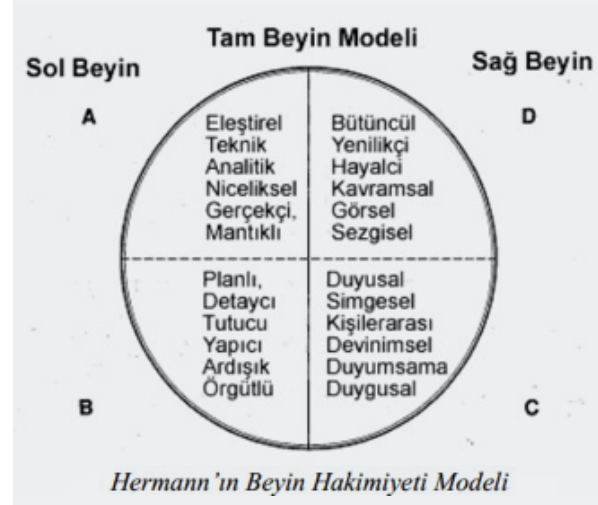
PDÖ’de öğrencilere verilecek problemler öğrencilerin *becerilerini sınamak yerine, üst düzey becerilerini geliştirmelerine* yardımcı olacak nitelikte olmalıdır. Öğrenci kitlesinin kapasitesi dikkate alınarak; verilecek problemler yapılandırılmamış veya az yapılandırılmış olmalıdır. Öğrencilere problemlere nasıl yaklaşacaklarına ilişkin sadece yönerge verilmelidir.

YARATICI PROBLEM ÇÖZME (YPC)

Yaratıcı problem çözmede, farklı disiplinlere ait bilgi gerektiren problem, bütünsel düşünme ile çözümlenir. Bütünsel düşünme de yaratıcı düşünme ile eleştirel-analitik düşünme birlikte kullanılır. (Eisner, 1976). Brooks (1993)'e göre, etkili öğrenme kuramlarından birisi olarak kabul edilen yaratıcı problem çözme (YPC), yapılandırmacı yaklaşımda öğrenme, bireyin dış çevre ile etkileşimi sonucu, kendi bilişsel yapısı içerisinde bilginin yapılandırıldığı aktif bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Lumsdaine (1995)'e göre, yaratıcı düşünme (beynin sağ yarım küresi), eleştirel-analitik düşünme (beynin sol yarım küresi) ile diğer üst düzey düşünme becerilerinin birleştirilmesidir. "Sol-beyinli" insanlar fonetik ve analitik yöntemlerle öğrenirken "sağ-beyinli" insanlar görsel yöntemlerle öğrenirler (Goldstein, 1997).

Yaratıcı problem çözme yöntemi ile bir problemi çözmek için analitik, yaratıcı ve eleştirel düşünme en uygun dizilişte kullanılır. Yaratıcı problem çözmede, analitik düşünceden (beynin sol yarım-küresi) duygusal düşünceye (beynin sağ yarım küresi) kesin bir geçiş olur (Lumsdaine, 1995).

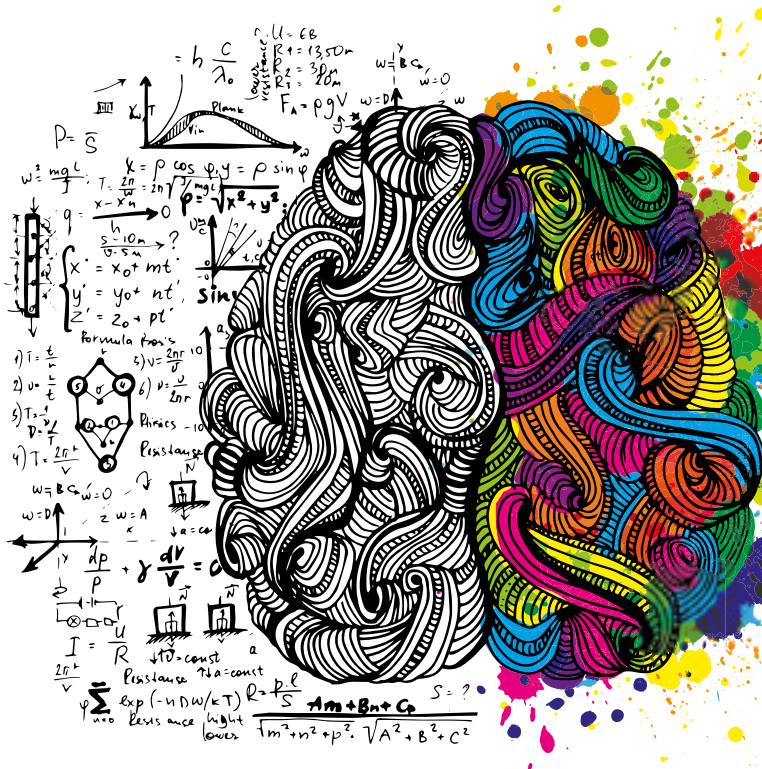
Lumsdaine, (1995) geliştirdiği yaratıcı problem çözme modelinde, Hermann'ın (1990) Beyin Hâkimiyeti Modeli (HBHM) adı altında dört kategoriye ayırdığı zihin haritasını temel almaktadır. Hermann'ın zihin haritasına göre;

- *A kategorisinde* yer alan düşünme becerileri; olgusal, analitik, teknik, mantıksal akılcı ve eleştirel düşünceyi temsil eder.
- *B kategorisinde* yer alan düşünme becerileri; idarecilik, planlama, kararların uygulanması gibi işlevlerle ilgilidir.
- *C kategorisinde* yer alan düşünme becerileri; duyarlılık, değer yargıları, müzik ve iletişim gibi zihinsel becerilerdir.

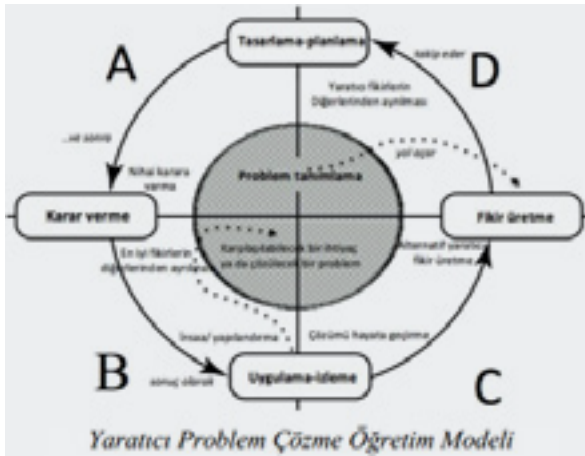
- *D kategorisinde* yer alan düşünme becerileri; olasılıklar, sentezleme, hayal, stratejik planlama, girişimcilik, değişim ve yenilikçi düşünceyi temsil eder.

Lumsdaine (1995) tarafından geliştirilen YPC modeli; problemi tanımlama, yaratıcı fikir üretme, karar verme, tasarlama-planlama ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Lumsdaine bu aşamalarda beynin

Herrmann Modeli'ndeki dört çeyrekli düşünme şekli arasındaki ilişkileri göstermiştir (Özkök, 2013).

YPÇ'de öğrenci tüm zihinsel becerilerini işe koşturmaktadır. Geleneksel öğrenme ortamlarının analitik ve mantıksal düşünceye ağırlık vermesinden dolayı yaratıcı yetenekleri gölgelediği kabul edilmektedir. Oysa eğitim sisteminden beklenen yaratıcılığı analitik düşünme ile bütünleştirebilen, çevresine özgür düşünce ve geniş perspektiften bakabilen, grup içerisinde iletişim kurup ve yenilik yapabilen bireyler yetiştirmektir (Lumsdaine, 1995).

Bu bakımdan, geleneksel öğrenme ortamlarının dışında farklı öğrenme ortamları ve farklı öğretim-öğrenme modelleri tercih edilebilir (Özkök, 2013). Üstün yetenekli öğrenciler için matematik öğrenme

ortamları geleneksel yaklaşım ve rutin yöntemler yerine araştırma, inceleme, beyin fırtınası, karar verme ve aynı zamanda düşünce sentezini teşvik edecek bir ortamı önerir.

MATEMATİK ALANINDA ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİNDE NİÇİN PDÖ VE YPÇ?

- Problem çözümünde; uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarına odaklanabilen,
- Aynı problemin çözümüne yönelik değişik çözüm yöntemleri kullanabilen,
- Orijinal yorumlar yapan ve ilgisiz gibi görünen işlemler arasında ilgi kurabilen,
- Fikirlerin iletilmesinde göze çarpan bir yeteneğe sahip, yazılı iletişimden ziyade sözlü iletişimi tercih eden,
- Zihinsel çevikliğe, dikkat çekici düzeyde genelleme yapma yeteneğine sahip olan,
- Verilerin ele alınmasında ve düzenlenmesinde göze çarpan yeteneğe sahip olan

matematik alanında üstün yetenekli öğrencilerin PDÖ ve YPÇ öğretim modelleri matematik eğitimlerine tam olarak hitap etmektedir. Bu öğrencilerin matematik eğitimlerinde; PDÖ ve YPÇ öğretim modelleri kullanılması ile daha **derinlemesine ve çok boyutlu öğrenme** imkânına sahip olmuş olurlar.

Paylaşılan liderlik

DR. ASLI AĞIROĞLU BAKIR

İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ, MEB

Tarihin her dönemi farklı değişim ve dönüşüm süreçleriyle biçimlenmiştir. Bu değişim ve dönüşüm bazen şartların getirdikleriyle; ç o ğ u

zaman ise bir lider vasıtasıyla ortaya çıkmıştır. Bu süreçler dahilinde lider ve liderlik kavramları, başta ortaya çıkış nedenleri ve lider olarak kabul gören bireylerdeki kişilik özellikleri olmak üzere; ne tür davranışların lideri ve liderliği niteleyebileceği, lider tanımına sahip bireylerin ortak özellikler

taşıyıp taşımadıkları gibi farklı bakış açılarıyla ele alınan çok geniş bir araştırma alanına dönüşmüştür. Liderlik başlığı altında ele alınan akademik çalışmalar, aynı zamanda Eğitim Yönetimi alanının da temel inceleme konularından birini oluşturmaktadır. Eğitim kurumlarını ve bu kurumlardaki yönetim anlayış ve uygulamalarını, lider ve liderlik yaklaşımlarından bağımsız ele almak mümkün değildir. Yöneticilerin liderlik niteliklerini ortaya koymak

için, farklı liderlik tür ve yaklaşımlarından yararlanılmaktadır. Paylaşılan Liderlik (Distributed Leadership) yaklaşımını da son dönemin önde gelen ve ilgi gören yaklaşımları arasındadır. Gronn (2000) tarafından “mahalledeki yeni çocuk” biçiminde adlandırılan paylaşılan liderlik, ortak bir örgütsel amacı gerçekleştirmek doğrultusunda tüm paydaşların yetkinlikleri ölçüsünde gönüllü işbirliği ve etkileşimi ile içselleştirilmiş sorumluluk bilincine dayalı çağdaş liderlik anlayışıdır (Ağiroğlu-Bakır, 2013; Aslan ve Ağiroğlu-Bakır, 2015).

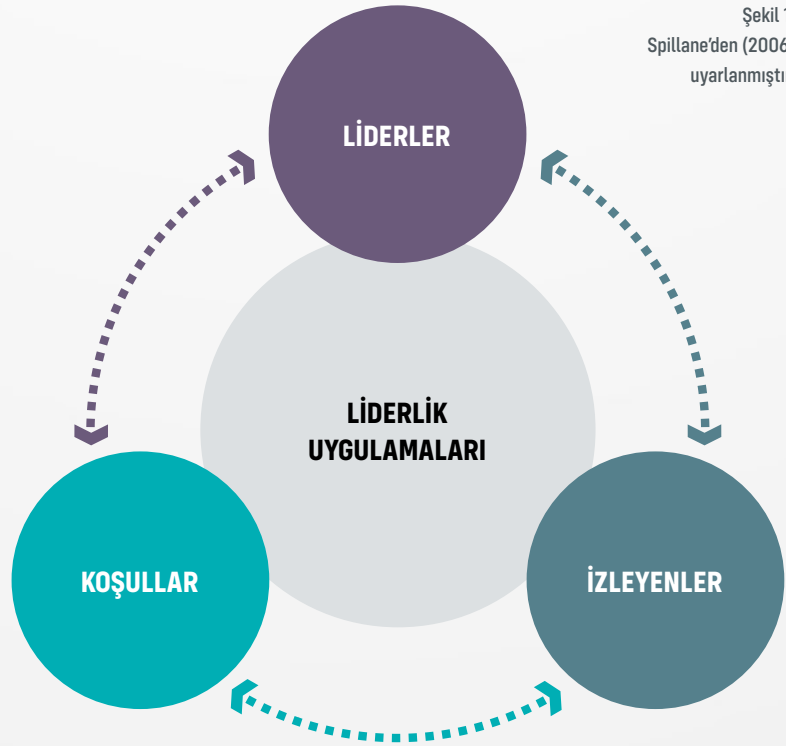
Paylaşılan liderlikte, sadece yönetici ya da yöneticilerin değil; okulun tüm paydaşlarının örgütsel etkililiğin sağlanması için çabalaması esastır. Bu anlayışın gereği olarak da tüm paydaşların örgütsel etkinliklere etkileşimli olarak birlikte katılmaları beklenmektedir. Paylaşılan liderlik,

dayatılarak değil; paydaşların bilgi, tecrübe ve yeterlikleri doğrultusunda gönüllü olarak gerçekleştirdikleri bir katılımdır. Ortaklaşa çalışma ve içsel sorumluluk ön plandadır. Sorumluluk duygusunu, kitlelere ve sosyal ilişkilere genişleten dinamik bir süreç olması sebebiyle aslında

geleneksel hiyerarşik ve bürokratik örgüt modeline de bir karşıtlık oluşturmuştur. Paydaşlar arasındaki etkileşimi, ortak çalışma anlayışını ve işlevsel karar süreçlerini içeren ve tüm sistemi kapsayan bir anlayıştır. Bu bağlamda, aileler, öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler ve mümkünse çevrenin de bu süreçte yer alması gerektiği görülmektedir (Spillane ve diğ., 2003).

Paylaşılan liderlik formal ve informal liderlik rollerinin etkileşimlerine odaklanır. Liderlik uygulamaları ve bu uygulamaların örgüte olan katkısı ön plandadır (Spillane,

Şekil 1:
Spillane’den (2006)
uyarlanmıştır.

2006; Harris and Spillane, 2008: 31). Demokratik ve kolektif bir liderlik anlayışı savunulur; herkesin lider olduğu ya da olması gerektiği yanılığısına düşülmemelidir. Paylaşılan liderlik anlayışında, örgütün yöneticilerinin örgütün tüm paydaşlarını bir arada tutma ve onların üretkenliklerini artırma görevleri vardır. Bu işgörenler, kapasiteleri ve yetenekleri doğrultusunda örgütlerini olabilecek en üst seviyeye ulaştırmayı amaçlamalıdır (Harris, 2004: 13-14). Spillane, (2006) paylaşılan liderliğin üç sacayağının liderler, izleyenler ve durumlar olduğunu belirtmektedir. Bu öğeler arasındaki etkileşim, paylaşılan liderliğe ilişkin Spillane Modeli'nin temelini oluşturmaktadır.

Paylaşılan liderlik fikri ve kavramı 50'li yıllardan günümüze uzanan süreçte çeşitli araştırmacılar tarafından da ele alınmıştır Gibb (1954), Barnard (1960), Thompson (1967), Cartwright (1965), Katz ve Kahn'ı (1966) (Akt. (Watson, 2005: 75). 80'li ve 90'lı yıllarda şekillenmeye başlayan

paylaşılan liderlik anlayışı, Weiss ve Cambone (1994) ve Hallinger ve Heck (1996) gibi araştırmacıların çalışmalarında da kendine yer bulmuştur (Humprey, 2010: 14-15).

2000'li yıllardan itibaren, Paylaşılan liderlik dünya literatüründe tartışılan ve eğitimcilerin yoğun ilgi göstermeye başladığı bir konu olarak yerini almıştır. Peter Gronn, Richard Elmore ve James Spillane konuya ilişkin yaptıkları çalışmalar ile alanın öncülleri olarak kabul görmüşlerdir. Bu kuramcıların yanı sıra, Harris (2003, 2004, 2008), Duignan ve Bezzina (2006), Halverson (2002) ve Diamond (2001) da paylaşılan liderliğin önde gelen araştırmacıları arasındadırlar.

GRONN'UN PAYLAŞILAN LİDERLİK MODELİ

Ortaya koyduğu "paylaşılan liderlik" modelini Aktivite Teorisi'ne dayandıran Gronn (2000), liderlik kavramına bütüncül yaklaşır ve tüm faktörlerin karşılıklı etkileşim içerisinde bir bütün olarak hareket etmeleri gerektiği

görüşünü savunur. Klasik liderliğin dualistik yaklaşımı (ya liderin ya da izleyenlerin öne çıkması) sonucunda ortaya çıkan sorunların aktivite teorisiyle çözüme kavuşturulabileceğini ve bu teorinin bir çeşit bağlayıcı unsur, bir köprü vazifesi üstlenerek liderlikteki dualistik anlayış sonucunda ortaya çıkan iki taraf arasındaki boşluğu birleştirebileceğini düşünmektedir.

Gronn'a göre (2000) paylaşılan liderlik Birikimli Yaklaşım ve Bütüncül / Holistik Yaklaşım olarak iki temel başlık altında ele alınmalıdır. Bu başlıklar kısa bir biçimde aşağıda ele alınmıştır:

BİRİKİMLİ YAKLAŞIM

Paylaşılan liderliğin en yaygın olan şekli olarak nitelenen birikimli yaklaşımda liderlik, örgütün üyeleri arasında paylaşılmış durumda olup; işgörenler kendi beceri ve uzmanlıkları doğrultusunda bir liderlik rolü üstlenirler. Bu yaklaşımın dayandığı temel noktalar: örgütte herhangi bir bireye ya da takıma, daha fazla liderlik yapma ayrıcalığı tanımaması, kişilerin uzmanlıklarına vurgu yapılması ve örgütsel etkililiğin tüm paydaşların katkısı oranında olabileceği anlayışıdır.

BÜTÜNCÜL YAKLAŞIM

Bu yaklaşıma göre, yetkilendirme, paylaşma, işbirliği yapma ve demokratik yönetim

Paylaşılan liderlik anlayışında, örgütün yöneticilerinin örgütün tüm paydaşlarını bir arada tutma ve onların üretkenliklerini artırma görevleri vardır. Bu işgörenler, kapasiteleri ve yetenekleri doğrultusunda örgütlerini olabilecek en üst seviyeye ulaştırmayı amaçlamalıdır.

● ● ● ● ● ● ● ●

anlaşışpaylaşılan liderliğin olmazsa olmazlarıdır. Örgütsel kazanımlar, her bir işgörenin bireysel istekliliğine ve katkısına göre değil, tüm paydaşların katkıları sonucu ortaya çıkan bütüne göre değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, elde edilen sonuç, bireysel katkıların toplamından daha büyük ve önemli olarak görülmektedir.

Gronn (2002) bütüncül yaklaşımı Doğal İşbirliği (Spontaneous Collaboration), Güvene Dayalı İlişkiler (Intuitive working relations) ve Kurumsallaşmış Uygulamalar (Institutionalized practices) olmak üzere üç alt başlıkta ele almaktadır.

ELMORE'UN PAYLAŞILAN LİDERLİK MODELİ

Elmore (2000) liderliğin yalnızca bir pozisyona değil, bütün paydaşlara yayılması gerektiğine inanmaktadır. Çok boyutlu örgütler olarak okullar, ancak ileri görüşlü bir vizyon ve etkileme gücüne sahip liderlerle gelişim ve değişim yönünde yol alabilirler. Paylaşılan liderlik, ortak hedef ve amaçlarla bu hedef ve amaçlara yaklaşımı belirlemekte etkili olan değerleri ve kurum kültürünü birbirine yakınlaştıran güçlü bir bağ olarak nitelenebilir. Paydaşların örgütteki konumlarından ziyade, sahip oldukları uzmanlık, birikim ve deneyimleri esastır.

Elmore liderliğin yalnızca bir pozisyona değil, bütün paydaşlara yayılması gerektiğine inanmaktadır. Çok boyutlu örgütler olarak okullar, ancak ileri görüşlü bir vizyon ve etkileme gücüne sahip liderlerle gelişim ve değişim yönünde yol alabilirler.

Elmore, eğitimde geniş ölçekli bir ilerlemenin sağlanması için, kurumun yapısına değil; öğretim sürecinin kendisine odaklanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu gelişim ve ilerlemeyi ortaya çıkarma amacına dayalı olan paylaşılan liderlik modelinde beş ilke dikkate alınmalıdır (Elmore, 2000: 20-21). Bu ilkeler şunlardır:

- Liderliğin amacı uygulamaların ve performansın gelişmesidir.
- Eğitimsel gelişme için öğrenme sürekliliği şarttır.
- Öğrenme süreci için liderin bir rol-model olması gereklidir.
- Liderlik rol ve uygulamaları öğrenme ve gelişme odaklı uzmanlığa dayanır.
- Lider ve izleyenler ortaklaşa bir sorumluluk bilinci içerisinde olmalıdırlar.

SPİLLANE'NİN PAYLAŞILAN LİDERLİK MODELİ

Spillane'ne göre (2006), paylaşılan liderlik bir kişinin başarısı, etkileme gücü ya da uzmanlığına değil; bu özelliklere sahip birçoklarının etkileşimleriyle ve ortaklaşa

çabalarıyla ortaya çıkan liderlik uygulamasına dayanmaktadır. Liderler yalnızca izleyenleri etkilemez, aynı zamanda onlardan da etkilenirler. Böylelikle liderlik, bir etkileşim örüntüsü içerisinde gerçekleşir. Klasik liderlik geleneğindeki yön veren, örgütünü kendisiyle özdeşleştirmeye çabalayan “kahraman lider” bakış açısının yerini artık tüm öğelerin etkileşimli bir biçimde ele alındığı; değişim ve dönüşümün bu anlayış üzerinden yürütüldüğü anlayış almaktadır (Spillane, 2006).

Okuldaki liderlik faaliyetleri lider ve izleyenlerin bir grup biçiminde ortaklaşa yürüttükleri çalışmalarla ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, etkinliğin özellikleri doğrultusunda bazen öğretmenler, bazen yöneticiler bazen de diğer paydaşlar kendilerini izleyen konumunda bulabilirler. Spillane'nin geliştirmiş olduğu paylaşılan liderlik modeli liderliği “Artı Lider” (Leader – Plus Aspect) ve “Liderlik Uygulaması” (Leadership Practice) biçiminde iki yaklaşımla ele almaktadır.

İKİNCİ YENİ’NİN UÇ BEYİ:

Sezai Karakoç

ŞEHLANUR ÇİÇEK

NIYAZI MISRI SBL., 11. SINIF

*Gün batsa ne olur geceyi onaran bir
mimar vardır
Yanmışsam külünden yapılan bir
hisar vardır
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır
Sırların sırrına ermek için sende
anahtar vardır
Göğsünde sürgününü geri çağıran bir
damar vardır
Senden umut kesmem kalbinde merha-
met adlı bir çınar vardır*

•

İkinci Yeni şiirinin uç beyi, te-
vazu ve beyefendiliğin kalesi,
büyük düşünür, siyasetçi, şair ve
yazar Sezai Karakoç’un hayat
hikâyesidir...

Dostu Cemal Süreya, yarattığı
mistik şiir tarzından ötürü onu,
“Mehmet Akif ve Necip Fazıl karşımı
şair” olarak tanımliyordu.

Düşüncesi, yaşam tarzı ve
şiirleri ile Türk şiirinin yaşayan
efsanesi oldu. Özellikle Monna
Rosa ile birlikte anılan Sezai Kara-
koç, belki de sanatta hayalini bile

kurmadiğı o yere geldiğinden bu
konuda bir ego taşıymıyordu. Bu
sebepten layık görüldüğü ödülleri
ret edebiliyordu belki. O, layık
görölmüş olmanın mutluluğunu
yaşamayı tercih ediyordu...

Karakoç, 1944’te ilkokulu, doğ-
duğu şehirde, Ergani’de tamamladı.
Ardından parasız yatılı olarak
Maraş Ortaokuluna kaydoldu.
Sanat da inceden pencereden sızan
ilk ışık huzmesi gibi hayatına bu
sırada sızmaya başladı...

Sezai, başını kaldırıp da okula
baktığında hissettiğı şey ve bu
şehrin tanımı çok netti onun için.
Yıllar sonra “Maraş, çocuk yüreğimin
ateş aldığı yer; belki ondan öncesi bir
rüiyaydı, bu ateş, Maraş’ta yanma-
ya başladı” diye aktaracaktı tüm
duygusunu.

Okula geldi. Karşısında haya-
tında ilk kez gördüğü kaloriferli
bina duruyordu. Yine ilk kez bir
zeytin ağacını da burada görecekti,
ona dokunacaktı.

Bir de kitaplar vardı; kısıtlı
bir harçlığı olmasına rağmen hiç
aldırmadan aldığı kitaplar... İşte
bu kitaplar sayesinde divan şiir-
leri ezberlemeye başladı. Evet,
henüz ortaokula giden küçük bir
çocuktuk; bendnameler ezberliyor,
Mesnevi’yi anlamaya çalışıyordu.
Kendi deyimiyle bu, “Çok erken bir
uyanma”ydı.

Divan şiirleri ezberlediğı bir
eğitim – öğretim yılını geride bı-
rakmış, okul yaz tatiline girmişti;
Sezai, Ergani’ye döndü.

Bir arkadaşı, elindeki gazete-
yi “Savaş bitti.” diye ona uzattı.
Ağustos 1945’te, atom bombası
atılmış ve savaş sona ermişti. Bu
yaz tatillerinden birinde, ilk şiirleri-
ni yazmaya, ilk eserlerini vermeye
başladı. Halbuki sanatçı olmayı
planlamıyordu. Onun idealinde,
bilim yolunda hizmet etmek vardı.
Bazen hayat planı senin yerine
yapıveriyordu işte...

Sezai, ortaokulu başarıyla
bitirmişti. Oldukça başarılı bir
okul hayatı vardı. Bu sefer yönü-
nü Gaziantep’e dönmüşti. Lise

sıralarında özellikle serpilen bir genç olarak disiplinli oluşuyla ünlüydü. Kendi halinde ve disiplinli bir şekilde ilerlediği yolunda, ilgi alanlarını da genişletmeye karar vermişti. Divan şiirlerinden sonra Batı Edebiyatı'nı incelemeye başladı. Shakespeare'in piyesleri favorisiydi. Sonra Andre Gide'nin Dünya Nimetleri'ni, Dohame'yi, Verter'i ve daha fazlasını okudu.

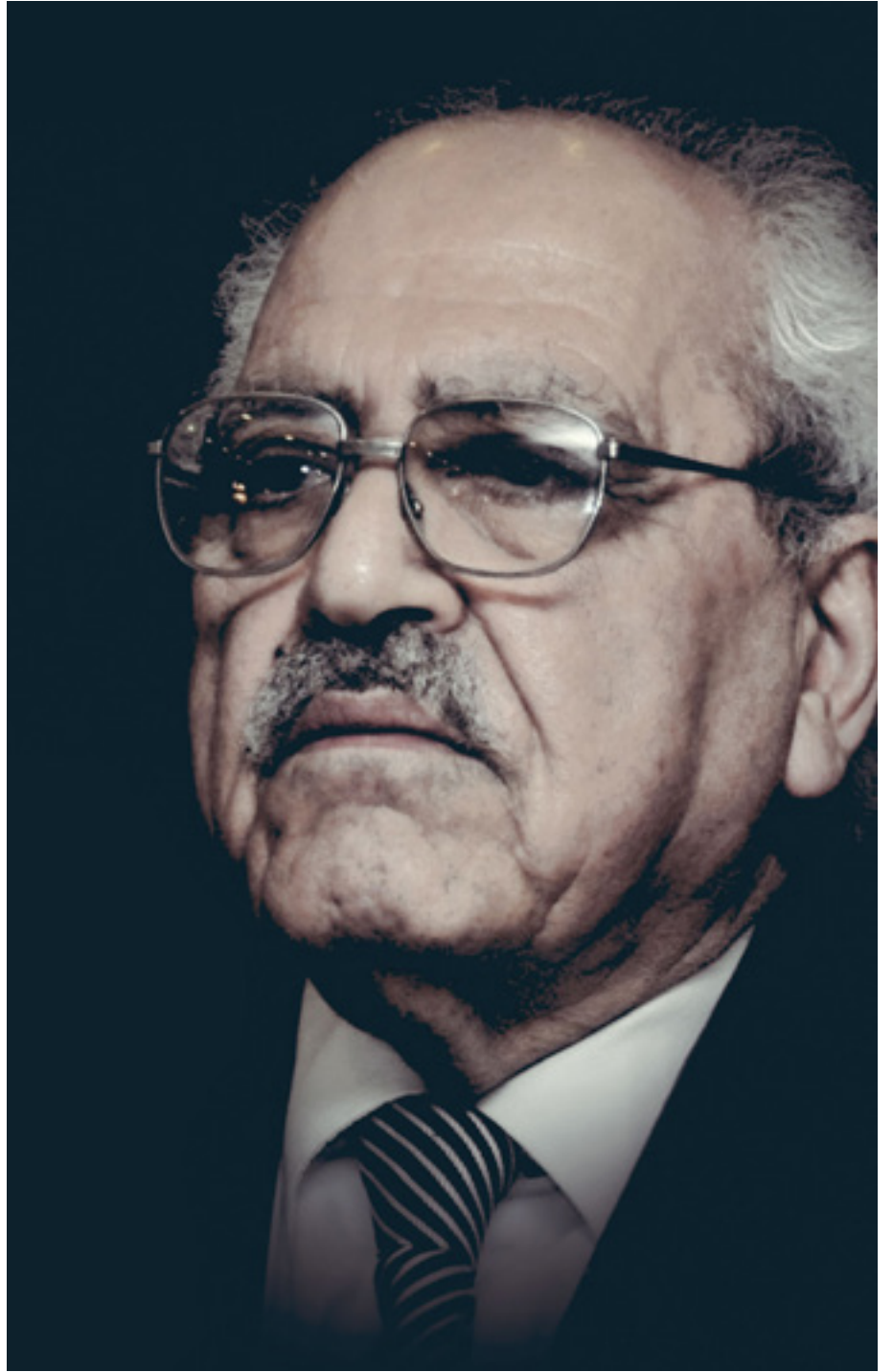
KARAKOÇ'TA DİRİLİŞ

Sezai Karakoç şiirlerinde karşımıza en fazla çıkacak olan kavram “diriliş” kavramıdır. Diriliş; özü arama, öze ulaşma, yeniden doğmadır Karakoç'a göre. Bu dünya içindeki varlığının farkına varma, geçmişten uzaklaşmayıp geleceğe fazla meyletmeyip ikisi arasında ölçüyü tutturma eylemidir. Batı hayranlığına bir son vermek gerektiği, oturmamış bir düşünce sistemi gösterisinde bulunan Batı'nın tutsağı olmamak lazım geldiği düşüncesini de muhtevasına ekler bu düşünce sistemi. Diriliş'in geçmişin bir tekrarı olmadığı, yeni bir oluşun adlandırılması olduğu; ama köksüz, temelsiz, geçmişle ilintisiz anlamına gelmediği bunun, eskimez bir yenilik anlayışını özünde barındırması anlamında yeni bir oluş olduğu Karakoç tarafından dile getirilmiştir.

Karakoç “diriliş”i, kendi ifadesiyle şöyle dile getirmiştir:

“Metafizik temelin, tazelenişinden başlayarak, tarihi perspektifi yenileme, hakikat doğrultusuna getirme erdeminin insanda mayalanmaya başlayan öz değişimidir diriliş. Aynı zamanda Karakoç bunun yeni bir şey değil, bir

“yenilenme” olduğunu söyler. Özden kopma değil, öze varma, özü bulmaya yönelik bir yenilenme. Önceden sahip olduğumuz değerlerin yeniden gözden geçirilmesi, yeniden düşünülmesi, yeniden anlamlandırılması, yani anlamına

bir canlılık getirilmesi lazım gelen bir “yeniden doğuş”. Gözden kaçırılan ya da unutilan her şeyin yeniden, yeni bir gözle, yeni bir heyecanla irdelenmesidir diyebiliriz Diriliş Akımı’na. Biz olduğumuz farkına varıp değerlerimizin, unutilan, yitirilen değerlerimizin, anlamını kaybetmeye yüz tutmuş, önemsizleştirilen değerlerimizin farkına varma farkındalığını kendimizde bulma isteğinin davranışa dönüşmüş şeklidir demek de yanlış bir tespit olmaz.

EFANE AŞK, EFANE ŞİİR

Sezai Karakoç ve Cemal Süreya sınıf arkadaşlarıydı. Bu sınıfta bir güzel kız da vardı: Muazzez Akkaya.

Sezai, Muazzez’e büyük bir aşkla bağlanmıştı. Ona hep şiirler yazıyor, kitaplar hediye ediyordu. Sezai’de tutku halini alan bu aşk, Monna Rosa ve Ping-Pong Masası adlı iki şiir olarak ortaya çıktı. Özellikle Ping-pong Masası, bu aşkı fiziken de tanımlıyor gibiydi. Çünkü Muazzez, gayet iyi pinpon oynayan bir genç kızdı.

Bunun aksine Monna Rosa akrostişi ise bir gün dillere destan olacaktı.

Muazzez’e bağlı bir isim daha vardı; Cemal Süreya. İlk zamanlar Muazzez, mantosunun cebinde şiirler buluyor; ancak bunların nereden geldiğini bilmiyordu. Bir

gün sınıfa girdiğinde, Cemal Süreya’yı montunun cebine yazdığı şiirlerden birini tahtaya yazarken buldu. Artık pek de gizli olmayan ikinci aşığı vardı. Hatta Cemal Süreya’nın soyadındaki ‘y’ harfinin yok oluşunun sebebinin de Sezai Karakoç ile Muazzez için girdikleri bir iddiayı kaybetmesi sonucu olduğu söylenir.

HERKESİN GÖNLÜNÜ FETHEDEN ŞİİR MONNA ROSA NASIL ÜNLENDİ?

1952’de, sınıfça bir kır gezisi düzenlediler. 19’undaydı Sezai, ikinci sınıftaydı. Arkadaşları, Sezai’nin Monna Rosa’yı okuması konusunda ısrarcıydı. Onları kıramadı ve okudu. Bir üst sınıftan arkadaşı Cevat Geray, bu şiiri Sezai’den yazılı olarak istedi. Arkadaşından habersiz şiiri, Hisar Dergisi’ndeki arkadaşlarına göstermek niyetindeydi. Hisar’dan beklediği ilgiyle karşılaşmıştı Geray. Monna Rosa, Hisar’da yayımlanmış ve çok ilgi çekmişti. Ardından şiiri Mülkiye Dergisi de yayımladı.

Bu şiir, gerçek duyguların, gerçek bir aşkın hikayesiydi. Sezai Karakoç bunu yalanlarken, Muazzez Akkaya doğruluyordu. Monna Rosa, belki aşk ile yazılmıştı; ama bu aşk, reelde yaşanmadı.

Sezai Karakoç, bu şiirin sadece sanat için yazıldığını şöyle açıklamıştı: “Bu şiir gittikçe beni

dünyasına çekmekteydi. Gül kavramını yeniden diriltmenin gereğini düşünüyordum hep. Monna Rosa böyle doğdu, modern bir Leyla ile Mecnun denemesiydi bu. Bir gencin dilinden anlatılmış şeklinde başladı şiir. Rosa bilindiği gibi gül demektir. Böylece aşağılanan gül kavramını yeniden gündeme getirmek istedim...

Monna Rosa’nın her şiir gibi bir doğuşu vardır. Ama şiire bakıp birtakım senaryolar uydurulduğu söyleniyor ki bunların çoğu asıl ve esastan mahrumdur şüphesiz. Şiire bakıp tümünü hayatın bir fotoğrafı gibi düşünmek, şiiri hiç anlamamak demektir. Dante’nin ilahi komedyasında geçen Beatris’in gerçekten var olup olmadığı tartışılmış ve birtakım yakıştırmalardan öte kimlik bağlantısı kurulamamıştır.”

Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.
Geyve’nin gülleri ve beyaz yatak.
Kanadı kırık kuş merhamet ister.
Ah senin yüzünden kana batacak.
Mona Rosa. Siyah güller, ak güller.

Ulur aya karşı kirlî çakallar,
Ürkek ürkek bakar tavşanlar dağa.
Mona Rosa bugün bende bir hal var.
Yağmur iri iri düşer toprağa,
Ulur aya karşı kirlî çakallar.

Açma pencereni perdeleri çek,
Mona Rosa seni görmemeliyim.
Bir bakışın ölmem için yetecek.
Anla Mona Rosa ben bir deliyim.
Açma pencereni perdeleri çek.

Herkes aynı şeyi yapıyor

her şey pek kusursuz kilometrelerce
ziyan duygulara tatbik edilerek
biri diğerine benzeyerek
sessizce kurulmayı söyleyen

atı alan akıyla beraber
aklın iyiliklerinden şüpheliyim
şüphelenmek aklımızlayken
akşam vakti sonuçlardan
iyiliği vardır aklın
yaşadıklarımız gibi

bunlar bu kadar ayaklarım
fazlasını koşamıyorum
koşmak mesafe almaktır topraktan
okunaksız bir yol gerimiz
zamandan bakınca

herkes aynı şeyi yapıyor
bu bir sunum olabilir
bu bir durum olabilir
bu bir sonumuz olabilir

biraz sessizliğe inanalım
ordana büyümek
kendimizi yeniden
şimdiden hiçlikten
ve tenden
den den

ABDURRAHMAN EKİNCİ

Görsel sanatlar ve eğitim

VEHBİ KOLÇAK

GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMENİ, MEB

Tablolarımı hayal ederim ve hayal ettiklerimi yaparım.

Vincent van Gogh

Görsel sanatlar (resim, özgün baskı, heykel, seramik, fotoğrafçılık, grafik) eğitimi; bireyin duygu, düşünce algılama, bedensel eylemlerin katıldığı izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığı estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan, kişilere eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimde yönlendirmeyi öğreten eğitim faaliyetleridir. Bu öğelerin başında bireyin yaşamla

bütünleşmesi gelir. Yaşamla bütünleşmek demek; etkinlikte bulunmak, yaşamı sevmek, ilgi duy-mak, sorumluluk almak demektir. Çünkü öğrencinin öz güven ve öz saygı düzeyi yükselebilir.

Diğer taraftan, görsel sanatların neden olduğu yaşama sevin-ci öğrenci için bu anlatılanlarla bitmiyor. Anı yaşamak bunlar arasında gelmektedir. Sanat eğitimi, kişinin kendini tanımasını, yaşadığı toplum ile doğru iletişim kurmasını, sorunları görmesini ve çözüm önerileri üretmesini sağlar.

Güzel sanatlarda güzellik algısı, tamamen kişiye özgü ve değişen

kavramlardan olması nedeniyle, temel amaç güzel ve estetik olan duyguların, yaratıcısına bağlı olarak şekil alması, insanların bu anlamda kendine yer vererek anlam çıkarmasıdır.

Güzel sanatlar ile aynı zamanda yaşanan olaylar, tarihsel süreçte gerçekleşen önemli durumlar yine bu sanat dalı altında ifade edilebilir. Güzel ve güzelliğe karşı olan bakış açımızda sanat dallarının her zaman yeri olacaktır. Kişinin algısı ya da inançları ne olursa olsun güzel sanatlar dalında yer alan, alanlardan biri ile bağlantılıdır.

Güzellik algısı ve güzel sanatlar ile yaşamımıza olan etkisine baktığımızda düzen isteği, temizlik, görüntünün hoş olması gibi konular tamamen bu alana bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Her ne kadar birçok insan güzel sanatların yaşamın kendisi olduğu inancını taşıyor olsa da farkında olmadan günün her anında bu sanat dallarından yararlandığını bilmelidir.

Neden müzik eğitimi?

EBRU ÖZ - FERDA ÇELİK
MÜZİK ÖĞRETMENLERİ, MEB

Müzik, seslerin mimarisidir.

Madame de Stael

Güzel sanatlar, insanlık tarihinin her döneminde var olan bir olgudur. İnsanlığın geçirdiği değişimler yaşama biçimlerini, sanat biçimlerini ve sanata bakışlarını değiştirmiş, her dönemde ve her toplumda, güzel sanatlar farklı görünümde ortaya çıkmıştır. Güzel sanatların bir kolu olan müzik eğitimi ise insan ve toplumların gelişimi ve dönüşümü ile birlikte sürekli gelişerek değişmiştir.

Müzik eğitimi bireyin kendisini ifade etmesi için önemli araçlardan birisidir. Bir çocuk kendisini müzikal olarak ifade ederek, müziği deneyimleyerek aynı zamanda sanatsal olarak birikim sağlamaya başlar. Bu deneyimi yaşamak için öğrencinin

bazı becerilerinin üst düzey olması gerektiği düşünülür. Fakat müzik eğitiminin amacı, öncelikle müziyen yetiştirmek değildir. İnsanda var olan ifade etme dürtüsüne ortam hazırlayıp sanatsal birikimini ve bakış açısını genişletip geliştirmektir. Bu bağlamda müzik eğitimi, insanlara sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli olan “genel müzik kültürü”nü kazandırmayı amaçlar.

Birey, içinde doğup büyüdüğü çevrede çeşitli müzik türleriyle etkileşim içindedir. Kişinin müziksel gelişimini sağlamada, tek bir müzik türü yeterli ve doğru değildir. Bu nedenle çocukların ilgi ve yeteneklerine göre farklı müzik türlerinden yararlanmasını sağlamak için gerekli ortam ve imkanlar sağlanmalıdır. Bu esnek yapı, beraberinde müziksel hoşgörü ve saygıyı getirir.

Genel müzik eğitimi, müziğin zengin anlatım gücü, birleştiriciliği, insanlarımızın bütününe aşılanıp insanı yücelten bu değer ile birlikte gelişmiş bir toplum olma yolundaki adımlarımızı da hızlandırır.

Beden Eğitimi ve sportif etkinliklerin eğitim açısından önemi

ÜMİT AVCI - İBRAHİM ÇELİK
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ, MEB

Vücudunuza iyi bakın. Yaşamak zorunda olduğunuz tek yer orasıdır.

Jim Rohn

Sporun çocuk gelişimine olan etkisi her gün daha fazla anlaşılıyor. Özellikle de çocukların teknolojiye olan ilgisi, onları hareketsiz ve sağlıklı bir yaşam tarzına itiyor. Oysaki spor, çocuklar için sadece fiziksel olarak değil aynı zamanda bilişsel, duygusal ve psikolojik olarak gelişmelerine de yardımcı olur. Bireysel yapılan sporlar çocuğun özgüveninin gelişmesini sağlarken, takım halinde oynanan oyunlar çocuğa paylaşmayı ve takım halinde hareket etmeyi öğretir. Çocuklar için sporun önemi sadece fiziksel ve duygusal gelişim

olarak sınırlı değildir; çocuğunuzu geleceğe hazırlamanız için de size yardımcı olur.

Spor bize emek, dayanışma, güven, strateji, disiplin ve planlama gibi önemli unsurları öğretir. Sporun çocuklara faydaları fiziksel gelişime sınırlı kalmayıp aynı zamanda depresyon ve anksiyete gibi sorunların giderilmesinde de etkilidir. Çocuklar için spor yapmak, hem stres seviyelerini azaltacak hem de fiziksel olarak sağlıklı ve zihinsel olarak uyanık olmalarını sağlayacaktır. Spor yapmak hafıza ve öğrenme becerisini geliştirir. Bu yüzden, düzenli olarak spor yapan çocukların akademik olarak daha başarılı oldukları da gözlemlenmiştir. Hemen her çocuğun ilgi duyduğu bir spor dalı ve yeteneği vardır.

Takım olarak yapılan spor, çocuğunuzun stratejik düşünme yeteneğini ve yardımlaşma duygusunu geliştirecektir. Aynı zamanda takım kurallarına uymak çocuğunun disiplin algısının gelişmesine yardımcı olacaktır. Takım sporları özgüveni düşük olan çocuklar için özgüvenlerini geliştirmelerine ve sosyalleşmelerine olanak sağlayacaktır. Bireysel spor en az takım sporları kadar çocukların özgüven ve disiplin duygusunun gelişmesine yardımcı olur. Dikkat becerisi ve fiziksel denge gibi unsurlar bireysel sporun çocuğa faydaları arasındadır. Spor yapmak kilo kontrolü de sağlar, bu şekilde çocuğunuzun ileriki yaşlarında karşılaşabileceği sağlık sorunlarının da önüne geçmiş olursunuz.

Çocuklar her gün aktif olmalıdır. Fiziksel aktivite büyümeyi tetikler ve daha iyi bir fiziksel ve duygusal gelişim sağlar. Günümüzde

yapılan araştırmalar, çocuklarda fiziksel aktivitenin önemini daha fazla vurgulamaktadır. Tıbbi araştırmacılar her gün fiziksel olarak aktif olan çocukların ileride tansiyon, diyabet, kolon kanseri, obezite ve koroner kalp rahatsızlığı riskini azalttığını gözlemlediler.

Egzersiz aynı zamanda stresi azalttığı da bilimsel olarak biliniyor. Bazı çocuklar, yetişkinler gibi stres, depresyon ve anksiyete yaşayabiliyorlar. Egzersiz sağlığa iyi geldiğinden, sağlıklı bir çocuk dinlenmiş ve zihinsel olarak da uyanıktır.

Orta derecede bir fiziksel

aktivite yapan çocukta matematik, okuma ve ezber becerilerinde gelişme kaydedildiği görülmüş. Fiziksel aktivite dışında düzenli spor yapan çocuklarda sadece fiziksel sağlık değil, çocuklara sosyal ve psikolojik olarak da büyük katkı sağladığı görülmektedir. Illinois Üniversitesi'nden spor psikoloğu Dr. Glyn Roberts'a göre spor çocuklar için en iyi öğrenme alanıdır ve kendilerine olan özgüvenleri ve öz değerleri gelişir sporla...

Akranlar arasındaki kabul ve statü de sporla çok ön plana çıkan bir şeydir. Bir çocuğun sporda ve birçok aktivitede iyi olması diğer

çocuklar tarafından kabulünü kolaylaştıran bir şey olabiliyor. Amerika'da yapılan bir çalışmada lise öğrencileri sporda iyi olmayı akademik olarak iyi olmaya tercih etmişler.

Yine aynı çalışmada herhangi bir spor dalında başarısız olmaksansa sınıfta kalmayı tercih etmişler çünkü spor, lisedeki çocuklar için bir sosyal statü. Sporda iyi olan çocuklar ya takım kaptanı oluyor ya da grup lideri ve diğer çocuklar tarafından da oldukça rahat kabul ediliyor. Sporda iyi olan çocukların genelde sosyal becerileri de gelişmiş oluyor.

Malatya Eğitim Tarihi Müzesi

FEVZİ KIRIK

MALATYA LİSESİ MÜDÜRÜ

Malatya’da eğitim, cumhuriyet öncesi var olan medreselerden Şihabiye-yi Kübra Medresesi Halfetih ve Hüseyin Gazi medreselerinde yapılmaktaydı.

1905 yılı başlarında Malatya’nın bazı mahallerinde İptidaiye Mektebi (İlkokul) vardır. Bir de bu okulların öncesinde çocukların verildiği Sıbyan Mektebi (Anaokulu) vardır. Belediye İşhanı’nda Emir Ahmetoğlu Medresesi, Yeni Cami’ye bağlı olarak eğitim kurumdur. Derme İlköğretim Okulu’nun yerinde de bir Kızlar Mektebi açılmıştır. Cumhuriyet’in Malatyalı ilk öğretmenlerinden Abdulkadir Arat da Tahtalı Minare

Camii bünyesindeki İptidaiye’ye gönderilir. Bu dönemde Gündüz-bey Kasabası’nda da bir İptidaiye (İlkokul) vardır. Cumhuriyet’in ilk Malatyalı öğretmenlerinden Abdurrahman Gündüz’ün ağabeyi, bu okulda başöğretmendir. Sıtmapınarı mahallesinde bir ilkokul yaptırılır. Malatya halkı, hemşehrisi olan Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati’ye olan şükranlarını sunmak amacıyla okula, Mustafa Necati Mektebi adını verir.

Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte tüm medreseler Cumhuriyet okullarına dönüştürülmüştür. Malatya’da ülke düzeyinde bir eğitim ve öğretim yapıldığı, iyi bir öğretim seviyesi tutturulduğu

görülmektedir. Yetişen seçkin öğrenciler, ülkeye hayırlı hizmetler yapmış, Atatürk’ün ilk Milli Eğitim Bakanlarından Mustafa Necati’yi de ülkemize hizmette öne çıkarmıştır.

İlimizde o sıralarda eğitim ve öğretime açık beş adet ilkokul vardır. Fırat, Cumhuriyet, Hidayet Okulu, şu anki yerinde eğitim yapan Gazi İlkokulu ve Derme İlkokulu.

Derme İlkokulu, 1901 yılında Kızlar Okulu olarak yapılmıştır. Fırat İlkokulunda erkek öğrenciler öğrenim görmektedir. Cumhuriyet’in 10.Yılı vesilesiyle bir örnek okul açılacaktır. Binanın gerek mimarisi, gerek taştan yapı malzemeleri, onu diğer yapılardan

farklı kılan bu okul o yıllarda Malatya Valisi, Nevzat Tandoğan tarafından 1933 yılında eğitim ve öğretime açılır. Adı da Gazi Mustafa Kemal'e atfen Gazi İlkokulu olur. Türkiye'ye bir dönemler damgasını vurmuş Malatyalılar, bu seçkin ilkokuldan mezun olurlar. Bunlar arasında 8. Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal, ünlü siyaset adamları Hüsnü Doğan, Hasan Celal Güzel gibi önemli şahsiyetlerdir. 8. Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'ın annesi, Cumhuriyetin ilk öğretmenlerinden Hafize Özal da bu okulda öğretmenlik yapmıştır.

1931 yılında, Cumhuriyet öncesi medrese olan bir yapının üzerine kurulan Malatya Lisesi,

1931 yılında, Cumhuriyet öncesi medrese olan bir yapının üzerine kurulan Malatya Lisesi, ortaokul olarak eğitim ve öğretime başlar. Malatya Lisesinin ortaokul kısmını bitirenler, Tasarruf Memuru (Tapu Memuru) olurlardı.

ortaokul olarak eğitim ve öğretime başlar. Malatya Lisesinin ortaokul kısmını bitirenler, Tasarruf Memuru (Tapu Memuru) olurlardı. Malatya'da Tapu Kadastro Okulu olması nedeniyle ilimiz, 1926 yılında ilk defa kadastro gören şehir olur. Malatya Lisesinin ortaokul ve lise kısmı öğrencileri 1937 yılında Atatürk'ün Malatya'ya ikinci gelişleri nedeniyle Yüce Önder'i karşılamak için yaya olarak tren istasyonuna götürülürler.

Karşılama okul müdürü ünlü edebiyatçı Vasfi Mahir Kocatürk vardır.

İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı döneminde Alman Hükümeti, kendisine son model bir laboratuvar hediye eder. O da bunu Malatya Lisesine hediye eder. Malatya Lisesi, 1945 yılında yanar. Malatya'ya bir dönem damgasını vuran Malatya Lisesi, 1964'lı yılların başında yeni binasına taşınır. Yeni binasında

Malatya Lisesinin ortaokul ve lise kısmı öğrencileri 1937 yılında Atatürk'ün Malatya'ya ikinci gelişleri nedeniyle Yüce Önder'i karşılamak için yaya olarak tren istasyonuna götürülürler. Karşılamada Okul müdürü ünlü edebiyatçı Vasfi Mahir Kocatürk vardır.

Turan Emeksiz Lisesi adı altında başlayan bu seçkin lisemiz, 1985'li yılların başında Malatya Lisesi adını almıştır.

Akçadağ Köy Enstitüsü Malatya'nın uzun müddet eğitim ve öğretimine damgasını vurmuştur. Öğretmen yetiştiren bu okuldan mezun olan öğretmenler, verilen idealler doğrultusunda gittikleri yere, medeniyeti ve bilimi götürmüşlerdir. Akçadağ Köy Enstitüsü, ihtiyacı olan her şeyi kendi bünyesinde üretmeye başlar ve çevresine de örnek olmaya başlar. Yapı, demircilik ve marangozluk bölümleriyle yöre halkına da hizmet vermeye başlamıştır. Enstitü'nün basımevinde, "Akçadağ" adlı bir dergi de çıkarılmıştır. 1946 yılından sonra Akçadağ Köy Enstitüsü de üreticilik özelliğinden vazgeçmiş, klasik öğretmen

okuluna dönüştürülmüştür.

2017-2018 eğitim öğretim yılı itibariyle derslik başına 23 öğrencinin düştüğü ilimizde 64 anaokulu, 237 anasınıfı, 318 ilkökul, 228 ortaokul, 71 ortaöğretim, 49 mesleki teknik ortaöğretim ve 17 imam-hatip lisesi ile birlikte 746 eğitim kurumu olmak üzere toplamda 923 kurumda; 184.000 öğrenci eğitim görmektedir ve 13.778 öğretmen görev yapmaktadır.

Bakanlığımızın 81 ilde Eğitim Tarihi Müzesi uygulaması başlatmasıyla okulumuzda bir derslik uygun görülmüş, bu mekânın dizayn ve dekorasyonu hızlı bir şekilde bitirilip hazır hâle getirilmiştir. İl Mili Eğitim Müdürlüğü öncülüğünde ilimizdeki okullara eğitim tarihi açısından önemli sayılan materyallerin Malatya Lisesine teslim edilmesi sağlanmıştır.

Müzemiz Öğretmenler Günü olan 24 Kasım 2017 tarihinde İl Valisi, İl-İlçe Milli Eğitim Müdürleri ve çok sayıda ziyaretçinin katılımıyla açılmıştır.

1942 yılında Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, Malatya Lisesine müdür olarak atanan Bayrak şiiirinin şairi Arif Nihat Asya'yı müdürlük görevi esnasında ziyaret etmiştir.

Müzemizde 100 adet materyal, 96 görsel ve 103 adet kitap ve resmî defter bulunmaktadır.

Müzemizde yer alan obje ve materyallerden:

32 mm Sinema Makinesi; Türkiye'de ilk kez 1951 yılında bugünkü adıyla Ş.Kemal Özalper Endüstri Meslek Lisesi olan Malatya Erkek Sanat Enstitüsünde Tesviye atölyesi ustası Sait Taşangil tarafından imal edilmiştir.

Annem

Yumuşacıktı ve nergis kokardı
Yanakları annemin
Annem, gözleriyle ısıtırdı içimi.
Başında beyaz tülbent, ellerinde yılların merhameti.

Öptükçe ellerinden, kapanırdı yaralarım.
Gözlerindeki tarihi unutmadım.
Takvimin yapraklarındaki en güzel sözlerdi annem.

Annem, sözlerinde ruhumun limanı,
Acıları silinmiş bir ömürdü çocukluğum.
Namaz sonrası duaydı annem.
Eksilmesin sözleri, eksilmesin bakışları.
Bense hep çocuk kalayım dizlerinde.

“Hayatta en çok babamı sevdim” der şair.
Desenleri mevsimlere sererek,
Yüzündeki çizgilerden biri ben olsa gerek

Ah annemin yüzündeki çizgiler
Biri ben olsam gerek
Kışın sobanın başındaki portakal kabuklarının
kokusuydu masallar.
Çizilmiş kestanelerin tadıydı kar.
Sonra kardan adam düşleriydi bizimki.
Biz büyüdük, eriyip gitti çocukluğumuz...

Diktiği pazenden pijamalar,
Gecenin soluğunda hikâyeler.
Babamı en çok sabahları özlerdim.
Annemin anlattığı her masalın kahramanı oydu.

Annem, elleri açık duam.
Annem babamın yüzündeki gülümseme,
Yumru kolları benim yastığım.
Annem unutulmuş en güzel şarkıların sesi.
Annem hayatın nefesi...

“Hayatta en çok babamı sevdim” der şair.
Desenleri mevsimlere sererek,
Yüzündeki çizgilerden biri ben olsa gerek

ELA BAŞAĞAÇ

Dasitan-1 Kübra

YUNUS LAÇİN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ, MEB

Çanakkale Destanı, milli mücadelenin ön sözüdür. Çanakkale, lahuti bir azmin, imani bir savunmanın, insani bir çabanın ete kemiğe büründüğü bir destandır. Çanakkale, İslam'ın son ordusunun övülmüş duasıdır. Çanakkale, “*Galip et, çünkü bu son ordusudur İslâm'ın!*” diyen Yahya Kemal Beyatlı'nın son arzusudur. Çünkü Çanakkale, Mehmetçik'in düşmanla olağanüstü şartlarda savaştığı Türk'ün ve İslam'ın son kalesidir. Çanakkale, üzüm hoşafı ve yarım ekmekten ibaret bir öğün yemekle idare edilen bir fedakârlığın vesikasıdır. Çanakkale, ayaklarında çarıkla, altlarında derme çatma kağnılarla elinde kırık dökük tüfekte, süngüyle, çakıyla, taşla yedi düvele geçit vermeyen Mehmetlerin cihad-ı mukaddesidir. Çanakkale, soba borularından batarya yapan, toprak tabyalarda ki ilkel ateşli toplarla dünyanın en güçlü donanmasına karşı direnen isimsiz kahramanların fedakârlığıdır. İmkânsızlık ve yoksulluğa rağmen “*Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var!*” diyen Anadolu insanının şecaatidir. Çanakkale, mermilerin havada çarpıştığı ve metre kareye altı bin merminin

düştüğü çetin bir muharebenin, eşi görülmemiş bir savunmanın tarihi kayıdır.

Çanakkale, Birinci Tabur Komutanı Lütfi Bey'in: “*Yetiş Ya Muhammed! Kitabın, Kuran-ı Kerim'in elden gidiyor!*” niyazıyla yazılan bir mukadderattır. Çanakkale, “Çanakkale Şehitlerine” destanının sancısını çeken Mehmet Akif'in basireti ve inancıdır. Çanakkale, iki yüz altmış gün süren kara savaşlarında et ve tırnağın çeliğe karşı durduğu bir savunmanın adıdır. Çanakkale, ölümü şeb-i aruz olarak gören bir milletin zafer takıdır. Çanakkale emperyalizme karşı kazanılan bir zaferdir. Anadolu'nun Türk yurdu olduğunu bir kez daha tescilleyen tapu senedidir.

Çanakkale, iki yıl önce Balkan Harbinde hezimete uğrayan bir ordunun, ‘Hasta adamın!’, kül-lerinden dirilişinin hikâyesidir. Çanakkale, “*Türk lokumları bizim olacak! Türkleri Anadolu'dan söküp*

atacağız.” şarkılarıyla Çanakkale Boğazı'na dayanan Haçlı Birliğini, boğazın derinliklerine gömen ve Akif'in ifadesi ile “*Bedrin Aslanları ancak bu kadar Şanlı idi.*” diye övülen Mehmetçik'in “Çanakkale Geçilmez!” yemininin makam-ı arzda kabul görmesidir.

Karısı Fatma Hanım'ın Balkan Harbi'ni kastederek Üsteğmen Sait Paşa'ya: “Haydi, alnınızdaki lekeyi temizleyin.” dediği kadın yüreğidir Çanakkale. Yaralı Mehmetçikleri tedavi eden doktorun bir sonraki çavuşun ayağında kan biriktiğini görmesi üzere: “Senin yaran hâlâ kanıyor, önce sana bakayım.” deyişine karşın, “Bırakın aksın. Balkan Harbi'nin karası ancak öyle temizlenir.” diyen isimsiz çavuşun cesaretidir.

Çanakkale, Cevat Paşa'ya rüyasında müjdelenen zaferdir. Çanakkale, çalışmayan Nusret Mayın Gemisini çalıştıran ve bu sayede yirmi altı adet mayını boğazın en kilit noktasına yerleştiren Cevat Paşa ve vinci kopmuş, elde kalan tek topun yanındaki iki yüz yetmiş altı kiloluk gülleyi sırtına vurup

Çanakkale, lahuti bir azmin, imani bir savunmanın, insani bir çabanın ete kemiğe büründüğü bir destandır. Çanakkale, İslam'ın son ordusunun övülmüş duasıdır. Çanakkale, “Galip et, çünkü bu son ordusudur İslâm'ın!” diyen Yahya Kemal Beyatlı'nın son arzusudur.

namluya sürerek Ocean'ı sulara gömen Koca Seyit Onbaşı'nın iman gücüdür.

O akşam tabyaları gezen Cevat Paşa gözleri yanmış olan Çavuş Ömer'e rastlar. Paşa geçerken Çavuş Ömer kıpırdamaz. Cevat Paşa seslenir. "Nen var Ömer?" Çavuş Ömer, Paşa'nın sesiyle ayağa kalkar. "Vah evladım gözlerin..." der ve başını okşar Ömer'in. Cevat Paşa'ya: "Üzülmeysin Paşa'm, gözlerim göreceğini gördü." diyen Çavuş Ömer'in vatanıdır Çanakkale.

Göğsüne kefen koyularak askere yolcu edilen Alilerin ve "Vatana kurbanlık koçumsun." denerek saçına kına yakılan Hasanların cengidir Ç a -

nakkale. Çanakkale, şehadete hazırlanan ve Allah'ın huzuruna temiz çıkmak için çamaşırlarını değiştiren 57. Alay, 3. Taburun teslimiyetidir. Mezarlarını siper yapan liseli öğrencilerin, öğretmenlerin, ressamların, şairlerin okuma yazma bilmeyen erlerle omuz omuza vuruştukları cephe'dir Çanakkale.

Çanakkale destanı, 57. Alay'ın cephe bittiği için geri çekilmesi üzerine, "Size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum." talimatıyla Conkbayırı'nı düşmandan kurtararak Çanakkale'de kara savaşlarının seyrini değiştiren Mustafa Kemal Atatürk'ün baskireti ve aldığı emirle kahramanca

şehadet şerbeti için 57. Alay'ın muharebesidir.

"Çanakkale'ye asker toplanır. Çavuş bakar, gençlerden yirmi tane fidan boyluyu seçer. On sekizliler çoktan askere gitmişlerdir, şimdi sıra onlardadır. Köyün muhtarı çavuşa söz verir. Yirmi delikanlı sabah şubeye teslim edilecektir. Sabah olur ama gençlerden biri gece vefat etmiştir. Oysa muhtar yirmi

kişi getireceğine söz vermiştir. Çare bulunur, ölen gencin kız kardeşi vardır. Hemen saçları kesilir, kardeşinin kıyafetleri giydirilir. Henüz diğerlerinin de sakalı çıkmadığından onun kız olduğu anlaşılmaz. Kardeşinin yerine giden bu kız kardeşin cephesinde şehit düştüğü öğrenilir. Kız olduğunu sadece kendi mangasındaki aynı köyden gelen askerler bilir. Sonuna kadar bu sır saklanır." İşte Çanakkale, daha nice isimless Nene Hatunların vatan için can attığı yerdir.

Barut fıçısına dönen dünyanın ateşten çemberi, son mahşeridir Çanakkale. İngiliz Churchill'in: "Türklerin gırtlacağı bu boğazdır. Onu demir bir elle şöyle bir sıkmak yeter." diye nitelediği ama o gırtlakta mağlubiyeti tattığı yerdir Çanakkale. Sunday Times Gazetesinin: "İlk İngiliz harp gemisi Boğaz'dan geçtiği anda Avrupa'da Türklerden iz kalmayacaktır. Boğaz'a yığılan gemiler Hristiyan âleminin Türklere karşı yapacağı son Haçlı Seferi içindir." diye nitelediği son Haçlı Seferinin başarsızlıkla sonuçlandığı meydandır Çanakkale. Jan Hamilton'un, 'Son derece etkili bin sekiz yüz top mermisi gönderdik, Türkleri koruyan Allahlarından Çanakkale'yi geçmek için daha ne yapılabilir? Biz Türklerle değil Çanakkale'de onların Allahlarıyla mücadele ettik ve kaybettik!' dediği ilahi bir gazadır Çanakkale.

Anadolu, Haçlı dünyasının

kaybedip de geri alamadığı ve “Bible Land” yani “İncil Ülkesi” diye andıkları tek toprak parçasıdır. Anadolu, Yahudilerin ise “Arz-ı mevud” yani vadedilmiş topraklar olarak niteledikleri, emellerinin olduğu topraklardır. Anadolu namaz kılar gibi vatan kılınan mabet yuvasıdır. Anadolu yasını tutamamış bir millettir. Anadolu ölüleriyle yaşayan bir ana kucağıdır. Çünkü savaşlardan, iç ve dış düşmanların saldırılarından nefes alamamıştır. Anadolu İslamiyet’in ve insaniyetin son kapısıdır. Anadolu, İslam dünyasının kilit taşıdır. Çanakkale savaşı din ehli ile kin ehlinin, haç ile hilalin muharebesidir.

Çanakkale, sinede kebab, didede nemdir. Burnun direklerini sızlatan yürek buruğudur. Dilde

‘vah’, halde ‘ah’ tır. Hüzüün yanı-ğıdır tende. Çanakkale, vefanın, sadakatin, fedakârlığın, diğerkâmlığın, kardeşliğin şahikasıdır. Topyekûn bir mücadelenin diriliş destanıdır. Kınalı kuzuların kurban bayramı, nakış tutan ellerin iğne oyası, emektar anaların el emeği göz nuru can kilimidir. Çanakkale mülk-i İslam’ın kilididir.

İsimlerini tek tek bilmesek de onlar,

*Milli davanın muratsız neferleri,
Sisli kavganın pusatsız neferleri.
Ali davanın bedelsiz neferleri,
Dişli kavganın uykusuz neferleri.
Kutlu davanın rütbesiz neferleri,
Köklü kavganın formasız neferleri.
Soylu davanın duldasz neferleri,
Yerli kavganın dalgasız neferleri.
Güçlü davanın çavdarsız neferleri,*

*Taşlı kavganın imkânsız seferleri.
Aşklı davanın korkusuz neferleri,
Arlı kavganın bağımsız seferleri.
Haklı davanın duvaksız neferleri,
Harlı kavganın çuhasız seferleri.
Ezeli davanın şansız neferleri,
Ebedi kavganın taşsız seferleri.
Karlı davanın kefsensiz neferleri,
Korlu kavganın emsalsiz seferleri.
Nurlu davanın ölümsüz neferleri,
Zorlu kavganın süngüsüz seferleri.
Edepli davanın adsız neferleri,
Mektepli kavganın ersiz seferleri.
Tezli davanın çariksiz neferleri,
Küllü kavganın azıksız seferleri.
Özlü davanın talimsiz neferleri,
Közlü kavganın tarifsiz seferleri.*

Onlar, Çanakkale Savaşının kahraman Mehmetçikleri.

Vatan sağ olsun. Ruhları şad olsun.

Umutun dili dua

ŞEHLANUR ÇİÇEK

NIYAZI MİSİRİ SOSYAL BİLİMLER LİSESİ, 11 SINIF

Dua edersin... Kurak kalbine bir damla sudur dua... Suskun diline en güzel kelimedir dua... Görmeyen gözlerine bir ışık huzmesidir dua...

Umuttur mesela... En olmazda da olsa gönlün O'ndan istemektir. O'na güvenmektir. Umut etmektir... Ol derse oluvereceğini bilmektir.

Yakarıştır dua... Sessiz çığlıklardır, uzun gecelerdir... Kendini, varlığını, zamanı unutmaktır. "An" da kaybolmaktır. Yok olmaktır... İmkânsız mümkün kılmaktır...

Rabbi'nin gönlündekini bildiği halde dinlemesidir dua... Gitmekten asla vazgeçmeyeceğin kapıdır. Ve "Gelme!" diyen yoktur. "Gel, iste ki vereyim." diyen Rabbin vardır... Eli boş dönmeyeceğin merhamet kapısıdır.

Ellerini göğe açıp bereket damlalarını avuçlarında biriktirmektir dua... Ve sonra yağmur damlalarına karışan gözyaşlarıyla yıkanmış avuçlarından aminlerin bulaşmasıdır yüzüne. Bir amin ferahlığıdır dua...

Duan bellidir, duyan belli... Gönlünün en kuytularında sakladıklarını çıkarırsın bir bir ve dökersin tezgaha. Gözlerini dünyaya kapatır, avuçlarını semaya açarsın. Özenle sakladığın sırların gözyaşların gibi damla damla dökülür...

Ve bir ferahlık... Bir dinginlik hissi... Bir tevekkül hali... Bir inşirah ferahlığı...

Sabredersin;

Sen O'na güvenir ve sabredersin... Belki sabretmek canını yakar. Belki yüreğin paramparça olur. Özlem çekersin...

O doğru zamanı bekler. Sendeki hamlığın geçmesini bekler. Eğer sen de sabretmeyi bilersen pişersin. Eyüp misali sabretmeyi öğrenirsin... Yunus misali yanmayı öğrenirsin... Za-

manla olgunlaşırsın. Yanıp da küllerinden doğunca anlarsın her nasibin vaktine esir olduğunu. Sevgin kadar yanar, hasretle pişersin...

Rabbin "Tamam" der, istediğini verir. "Bekle" der, daha güzelini verir. "Hayır" der en güzelini verir.

Sen... Hamdın, piştin, yandın...

Zaman gelir... Kapılar bir bir açılır. Yaraların tek tek kapanır. Hüzün bulutları dağılır.

Şükredersin...

Sana verdikleri, gecelerce ağlayarak istediklerinden daha güzeldir. Yine ellerin semaya açılır. Bu kez şükredersin. O an göğsün genişler... kalbin öyle hoyratlaşır ki göğüs kafesini parçalayacak sanırsın.

Vuslat... İstenene, özlenene, beklenene kavuşma anı... Uzun bir vuslat serinliği.. Dualarının kabul oluşu....

Gönülden edilen tüm duaların kabul olması duasıyla...

Sonsuzluk gemisi

bir balta lazım bir de ateş
putlaşmış zamanın derin çukurlarına doluyor sular
sen yüreğine bir rüzgar sar
sadece bir gül kırar ateşten kalıpları

üzerime giydirilmiş elbisenin dikiş izleri ruhumda gizli
demiri işlemeli zırhla kaplamalıyım gövde mi
tanrı kapatmaz artık sökülen yanlarımı

bir mağara bulmalıyım yedi tane tohum
yıllarca uyuyan o dev uyandırmalıyım
belki bir gün yeşerir üç yüz yıllık çınar

çölde sarı kum kırmızı kan
olur mu hiç ecelin elleri, dilleri
tutup da sesleri bir uğultuya versin
en iyi bahçıvan gelsin bir kum tanesi bir kan damlası
bir gülü yaşatmaya yeter mi

karıncanın yuvasından geçmez ordular
Süleyman'ın yüzünde o karıncayı kurtaran tebessüm var

iki elim iki kulağım iki gözüm var
görmek istediğim sima ne kayalarda ne de taşlarda
o sima gözlerin görmediği gönlün baktığı civarda

sular taşacak karalar sularla dolacak
sen ölümü kendinden hariç tut
sonsuzluğu kaldıracak ten mi beden mi var
ruhun bir gemi olup ölümü taşıyacak

MUHAMMED KORKMAZ

Altı çizili cümleler

RECEP ÖREK

KİMYA ÖĞRETMENİ, MEB

Hangimizin altı çizili cümleleri olmadı ki ...? Yaşamın kendine özgü halinin yaşanmışlıklarını yazın dünyasının doruklarında aradık çoğu zaman... İçimizi karartan ya da bize gülümseyen yazıların anlam derinliğiyle baş başa kaldık gökyüzünün yıldızsız sabahı olmayan gecelerinde. Okuduğumuz kitaplarda yüreğimize dokunan cümlelerin altını özenle çiziverdik. Bazen yetinmedik yanına not düştük bile. İç dünyamızın derinliklerinde süzülen duygu ve düşüncelerin yansımalarını böylece sağaltmaya çalıştık. Acılarımızın bireysel, sevinçlerimizin ortak, düşüncelerimizin yalnızlığını altı çizili cümlelerin dünyasında ortaklaştırdık. Ve başkalarının kaleminden kendi hikâyemizi okumanın bazen şaşkınlığını bazen de mutluluğunu yaşadık.

Hayata dokunuşlarımız farklı olsa da aynı paydaya o kadar çok yakındık ki gökyüzünün derinliklerinde aynı yıldız olduğumuzu bile düşündük. Farklı dillere, farklı dinlere, farklı kültürlere mensup olmamız değiştirmemişti insan olmanın yüceliğini... Acıların anlatış tarzı, sevinçleri yaşama kültürünü bir altı çizili cümleye öylece sığdırmıştık ki hayat hikâyemiz bunun yanında yetim kalıyordu. Sonsuz bir dünyada küçücük bir cümle her şeyimizi özetliyordu.

Bazen geçmişimiz bir kitabın içine öyle serpiştirilmişti ki onları toplamak bize düşüyordu. Hikâyenin bütünü içine gizlenmiş bir yarım cümle yaşamın anlamı ve anlamsızlığı hakkında bize çok şey anlatıyordu. Kendimizi bulmanın, tanımanın ölçüsüne dönüşen bu cümlelerdeki anlam yoğunluğu geleceğimize de yön veriyordu.

Altı çizili cümlelerin hayatımızdaki yeri tüm bunlarla sınırlı değildi. Ortak noktalarımızdan tali yollara çıkan bir de özelimiz vardı altı çizili cümlelerin dünyasında... İç dünyamızı sorgulama arayışına girenler için bulunmaz bir ganimetti. Elif Şafak ; “Birine altı çizili kitaplarımızı vermek, yaralarınızı emanet etmektir bir bakıma...” derken çok haklıydı. Bu kadar önemli bir yere sahip olan altı çizili cümleleri başkasına teslim ederken iyi düşünmek gerekir demek ki...

Bazen farkına varmadan

yazdığımız cümlelerde o kadar derin anlamlar ortaya çıkar ki kendimiz bile çizeriz cümlemin altını. Bunu ben mi yazdım havalarına gireriz. Bazen de bu cümlemin ne işi var burada deyip pişmanlıklar yaşar ve bir “keşke” sözcüğü dökülür ağzımızdan. Başarılı yazarlardan Nazan Bekiroğlu, üşenmeyip şimdiye kadar yazdığı kitaplarda geçen cümlelerin bir kısmını bir araya getirip “Yerli yersiz cümleler” adlı kitapta toplamış. Gerçekten de düşündürücü ve farklı bir çalışma...

Altı çizili cümlelerin yazın

dünyasında başka bir yeri ise özellikle büyük yazarların kitaplarının satır aralarında alıntılanmış cümleleridir. Aforizmalar şeklindeki bu cümlelerin çok didaktik ve lirik bir yapısı vardır. Bazen bu yazarların kitap isimlerinden çok, bu aforizma türündeki sözleri ön plana çıkar. Metinlerde kendi doğallığı içerisinde gizlenmiş bu cümleler çoğu zaman üzerinde düşünülerek söylenmiş sözlerden daha etkilidir.

Altı çizili cümleleri sadece kitaplarda geçen sözcüklere indirgemek de haksızlık olur. Hayatın birçok aşamasında hayatımıza

olumlu veya olumsuz etki yapan tercihlerimize yansıyan ifadeler de birer altı çizili cümle değerindedir. Hayatımızı sarmalayan, düş dünyamızı sonsuzluklara sürükleyen, düşünce iklimlerinde hayatımıza yön veren bu cümlelerin yüksek bir değeri vardır. Hayatta hata yapabiliriz, yanlış tercihler de bulunabiliriz. Hatta, anlamsız cümlelerin altını da çizebiliriz.

Ancak; üstünü çizdiğimiz cümlelerin sayısı, altını çizdiğimiz cümlelerin sayısını geçmemeli. O zaman hayat daha anlamlı olur sanırım...

Enes Bey'in bir günü

İLAYDA CAN

KOLUKISA ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Enes Bey arabasına binmiş, evine doğru yol alıyordu. Bir yandan ramazan orucunun ağırlığı, bir yandan bayram telâsı, bir yandan da arife günü olmasına rağmen tatil edilmeyen işin bitmez çilesi kendisini çok yormuştu. Şimdi tek düşüncesi vardı: Bayram dolayısıyla aldığı hediyeleri evine ulaştırmak, dört gözle yolunu bekleyen çocuklarını sevindirmek...

İftar yaklaştığı için yollar kalabalık, trafik sıkışık. Enes Bey günün yoğun geçmesinden dolayı diğer günlere kıyasla daha fazla acıkmıştı. Bu açlık kendisinde halsizlik oluşmasına, başının dönmesine sebep oluyordu:

"Bir kaza olmadan, sağ salım eve ulaşırım inşallah!" diye dua ediyordu. İşte bu anda aniden yanan kırmızı ışığı görünce geçip geçmemekte kararsız kaldı. Önündeki araba durunca o da frene bastı, ama biraz geç kalmıştı. Tekerlekleri kayan araba öndeki araca hafifçe çarptı.

Enes Bey önemli bir kaza olmadığı için şükür ediyordu ki gözlerine inanamadı; Çarptığı

aracın iri yarı şoförü hızla kapıyı açmış, elinde koca bir sopayla öfkeli öfkeli kendisine doğru geliyordu. "Gelişinden belli, kesin dövecek" diye düşündü. Karşılık mı verseydi acaba? "Hayır! Bu hiçbir işe yaramaz" dedi kendi kendine, "Adam dev gibi, elimi kaldırmaya fırsat vermeden beni mahveder" diyordu. Ne yapmalıydı Allah'ım! İşte adam iyice yaklaşmıştı. Belki de az sonra kendini kaybedecek, gözlerini hastanede açacaktı. Adam varmıştı işte kapıya. Sağ eliyle sopayı sıkıyor sol eliyle de kapıyı açıyordu. Hemen adamı yatıştıracak bir şeyler söylemeliydi.

Enes Bey, daha adam kapıyı açar açmaz, ağzını açmasına bile fırsat vermeden, zoraki tebessümle sağ elini ona doğru uzatıp; "Bayramınız mübarek olsun. Size bir şey olmadı inşallah?" dedi. Adam

Az önce avına saldırmak için bekleyen aslanın hırçın bakışlarını andıran bu gözlerde şimdi mahcubiyet okunuyordu.

● ● ● ● ● ● ● ●

kendisine uzanan bu dost eli karşısında kısa bir şok geçirdi. Az önce avına saldırmak için bekleyen aslanın hırçın bakışlarını andıran bu gözlerde şimdi mahcubiyet okunuyordu. Enes Bey adamın sopayı saklamaya çalıştığını fark etti. Hâlâ korkudan titreyen ellerini onun omzuna koyup; "size bir şey olmadıysa endişelenmeye gerek yok. Cana gelecek olan mala gelsin. Öyle değil mi?" dedi. Adam söyleyecek söz bulamıyordu. Ağzından dökülen iki üç cümleyle ancak şunları diyebilirdi: "Sizin de bayramınız mübarek olsun efendim. Bizde de, arabalarımızda da önemli bir hasar yok. Hadi! İftara geç kalmayalım. Size uğurlar olsun.

Enes Bey nihayet eve varmıştı. Eşi ve çocukları neden bu kadar geç kaldığını haliyle merak etmişlerdi. Onlara olayı kısaca anlatarak, hoşgörünün, sevginin, saygının çok önemli olduğu konusunda çocuklarını da bilgilendirdi. Zaten ezanın okunmasına da yarım saat az kalmıştı ve hepsi sofraya oturmak için ayağa kalktılar.

Bugün, Enes Bey ve ailesinin hoşgörünün önemini anladığı çok önemli bir gün olmuştu.

Dostluğun mucizesi

ZEYNEP VAROL

MALATYA ANADOLU LİSESİ, 9. SINIF

Dost, karanlık gecenin ardından doğan güneşimizdir. Her daim yanımızda olan, zor zamanımız da elimizden tutup kaldıran kişidir. Duygularımızı en yoğun şekilde paylaştığımızdır dost.

Dost kelimesi aslında hepimizin kısaca söylediği kelime değil koddur. Dört harf, dört ayrı mucizeyi taşır. Açıklamak gerekirse **D** harfi dayanağımız, **O** harfi ortağımız, **S** harfi sırdaşımız, **T** harfi tarifsiz mutluluğu ifade eder. Fakat bazen bu mucize dediklerimiz gökten düşen göktaşı gibidir. Dışarıdan bakıldığında çok hoş bir görüntüsü vardır lakin bir taşan ibaretti. Dost aslında sadece yanınızda olan değil olmasa bile varlığını hissettiğiniz kişidir. Sağlam temelleri olan çıkar üstüne kurulmayan iki kişinin arasındaki sevgi bağıdır dostluk. Hayat tek renkten oluşan bir tuval çalışması değildir. Kötülüğü, iyiliği, neşeyi, üzüntüyü içinde barındırır. Önemli olan bunları sağlam bir temele dayandırmaktır. İşte o zaman doğru sonuçlara varabilir, doğru insanları tanıyabilirsiniz.

Dostluk tahterevalli gibidir. Dengeyi koruyamazsanız, kaybedersiniz. Gerçek dostlarla, gerçek dostluk kurabilmeniz dileğiyle.

Aşkın üçüncü kızı

SUEDA NUR TANDOĞAN

NIYAZI MISRI SOSYAL BİLİMLER LİSESİ, 10. SINIF

Aşkın üçüncü kızayım ben; kimin başı yansa ordayım, kim yolda düşecekmiş gibi dalmış yürüyorsa, oturmuş yolun ortasında keman çalıyorsa ordayım. Kimse çalmaz demeyin... Aşk bütün hayatın içinde, renklerin ve seslerin arasında soyutlar kendini. O an sadece keman sesini duyarsınız.

İçinde bir volkan var aşkın üçüncü kızının. Bir saksıya sığdırılabilecek kadar narin, kendi içine sığmayacak kadar derin.

Derinliğimin içinde keman sesi birinin gözlerinin içinde çalıyor. Bir kitabın en gözde satırlarında, bir tablonun ayrıntısında, atılan bir tohumun filizlenmesinde, pişmanlıklarda, vedalarda, kavuşmalarda. Çünkü avucumun içinde hayat ve ben aşkın üçüncü kızıyız. Tek bir insanda değil yaşamda yaşıyorum aşkı.

Volkanın içindeki eflatun adam damlıyor gözlerime. İçimdeki bu her yerime bulaşmış sevdayı sırtına

yükleyip uçurmak istiyorum onu. Ama bana rengini bulaştırıyor. Eflatun bir keman oluyorum. Aşkın üçüncü kızı olarak dağılıyorum her bir yana. Bir bana yetemiyorum ama içim dopdolu. Aynada kendi gözlerimde veda ediyorum aynı anda kavuşuyorum başka gözlere. Kediden özür dileyip gökyüzünden utanabiliyorum. Eflatun adam kediyi sevmeye eğiliyor, gökyüzü eflatun kuşlarla doluyor. Dolmaz demeyin... Aşk bu, renk değiştiriyor. Birden kararıp tekrar güneş gibi oluyorsun.

Aşkın üçüncü kızı olarak bir şarkıda gözlerim konuşabiliyor.-hıçkır hıçkır- ve bir anda yüzükler takabiliyorum kirpiklerime. Rengârenk olsam da eflatun kalıyorum.

Aşkın üçüncü kızını -yarım beni- eteğinden uçururken yağmurda reçele dönüştürüp gidiyorlar.

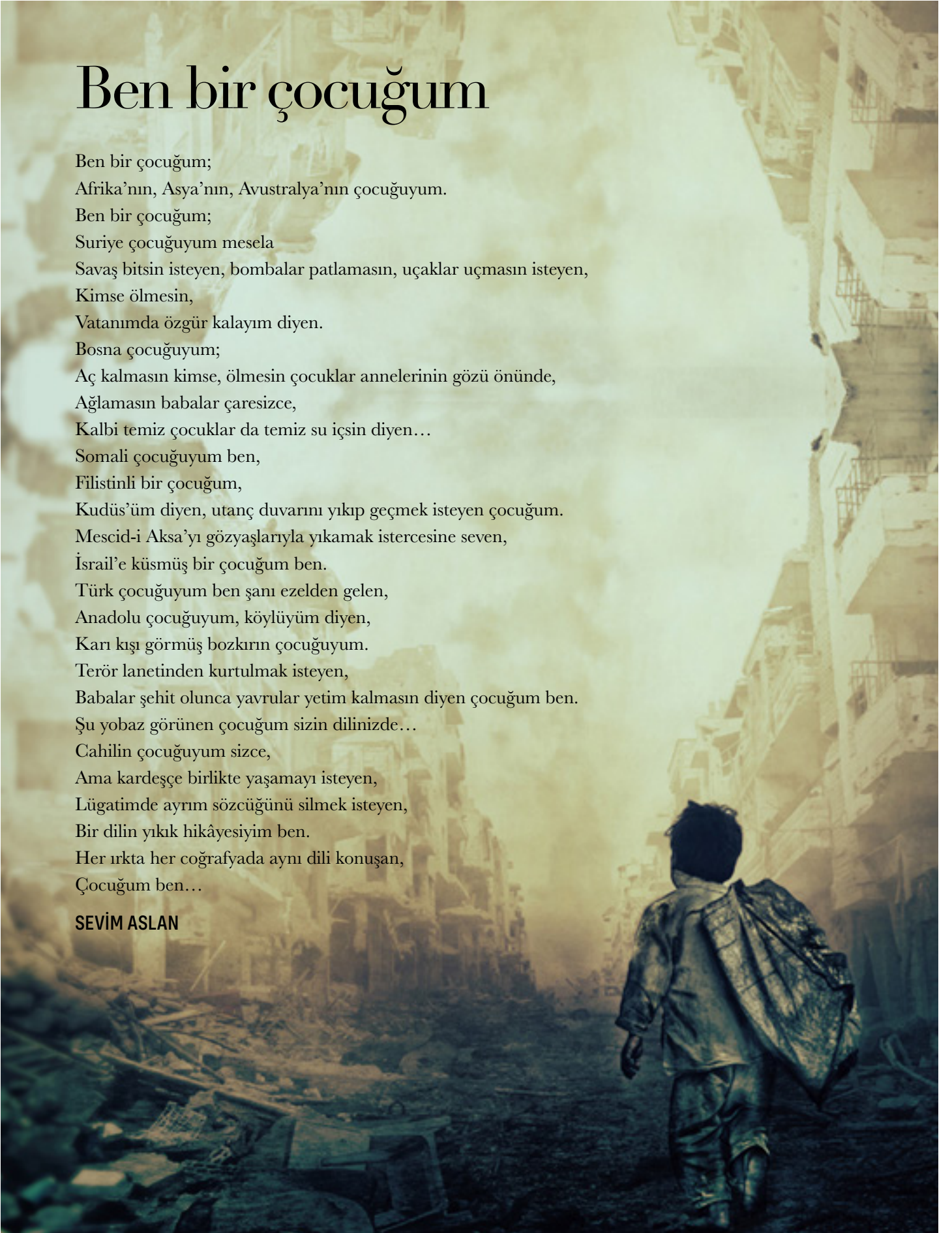
Eflatun adamın
Kaşığından
Damlıyorum...

Ben bir çocuğum

Ben bir çocuğum;
Afrika'nın, Asya'nın, Avustralya'nın çocuğuyum.
Ben bir çocuğum;
Suriye çocuğuyum mesela
Savaş bitsin isteyen, bombalar patlamasın, uçaklar uçmasın isteyen,
Kimse ölmesin,
Vatanımda özgür kalayım diyen.
Bosna çocuğuyum;
Aç kalmasın kimse, ölmesin çocuklar annelerinin gözü önünde,
Ağlamasın babalar çaresizce,
Kalbi temiz çocuklar da temiz su içsin diyen...
Somali çocuğuyum ben,
Filistinli bir çocuğum,
Kudüs'üm diyen, utanç duvarını yıkıp geçmek isteyen çocuğum.
Mescid-i Aksa'yı gözyaşlarıyla yıkamak istercesine seven,
İsrail'e küsmüş bir çocuğum ben.
Türk çocuğuyum ben şanı ezelden gelen,
Anadolu çocuğuyum, köylüyüm diyen,
Karı kışı görmüş bozkırın çocuğuyum.
Terör lanetinden kurtulmak isteyen,
Babalar şehit olunca yavrular yetim kalmasın diyen çocuğum ben.
Şu yobaz görünen çocuğum sizin dilinizde...
Cahilin çocuğuyum sizce,
Ama kardeşçe birlikte yaşamayı isteyen,
Lügatimde ayrım sözcüğünü silmek isteyen,
Bir dilin yıkık hikâyesiyim ben.
Her ırkta her coğrafyada aynı dili konuşan,
Çocuğum ben...

SEVİM ASLAN

Bir elmanın iki yarısı

AYŞEGÜL TUĞRULCA

KERNEK ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Doğa, yaratıcımızın bize sunduğu mükemmel bir tablo. O büyük tabloda insan, renklerin birleştirdiği ve her yana düzenli veya düzensiz dağılmış boya ların karışımı.

Tablo başlarken insan ortaya çıktı. Tablo devam ediyor; insan yayılıyor, genişliyor ve büyüyordu.

Tablonun renkleri insanı çepeçevre kuşatmış aynı zamanda insanla kuşanmıştı. İnsan bu renk sarmaşığına uyum sağladı. İnsan ruhunun renkleri tablonun renkleriyle bütünlük teşkil etmeye ve iç içe geçmeye başladı. Bu bir süre devam etti. Bu arada fırça tabloya ve renklere karıştı. Fırça tablo, tablo fırça oldu. Tablo ve renkleri fırçayı kalbinde hissetti. Fırça sardı tabloyu ve renklerini. Uyum şimdilik devam ediyordu.

Öyle bir an geldi ki insan farkını ortaya koydu. Özerkliğini ilan etti. Tablonun

renklerini kabul etmedi. Kendi renklerini tabloya kabul ettirmek istedi. Renkleri karıştırdı, tablonun zeminini deldi, işlemeli kenarlarını hoyratça söktü. Fırça olmaya, fırça gibi davranmaya başladı. Tablo eskisi gibi değildi artık. Kalbi bulanık, gözlerine perde inmiş, burnu tıkanmış, boğazı şişmiş, kulakları duymaz olmuştu. Üstü başı paramparçaydı. Buna rağmen zor da olsa direnç göstermeye çalıştı. Tablo ve insan bir elmanın iki yarısı gibiydi. Yine de elmanın bir yarısı diğer yarısını çürütmüştü kendi çürüyeceğini hesap etmeden.

Karışan renkler siyahı oluşturdu. Renklerin cümbüşü izleneceğine tablo siyaha boyanmıştı ve bir süre sonra i n -

san bunu fark etti. Siyah, tabloyu olduğu gibi insanı da mutsuz etti. Bir şeyler yapmak gerektiğini geç de olsa anlamıştı renk renk insanlar. Bir rengin egemenliği değil, tüm renklerin egemenliği tanınmalıydı. Çürüyen elma tablonun zemininde yeniden hayat bulmalıydı. Değiştirilen tablonun renkleri artırılmalı, eski hâline geri dönüştürülmeliydi. Renkleri çok fazla karıştırmamalı, olağan akışına bırakmalı ve gereken yerde renkler ortaya çıkmalıydı. Hiçbir olay, durum veya nesne sonsuz olmadığı gibi renkler de sonsuz olamayacaktı. Bu yüzden renkler hoyratça değil nazikçe ve yeterince kullanılmalıydı. Çünkü tablo başlarken olduğu gibi bitene kadar da insana ev sahipliği yapacaktı.

Tüm bunları düşündü insan. Kimi insanlar harekete geçti, kimisi umursamadı, kimisi de kendi rengini kucaklamayı ve renk körü olmayı sürdürdü. Oysaki insan kendi renginin tablonun renklerinden farklı olmadığını ve olamayacağını anlasaydı bunların hiçbirini gerçekleşmeyecekti. Bir elmanın iki yarısı birden çürüme-yecekti. İşbu ki insan, öyküsünü anlayabilsin.

Bir göz akşamı serinliğinde

Bir göz akşamı serinliğinde unuttum yüzünü,
Tenim değince akşamın kıyısına dillerim lal.
Ne varsa yalnızlığa dair dizilir bir bir...
Bakışlarına menzil olur arkaik gülüşlerin,
Sıcacık bir ağustos gününe gizlenmiş yüzün,
Bir göz akşamı serinliğinde.
Yayılır bedenime ısıcacak bakışların,
Laf olur dökülür dillerime.
Saf olur dizilir gözlerime.
Alır beni gizler uykularımın talan olmuş yerlerine...
şehre iner yalnızlık,
Otağ kurar gecenin sessizliğine,

Vurur kıyılarına gece boyu...
Ses olur yayılır kulağına söylenmemiş şarkaların,
Ben suskun, sen uzak,
İrar gider uğsuz bucaksız bir katarın vagonları gibi,
Akar, akar, akar...
Dizilir gece boyu rüyalarım,
Değirmen taşı olur adımların,
Ahenkle y r r bedenime geceler boyu,
Akar oluklarından su olur susuzluğum,
Bir ağustos günü sıcaktadır.
Ne varsa yalnızlığa dair dizilir bir bir.
Bir göz akşamı serinliğinde...

MURAT BİLİM

Eslem'in dünyası

NESLİHAN BARMAN

KOLUKISA ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

On beş yıl önce; ortaokula yeni başlamıştım. Sınıfım ile tanışalı iki gün olmuştu. Herkes bana yabancı ama bir o kadar da sevecendi. Hocalarımız bize karşı çok nazik ve kibardılar. Okulum üç katlı ve gri renkliydi. İsmi de Necip Fazıl Kısakürek Ortaokuluydu. Okul evime on dakika yürüyüş mesafesi kadar uzaktı. Ben öğlenciydim. Okul çıkışı da çok geç olmadığı için ailem beni tek gönderebiliyordu. Okulun öğrenci giriş kapısının önünde on yedi basamaklı bir merdiven vardı ama okulun ikinci günü merdivenlerin hemen yanına bir asansör yaptırıldılar. Yapılırken tüm arkadaşlarım ve ben meraklıydık. Çünkü merdivenler tüm insanların rahatlıkla çıkabilecekleri şeylerdi. Ama yanılmıştık.

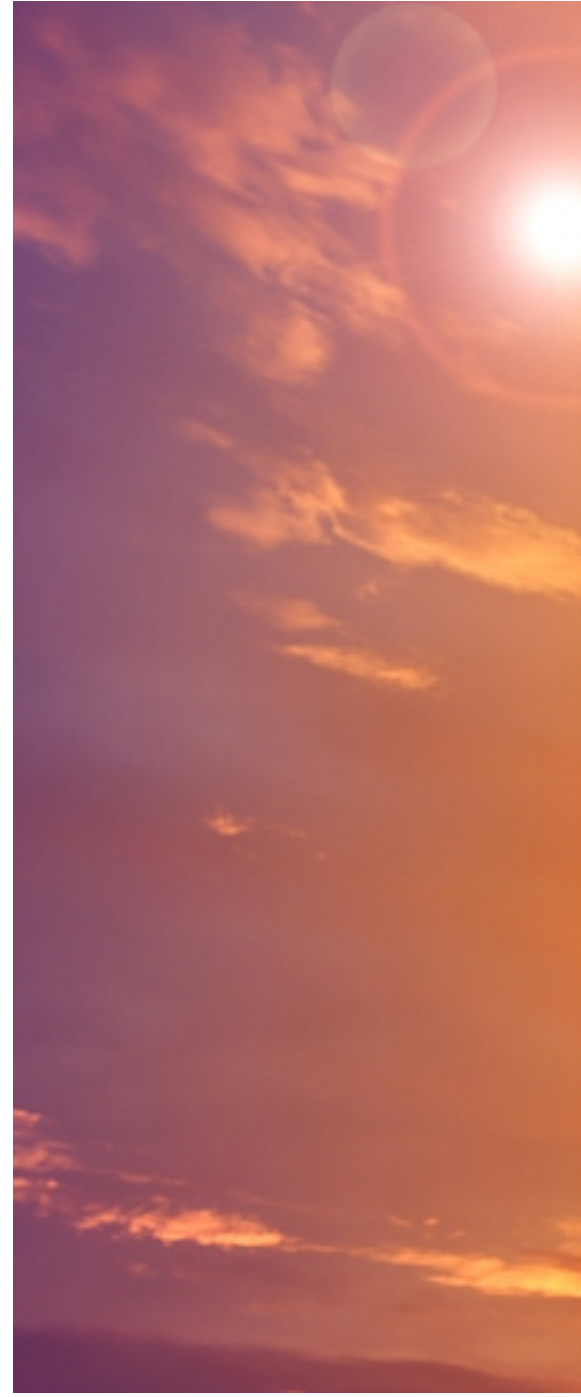
Okulun ilk katında, sağ köşede

müdür yardımcının odası ve yanında bekleme yeri, biraz ileriye gidince konferans salonları ve sol tarafta ise altı tane sınıf vardı. İkinci katında, kantin, müdürün odası, sağ ve sol köşelerinde sınıflar ve üçüncü katında ise atölyeler ve sınıflar vardı. Benim sınıfım ikinci kattaki 5/B şubesi idi.

Aynı gün 5/A şubesini ilk kata taşıdılar. Oradan bir sınıf ise bizim bulunduğumuz kata. Nedenini o zamanlar bilmiyorduk. Aynı gün kantinde arkadaşlarım ile otururken 5/A sınıfından tanıştığım bir arkadaşım geldi ve bize, sınıflarına yeni bir öğrenci geldiğinden ve isminin Eslem olduğundan bahsetti. Hatta sınıflarının onun yüzünden taşındığını bile düşünüyordu. İlk başta anlamasak da sonrasında doğru olduğunu anladık.

Ertesi gün biz okul sırasında beklerken ana kapıdan biri içeri

girdi. Tekerlekli sandalyede oturmuş, üzerinde bizim okul forması olan, sarı saçları güzelce örülmüş bir kız vardı. Arkasında da onu sandalyede iten bir kadın. Bu, annesi olmalıydı. Rehber öğretmenim onları görünce hemen yanlarına koştu ve duyamadığım

bir şeyler söyledi. O sıra o kız ile göz göze geldik. Sanki benim bakışlarımdan rahatsız olmuş gibi hemen yüzünü çevirdi. Çok geçmeden okula girdik. İlk ders o kızı düşündüm. 5/A sınıfına yeni gelen öğrenci olduğundan şüphelenmiştim. Teneffüs olduğunda

o sınıftaki arkadaşımın yanına gittim ve o kızın Eslem olduğunu öğrendim.

Okul açılalı nerdeyse iki ay olmuştu. Ben okula çok alışmıştım. Arkadaşlarımla aram iyiydi, derslerimde de başarılıydım. En sevdiğim ders ise beden eğitimi

olmuştu. Çünkü kendimi dışarıda kelebek gibi hissediyordum. Her oyunu oynuyor, kafamı boşaltmak için de geziyordum.

Okulda teneffüs aralarında aşağı indiğimizde 5/A sınıfının önünden geçerdik ve hep Eslem'i görürdük. Sırasında hep tek başına

otururdu. Çünkü Eslem okula tekerlekli sandalyeyle geldiği için ve bizim masalarımızda tahta masa olduğu için tek oturmak zorunda kalıyordu. Bu beni rahatsız ediyordu. Ama o zamanlar elimden bir şey gelmiyordu.

Bir gün okula on dakika geç kalmıştım. Hızla okula girerken Eslem'in asansöre bindiğini gördüm. Bakışlarımdan rahatsız olmuş ki hemen kafasını eğmişti. İşte o zaman anladım. Her zaman okula giren son öğrenci o olurdu. Herhalde bizim ona bakışlarımızdan çok rahatsız oluyordu.

Bizim okulumuzda beden eğitimi dersleri iki sınıf ile beraber yapılırdı. Bizim sınıfımızla beraber 5/A sınıfı derse girerdi. Ben o sınıfın kızlarıyla voleybol oynamayı çok severdim. Her dersimizde bağırarak oyunlar oynardık. Ama Eslem hiç dışarı çıkmazdı. Biz de hiç sormadık ona. Nedeni bilinmez. Bu biraz rahatsız ediciydi ama kimse sesini çıkarmazdı. Duyduklarıma göre Eslem çok çalışkan bir öğrenciymiş. Beden eğitimi derslerinde kitap okur, hocaları dersi bitirince de ders çalışmış.

Eslem ile ne zaman karşılaşsak hep bana anlayamadığım bir şekilde bakardı. Ben de hiçbir zaman cesaretimi toplayıp yanına gitmezdim.

Bir gün yine voleybol oynarken

topu tutmak için bir adım geriye gittiğim sırada ayaklarım birbirine dolandı ve sağ ayağımı çok şiddetli bir şekilde burktum. Canım o kadar çok yanmıştı ki bağırarak ağlamaya başlamıştım. Hocalarım beni hemen hastaneye götürdüler ve doktor sağ ayağımın çatladığını söyledi. O gün alçıya aldılar ve benim bir ay böyle kalmamı sonra kontrole gelmemi söylediler. İlk zamanlar benim için zehir gibi geçiyordu. Çünkü eve hapis olmuşum ve neredeyse yardım almadan ayağa bile kalkamıyordum. Evde kaldığım her zaman Eslem'i düşünüyordum. Onun bu hisle nasıl dayandığını düşünüyordum. Onu anlamaya başlamış ve şimdiye kadar yaptığım ve yapmadığım şeyler için çok pişman olmuşum. Evde tek başıma yapamadığım şeylerde her zaman Eslem'i düşündüm.

Bu sakatlığım okulun sonlarına doğru olduğu için rahattım. Çünkü sınavlarım bitmiş ve ders kaygım yoktu. Bir hafta sonra karnelerimizi aldık ama ben okula gitmedim. Benim yerime annem almaya gitti. Başarılı bir öğrenciydim. Takdir almıştım ilk dönem.

On beş tatil bitmişti ve ben de ayağımdaki alçıyı çıkarmıştım. O kadar rahatlamış ve özlemiştim ki ilk gün neredeyse hiç oturmamıştım.

İkinci döneme başlamıştık.

Eslem'i daha iyi anlamaya başlamıştım ve onunla konuşup, arkadaş olmak istiyordum. Ona karşı kendimi sorumlu hissetmeye başlamıştım.

Okulun ilk günü sınıf kaydımı değiştirdim. Artık ben de 5/A sınıfının öğrencisiydim. Eslem ile daha yakın olmak istiyordum. Sınıfa girdim ve yeni sınıf arkadaşlarım ile tanışmaya başladım. Sıra Eslem'e geldi. Kötü hissettiğini biliyordum. Ama öyle hissetmemesi için elimden geleni yapmıştım. Yanına yaklaşmış ve elimi uzatmıştım;

– Merhaba. Ben Azra.

– (Çekingen bir tavır ile) Merhaba Azra. Ben de Eslem.

– Nasılsın Eslem?

– İyiyim Azra, sen nasılsın?

– (Yumuşak bir gülümseme ile)

Ben de iyiyim.

Benim ona gülümsememe karşılık o da bana gülümsemişti. İlk defa gülümsediğini görmüştüm. O gün Eslem'in hemen arkasındaki sıraya geçmişim. Teneffüs arasında;

– Eslem neden sırada tek başınasın? Ben senin yanına oturmak istiyorum, dedim. Samimi bir tavır ile o da;

– Bilmem ki Azra nasıl oturacaksın?

Hemen bir koşu gidip öğretmenler sandalyesini getirdim ve Eslem'in yanına koydum. Hızla oturunca:

– Aha böyle, dedim. Komik bir tavırla ilk başta şaşırırsa da sonra çok kısa bir kahkaha atmıştı. Herhalde kimsenin Eslem’in bu kadar güzel kahkaha attığından haberi yoktu. Eslem hemen utanmış ve önüne bakmıştı. Sonra öğretmenler masası için yeni bir sandalye getirmişler ve ben de o günden sonra hep Eslem’in yanına oturmıştım. İlk zamanlar Eslem benimle çok konuşmasa da ben onu her defasında benimle konuşması için zorlardım. Artık Eslem ile o kadar uğraşıyordum ki artık beden eğitimi derslerinde birlikte dışarı çıkar, yemek molarlarında masa pikniği yapardık. Masa pikniği sadece ikimiz için olurdu ve evden ne bulduysak getirirdik. Hem bundan tüm sınıf nasibini alırdı.

Gün geçtikçe Eslem ile çok iyi dost olmuştuk. Yediğimiz, içtiğimiz ayrı gitmezdi. Hep beraber oyunlar oynar, ders çalışır, eğlenirdik. Evlerimiz yakın olduğu için her zaman Eslemlere giderdik, bazen de onlar bize gelirdi. Annemle annesinin arası da çok iyiydi. Onlar da çok yakın olmuşlardı artık.

Tüm ortaokulum Eslem ile geçmişti. Aramızdaki bağ çok güçlenmişti. Kardeş gibiydik. Ben onun hakkında her şeyi bilirdim, o da benim hakkımda her şeyi bilirdi. Birbirimize hiçbir zaman yük olmamıştık. Eslem

Gözlerimin dolmasını engelleyememiştım. Dönüp sarıldım. Buna çok şaşırmıştı. Birlikte ağlamaya başladık. Ben ağladıkça o da ağlıyordu ve sonrasında uyuyakalmıştık. O gün ikimiz için de özel bir gündü.

ilk zamanlar böyle hissetmiş olsa da ben bunun değişmesi için çok uğraştım. Eslem artık o kadar güler yüzlü bir insan olmuştu ki daha çok canlanmıştı. Eskiden çok susardı ama şimdi hadi bakalım kim Eslem’i sustursun. Eskiden hiç oyun oynamazdı. Şimdi Eslem oyun kralı ama bunlara rağmen hâlâ çalışkan bir kişiydi.

Ortaokul bitmişti. Biz Eslem ile aynı liseye kayıt yapmıştık. Hiçbir zaman ayrılmayacaktık. Artık büyümüştük. Ailem Eslemlerde kalmama izin veriyordu. Geceleri odamızda filmler izler, kendimize pastalar yapardık. Eslem’in resim yeteneği çok iyi olduğu için boş zamanlarımızda kitap okur, resim çizerdik.

Eslem’in bu rahatsızlığı küçükken geçirdiği trafik kazasında sağ bacağına kaybetmesi ile başlamış.

Bir akşam yine biz yatakta yattık, Eslem benim uyuduğumu sanacak ki birden;

–Azra... Sen benim umudum oldun, dedi sonra “Teşekkür ederim.” diyerek eklemişti.

Gözlerimin dolmasını engelleyememiştım. Dönüp sarıldım. Buna çok şaşırmıştı. Birlikte

ağlamaya başladık. Ben ağladıkça o da ağlıyordu ve sonrasında uyuyakalmıştık. O gün ikimiz için de özel bir gündü.

Lise biz göz açıp kapayıncaya kadar bitmişti. İkimiz de çok ders çalışıyorduk. Başarılydık. Eslem iç mimar olmayı çok istiyordu. Ben de onun yanında olmak istiyordum. İkimiz de hayallerimizi birbirimizin üzerine kurmuştuk. Ve öyle de olmuştu. Lise bittiğinde ikimiz de istediğimiz yerleri kazanmıştık.

Eslem üniversitesi için çok terdirgin olsa da az çok heyecanlıydı. Uzun zaman geçmişti. Eslem’in özgüveni iyice oluşmuş ve büyüdükçe de çok güzel bir kadın olmaya başlamıştı. Üniversiteden mezun olunca kendimize bir ofis açtık. Şimdi Eslem’in yanında asistan olarak çalışıyorum. İyi paralar kazanıyoruz. Şimdi ki hedefimiz Eslem için protez bacak takmak. Bunu Eslem ile konuştum. Olumlu bir tepki verdi. O sandalyeden kurtulmasını istiyorum.

Eslem olgun bir kişiliğe sahip. Ben ona çok değer veriyorum ve onun umudu olmaya devam edeceğim.

Kahve fincanımdaki yıldızlar

DİLAN FİDAN

CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Son anda fark edip kahve taşmadan altını kapatmayı başardım. Günün en sevdiğim zaman aralıklarından birindeydim. Gün bitmek üzereyken annemi, annemden kendi yaşantısını dinlemeyi ve bir fincan kahvenin kokusunu hiçbir şeye değişmezdim sanırım.

İşte tam da o günlerden birindeydim. Bir hafta önce okula adım attığım zaman boynuma koşarak atlayan arkadaşımı bulamayınca anlamıştım bir terslik olduğunu. Bir hafta boyunca okula gelmemiş ve telefonlarıma cevap vermemişti. Onu gördüğüm zaman sinirle hesap sormam gerekirdi değil mi? Benim tek yaptığım bayıldığında yere düşmeden onu tutabilmek için koşmak olmuştu.

Yüzü solgundu ve gözaltları da morarmıştı. İnsan bir haftada zayıflar mı? Zayıflamıştı. En son her şey mükemmeldi. Sevdiği bir çocuk vardı. O da bizimkini seviyordu tabi. Mutlulardı. Bıkmadan, usanmadan anlatırdı onu bana. Hayallerinden bahsederdi. Ben de dinlerdim, hatta zaman zaman ben de hayal kurardım onunla. En yakın arkadaşlar böyle yapardı değil mi?

Revirde; o henüz gözlerini aralamadan gözyaşları yanaklarını ıslatmıştı. Gün boyunca tek kelime etmemiş, başını koyduğu sıradan kaldırmamıştı. Çıkışta evlerine gidip onunla konuşmayı isterken bana “Lütfen git, yalnız kalmaya çok ihtiyacım var.” demişti. Israrlarıma rağmen dinlememişti beni. Onun da eve gitmediğini

fark edince takip etmeye karar vermiştim. Hem o yalnız olacak hem de ben ihtiyacı olduğu her an yanında olacaktım. Önümde yürüyen dostuma baktım. Hırkası zaten yeterince düşük olan omuzlarından düşmek üzereydi. Günün ışıltısına meydan okuyan siyah saçlarını toplama gereği bile duymamıştı. Dayanamadım. O deli dolu çılgın arkadaşımı hüznünde boğulurken gördüğümde dayanamadım. Sarıldım ona. Ben sarılır sarılmaz yere çökmüştü o da. Çevremizdeki insanların bakışlarını umursamamıştık. Sonuçta kaldırımın kenarında oturan birbirine sarılmış bir şekilde ağlayan iki dosttık biz. “Ne oldu?” demiştim. Birkaç dakika boyunca konuşamadı. Sanki söyleyeceği kelime boğazını parçalayarak yükseliyordu. Sonunda fısıldadı “Öldü.” dedi. O an anladım ki aslında yüreğini parçalayarak yükseliyormuş o kelime. “Gözlerimin önünde bayıldı. Hastaymış Aslı, çok hastaymış. İnanabiliyor musun? Onu çok özleyeceğim, onu şimdiye kadar hiç özlemediğim kadar çok özleyeceğim. Üzülmeyeyim diye söylememiş.” Ve sonra yoldan gelip geçenleri umursamadan

gökyüzüne doğru bağırdı. Bak görüyor musun şimdi beni? Senin üzmeye kıyamadığın o kız, gülümsemenin ne olduğunu unuttu.” Elleriyle rastgele gözyaşlarını silip ayağa kalktı. Pantolonunu silkelerken “Onunla konuşmam lazım.” dedi. Köşedeki çiçekçiden bir demet papatya aldı. Ben kapıda bekledim. Tek kalmak isteyeceğini biliyordum. Sesi de buradan duyuluyordu. Mezarları her gördüğümde insanların gömülü olduklarını unuturum. Sanki o toprak yığının

Sonunda fısıldadı “Öldü” dedi. O an anladım ki aslında yüreğini parçalayarak yükseliyormuş o kelime. “Gözlerimin önünde bayıldı. Hastaymış Aslı, çok hastaymış. İnanabiliyor musun?”

altında hüznünler ve kırılanlıklar yer almış gibi gelir bana. Anılar, mutluluklar, yaşanmışlıklar veya henüz yaşanmamışlıklar. Ve Cemre’nin sesi ilişti kulaklarıma:

“Hatırlıyor musun, en çok sonbaharı severdim. Her bir ağacın üzerindeki yapraklar için. Hani kalan son bir umut gibi. Her an

kayıp gidebilecekmiş
gi-

bi. Saçlarımanın rüzgârla olan oyununu çok severdin. Yağmur damlalarının birer birer burnuma dokunuşunu da. Ama en ok neyi özledim biliyor musun? Geceye aşkıttık biz. Seni gece her bir yıldızla ayrı ayrı saklayabilmek isterdim. Gece yaşanmışlıklar çırlıçıplak ortaya çıktığında bir tek sana bakıp dilek dileyebilmek isterdim. Bizim gökyüzümüz mavi değildi, mutluluklarımızı değil acılarımızı asardık yıldızlara. Anlatmaktan da hoşlanmazdın ya neyse. Sen

hisset derdin ben hissederdim, sen sorma derdin sormazdım ama anlardım ben.

Bazen çok
sinir-
len-
di-

Geceye aşkıttık biz. Seni gece her bir yıldıza ayrı ayrı saklayabilmek isterdim. Gece yaşanmışlıklar çırılçıplak ortaya çıktığında bir tek sana bakıp dilek dileyebilmek isterdim. Bizim gökyüzümüz mavi değildi, mutluluklarımızı değil acılarımızı asardık yıldızlara.

rirdin beni. O an bütün dünyayı başına yıkmak isterdim. Fakat sonra öyle bir gülümserdin ki sıcacık olurdu yüreğim. Bir de gamzelerin. Hani gülümsediğin zaman dudağının sağ tarafındaki boşluktan bahsediyorum. Çukur dediğim zaman kızardın. Bak, demiyorum artık. Orası benim yıldızlarla dolduracağım bir uzay boşluğu. Kavuna bayıldığını, kividenden hoşlanmadığını, yüksek sesi sevmediğini, aptal bir cesaretin olduğunu, gamzelerine bir tek benim dokunmama izin verdiğini ve gizli gizli bir şeyler çizdiğini hâlâ hatırlıyorum. Gerçi hatırlamak için unutmak gerekir öncelikle.”

Gözyaşları toprakla buluşurken derin bir nefes aldım o da arkasını döndü ve devam etti “Ağlamamdan hiç hoşlanmazdın.” buruk bir tebessüm belirdi dudaklarında, elindeki papatyaları usulca indirdi mezarının üzerine. “Merak etme hâlâ en çok sonbaharı severim ben, dökülmeye yüz tutmuş yaprakları, verilen son bir nefes gibi.”

Cemre’yi oradan zorla kaldırmıştım. Sahil kenarın da bir banka

oturtmuştum. Ve konuşmaktan çok susmuştuk o gün. İnanır mısınız bilmem ama bazen; susmak daha çok acıtır konuşmaktan.

Bunları düşünürken fincanlara kahveleri doldurmuştum. Ve manolyaların süslediği balkonumuzda yerlerimizi almıştık annemle. Aslında annemi dinlemem gerekirdi tam bu vakitlerde. Fakat anneler hissederek buruk ve kırık yürekleri, o da şefkat barındıran ses tonuyla benim anlatmamı istemişti. Olanları anlattıktan sonra ekledim. “Anne sanki benim canım yandı orada, sanki Cemre’yle birlikte bende yarım kaldım. Sanki o konuşmayı ben yaptım. Benim de canım yandı. Hissettim anne.” Annemin gözleri doldu. Duygusal fakat bir o kadar güçlü bir kadındı. “Sevdiğini toprağın altına göndermek kolay değil kızım. Senin her anın Cemre ile geçtiği için kendini istemeden onun yerine koymuşsun. Aslı, kızım, böyle zamanlarda Cemre’nin yanında olman gerekir. En ufak tartışmayı bile alttan alman gerekir. Çünkü bak empati kurunca her şeyi daha

iyi anlıyorsun. Cemre şu sıralar çok hassas.” İnce parmaklarını kahve fincanına doladı ve ufak bir yudumdan sonra devam etti. “İnsanlar yarım doğarlar. Ve tamamlanacakları güne kadar o yarımı yetiştirirler. Buna kişilik deriz. Bir gün diğer yarılarını bulurlar ve işte o gün tamamlanırlar kızım. Hayat acı gözyaşlarıyla büyüyen bir çiçektir kızım. Birilerinin onu gözyaşlarıyla beslemesi gerekir. Diğer yarımını feda ederler. Çünkü acı gözyaşı o zaman gelir yürekten. Cemre’nin elinde değildi. Ona destek ol kızım. Unutma dostlar bir kahve fincanı kadar önemlidir.” Gülümsedi ve göz kırptı.

Boş fincanları tezgâha bırakırken bir damla yaş süzüldü gözlerimden. Benim de sevdiğim birisi olabilirdi. Cemre kadar belki de Cemre’den daha çok seviyor olabilirdim. Bir şarkımız olabilirdi, ortak bir sözümüz hatta telefonumuzun şifresini bile aynı koyabilirdik. Ve hastalanınca bana söylemediğini düşündüm. Çok sinirlendim. Onu kaybettığımı düşünemedim bile. Cemre’nin sonuna kadar yanında olacaktım. O ağladığı için başka birisiyle gülüp kakhaha atmak yerine gözyaşını kakhahaya çevirmeliydim.

O gece bir yıldız kaydı kahve fincanıma. Ve ben kahvemden hiç bitmemesini diledim.

Hasret

BEYZA GÖKSOY

KERNEK ANADOLU LİSESİ

Her bahar yeni bir sevdaya kucak açmaktır bazen. Yeni bir hasrete, yeni bir vuslata, yeni bir hayata...

Poyrazın lodosla, bulutun güneşle, çiçeğin ağaçla, suyun toprakla ve mavinin yeşille buluşmasıdır her yeni bahar.

Mavinin en güzel tonu, bekleyişin en mutlu sonu, umudun en özel yoludur bahar. Yapraklar nazlı gelin gibi dallarında süzülürken hasret delip geçer yüreğini. Vurulursun bir tufana ve sırlıklam olana kadar ıslanırsın. Üşümezsin merak etme, sahte bakışların ve samimiyetsiz gülüşlerin yanında nedir ki bu tufan? Vurulursun işte, denizin melteme, kızılın maviye, ayın geceye vurulduğu gibi. Ve toprağın yağmuru beklediği gibi beklersin umutla, hasretle...

Beklersin, her sabah güneş gibi yeniden doğar, her gece çoban yıldızı gibi pırl pırl parlarsın. Her gün yeni açan bir çiçek yeni bir umuttur senin için. Unutma, kuşların cıvıltısı yüreğinin sesi,

kelebeklerin kanat çırpması ise güzel haberlerin müjdeleyicisi.

Sen rüzgârla dans ederken bir gün daha geçer ömründen. Sen ise hâlâ vuslata hasret, hâlâ beklersin ve özlersin. Beklediğin kişi eğer beklemeye değerse beklemek de güzel. Sonunda eğer vuslat varsa özlemek de güzel. Kaç geceyi sabah edersin özleminden. Kaç sabah, güneşin doğuşunu bir kez daha umutla izlersin. Kuşların cıvıltısını huzurla dinlersin. Ama ne gelen vardır, ne de giden... Sen yine de vazgeçmez beklersin. Çünkü vazgeçmek korkakların işi. Çünkü beklemek de sevdaya dahil.

Bir türlü kabullenemezsin sevdiğinin artık gelmeyeceğini, bir daha ellerini tutamayacağını, gülünce kısılan kahve gözlerine bakamayacağını. Kabullenemezsin, çünkü kolay değil canından can vermek, onu bir daha göremeyeceğini bilmek.

Kalbine yakıştırdığın artık kapkara toprak altına yakışır ama sen yakıştıramazsın. Onu bir türlü

içinden uğurlayamazsın. Artık ne bir daha ıslanabilirsin o tufanda, ne de bir daha umutla güneşin doğuşunu seyrederdin. Çünkü bilirsin sevdiğin kara toprağa yar olmuştur. En acısı da bu ya, yere göğe sığdıramadığın sığmıştır o mezarın içine. Gün geçtikçe kaybolur gider o kapkara toprak altında.

Ondan geriye sadece kemikleri kalır...

Ölüm;
koskoca
bir aileyi
paramparça eden,
kurulan hayalleri yıkan
dört harfli
katil.

Acılarımız ise kaybettiklerimiz kadar değil, kaybettiklerimizin bizde bıraktığı kadardır. Geldiğimiz yere geri gidiyoruz işte, asl şimdi başlayan yolculuğa, toprağa...

Köy türküleri

GÜL MURAT

TECDE ANADOLU LİSESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ

Oğün her zamankinden erken kalktım. Daha ortalık bile aydınlanmamıştı. Pencerenin önüne geldim, dışarıya baktım; beton yığınlarıyla dolu olan sokakta gökyüzünü görmek pek de mümkün değildi. Zaten içim sıkıntılıydı, dışarıya bakınca beni iyice kasvet kapladı ama kendimi oradan da alamadım. Köşede duran beyaz sandalyeyi alıp oturdum ve ortalığın ağarmasını izlemeye başladım. Kuş sesleri duyuluyordu. “Nerede kalıyor bu kuşlar, acaba?” diye geçirdim içimden. Kardeşlerim hala yatıyordu. Güneş yükselmeye başlayınca beton blokların arasında yol bulup karşı cama çarpan, oradan da içeriye yansıyan ışıklar odayı iyice aydınlatmıştı. Kahvaltıyı hazırlayan annem bizleri uyandırmaya geldi. Beni ayakta görünce “Erken kalkmışsın kızım. Yatsaydın ya biraz daha, bugün hafta sonu.” dedi. Sonra da kardeşlerimin yanaklarına birer öpücük kondurarak uyandırdı. İçimdeki sıkıntı kahvaltıda da geçmemişti. Bir şeyler yiyemedim, oyalanıp

durdum. Annem bu durgun halimi görünce “Hasta mısın kızım?” diye sordu. “İyiyim anne, yok bir şeyim.” dedim

Öğleye yakın köyden bir telefon geldi. Dedem vefat etmişti. Hepimiz hüznün ve telaş içinde hazırlanmaya başladık. Babam adeta buz kesilmişti, bizim yanımızda metanetini kaybetmek istemiyordu. Annem gözyaşlarını tutamayıp bir yandan sessizce ağlıyor bir yandan da hazırlıkları tamamlamaya çalışıyordu. Kardeşlerim ise “Bir daha dedemi göremeyecek miyiz?” diye ağlaşıyorlardı. Ben ise donakalmıştım ne ağlayabiliyor ne de tek bir kelime edebiliyordum. Sadece annemin verdiği talimatları yerine getirmeye çalışıyordum. Alelacele yapılan hazırlıklardan sonra köyün yolunu tuttuk.

Genellikle yaz tatillerinde ve bayramlarda köye giderdik. Büyüdükçe köye gitme faslı iyice azaldı. Babamın işlerinin yoğunluğu yüzünden artık eskisi kadar sık gidemiyorduk. Bazı zamanlar babam gider, dedemi alıp getirirdi. Dedem, bizde kaldığı o birkaç

gün adeta diken üstünde durur, torunlarıyla hasret giderdikten sonra sıkılır, köye dönmek isterdi. Babamın “Burada kal baba, ne yapacaksın bir başına? Annem de yok artık.” ısrarlarına: “Toprak bana iyi geliyor oğul. Ben oradan ayrılırsam dalından koparılmış bir gül gibi solarım. Ben rahatım, sağlığım sıhhatim de yerinde, siz beni merak etmeyin.” diye cevap verirdi. Bu çok mümkün olmasa da babam “Yaşlılık inadı...” der fazla bir şey söylemeden, istemeye istemeye razı olur; ihtiyaçlarını karşılayıp köye bırakırdı. Ancak bilirdim ki babamın içi hiç de rahat değildi. Vakitsiz çalan her telefonda telaşa kapılır, kaygılanırdı.

İlerlemiş yaşına rağmen dedem çoğu gence taş çıkaracak kadar dinçti. Sadece bacaklarından rahatsız olmasından dolayı bir bastonla yürürdü. Babaannemin ölümü dedemi sarsmıştı, ara ara “Yüreğim daralıyor.” der, çok da önemsemezdi. Bunu babamın yanında pek dillendirmemeye çalışırdı; çünkü dedem bilirdi babamın kendisini sıkıştıracağını, kendisine ısrar edeceğini. Bütün hayatı bu köyde geçmişti, her yer eşinin, dostunun, atalarının hatıraları ile doluydu. Bırakamazdı bu toprakları...

Buruk bir acı ile kat ettiğimiz bu yollardan çok da uzak olmayan bir mazide defalarca geçmiştik. Fakat o zaman içimizde büyük bir sevinç ve heyecan duyar, yerimizde duramazdık. Köyümüzü çok severdik. Köye gideceğimiz zaman akşamdan hazırlıklarımızı tamamlar, çantalarımızı hazır ederdik. Ben yanıma resim defterimi ve boya kalemlerimi de almayı ihmal etmezdim. Ne de olsa resmedilecek çok şey vardı. Gözlerimize uyku girmez, sabahı zor ederdik. Henüz o günlerde kendi arabamız olmadığından sabah erkenden kalkar, kahvaltı bile yapmadan minibüs durağına giderdik. Küçükken bana kocaman gelen o minibüsün yaşım ilerledikçe çok da büyük olmadığını hatta külüstür denilebilecek kadar eski olduğunu fark etmeye başlamıştım. Minibüsün aksine iri yarı, uzun boylu olan, neşeli bir şoförü vardı. Köyün tek minibüsü bu muydu yoksa babam onu mu tercih ederdi bilmiyorum, sormak da aklıma gelmemişti ya, hep aynı araçla giderdik. Eski minibüslerin üstü bagaj olarak da kullanılırdı. Şoförü hiç zorluk çekmeden yolcuların eşyalarını, yüklerini arabanın üstüne koyabiliyordu. Oldukça da iyi niyetli biriydi. Şehre gelemeyenlerin siparişlerini getirir; köy yolunda bağdan, bostandan dönenleri arabasına alır, yer yoksa da en azından eşyalarını köye kadar taşırdı. Bu yolcular da genellikle

bahçeden boş dönmez, çantalarında ikram edecekleri bir şeyleri hep olurdu. Taze taze koparılmış meyve ve sebzeler yol boyunca pek de lezzetli giderdi.

Köyde herkes birbirini tanırdı. Ya akrabaydı ya hısım ya da komşuydular. O yüzden daha biner binmez araba sohbetleri, hâl hatır sormalar başlar; oradan buradan haberler alınır, verilirdi. Minibüste sürekli türkü çalarlardı ben o zaman onlara köy türküsü derdim. O sıralar şarkıdan, türküden pek anlamazdım ya, o köy minibüsünde çalınan türkülerin tadı bir başka gelirdi bana. Türküler mi o yolu güzelleştirirdi, yollar mı o türkülerini bilemezdim. Pencere tarafına oturmaya özen gösterirdim.

Gözümü bile kırpmadan çevreye bakardım. Gördüklerim bana öyle doyumsuz bir haz verirdi ki o yollar bitmesin isterdim. Babam bana her seferinde gördüğüm yerleri tanıtmayı; kimin bağı, bahçesi, tarlası olduğunu söylemeyi ihmal etmezdi. Söylediklerinin hiçbirini tanımazdım ya olsun, yine de dinlerdim. Ben gördüklerime kendimi o kadar kaptırırdım ki ne söyleseler bir şey fark etmeyecekti. Benim için ne tanıttığı kişiler önemliydi ne de o bağların bahçelerin kime ait olduğu, önemli olan gördüklerimdi. Sanki uzak diyarlarda, farklı bir yerdeymişiz gibi gelirdi bana. Halbuki şehir merkezine yarım saat bir yerdeydi köyümüz. Belki de gittiğimiz en uzak yer olduğu

için öyle hissederdim Doğayı çok severdim, bomboş sadece kayalar-
dan oluşan dağlar bile bana hoş
gelirdi. Üzüm bağları, sürülmüş
tarlalar, nadasa bırakılmış topraklar,
henüz biçilmemiş buğday başakları,
rengârenk çiçeklerle dolu çayır-
lar, bahçeler, bostanlar; dağı bağ yapan,
toprakla bütünleşmiş, her şeyi ile
köyü anlatan o insan ve toprak
manzaraları hafızama kazılmış
en güzel resimler olmuştu. Birçok
yerde rastladığımız sıradan gö-
rüntülerdi bunlar; ama benim için
ziyadesiyle anlamlı ve önemliydi.

Köyümüze yaklaştıkça köy aha-
lisinden daha çok insanla karşıla-
şmaya başladık. Birçoğu azığını,
eşyalarını almış; eşiği olan eşiğiyle,
traktörü olan traktörüyle, kimi de
yaya; bağına, bahçesine, bostanına
doğru yol alırdı. Ben bütün köy
halkını birbirine benzetirdim. Bu
yüzden bana defalarca tanıtılmala-
rına rağmen onları tanıyamazdım.
Hepsinde aynı ifade, aynı yanık ten,
aynı samimi konuşma ... Hepsinin
yüzünde tebessüm, kayıtsızlık, hu-
zur... Sanki hiç sıkıntıları, kederleri
yokmuş gibi, sanki onca işten hiç
yorulmamış gibi...

Uzaktan köy görünmeye baş-
layınca heyecanım bir kat daha
artardı. Köyümüz üç tarafı dağlarla
çevrilmiş bir alana kurulmuştu. Bu
yüzden evlerin büyük bir kısmı dağ
eteğinde, bir kısmı da düzlükteydi.
Köyün girişinde sağ tarafta hemen
bir mezarlık vardı. Oradan geçince

annem her zaman dua okumamızı
söylerdi. İlginçtir ki bu mezarlığın
alanı, kendimi bildim bileli hep aynı
kaldı, hiç genişlemedi. Öyle büyük
bir şey de değil zaten, mezar taşla-
rının bir kısmı kırılmış, mezarlığın
her tarafını da otlar kaplamıştı.
Mezarlığa komşu olan evler var-
dı. Orada oturanlara hayret eder
çok cesurlar diye düşünürdüm.
Mezarlığın karşı tarafında okul,
biraz ilerisinde bir sağlık evi vardı.
Köyün girişinde ve yolcuların indiği
yerde biri büyük üç gözesi bulunan,
uzunca yalakları olan köyün en
büyük çeşmesi bulunmaktaydı.
Çeşmenin üstünde de birkaç tane
büyük dut ağacı vardı. Haşmetli
dallarının gölgesiyle güneşten yan-
mış kavrulmuş köy ahalisini serin-
letiyordu. Bağa, bostana gidenin
suyunu aldığı; dönenin çeşmenin
soğuk suyu ile kandiği, serinlediği;
şehirden gelenlerin özlemle bir
yudum su almadan geçmediği ilk
konaklama yeri idi bu çeşme. Çeş-
menin önünden geçenler, burada
durmadan soluklanmadan biraz
sohbet etmeden gitmedikleri için
başı her zaman kalabalıktı.

Dedemin evi bu çeşmeyi gören
ve köyün girişine oldukça yakın bir
yerdeydi. Dağ eteğinde kurulmuş
olduğundan, bol yokuşlu, girintili
çıkıntılı o yollarda zorlana zorlana
yürürdük. O yolları bildiğimizden
en rahat ayakkabılarımızı seçer
ya da yanımıza rahat ayakkabılar
alırdık. Rahmetli babaannem,

genellikle eyvanın çeşmeye bakan
köşesinde oturur, yola bakardı. Se-
kiz çocuğunu evlendirmiş, hepsini
de bir yerler göndermişti. Bir tek
büyük halam kalmıştı köyde. O
yüzden hep gözü yolda idi, hep bir
beklediği vardı. Özellikle arabaların
geliş saatini kaçırmaz, acaba geldi-
ler mi, gelecekler mi diye beklerdi.
Beklemek zor olsa da bir bekleyenin
olması çok güzel bir duyguydu...

Dedemin evi ön taraftan iki
katlı, arka taraftan ise tek katlı ola-
rak görünüyordu. Köydeki birçok
ev de bu şekilde, sırtlarını dağa
yaslamışlardı. Evin alt katı ahır,
samanlık, odunluk vs. için kullanır-
ken üst katı yaşam alanlarıydı. Evin
hem birinci katında hem de ikinci
katında kapısı vardı. Alt kattaki
kapı kullanımı gereği iki kanatlı ve
kocamandı... Sığırların geliş gidiş
saatlerinde açık olmakla beraber
genellikle de kilitli olurdu. Kapı-
da köpek yoksa eğer, köpeklerden
çok korkardım, çoğunlukla ikinci
kattaki girişi seçerdim. Alt kat bana
biraz karanlık ve ürkütücü gelirdi.
Geçmek mecburiyetinde kalırsam
ve yanımda da kimse yoksa koşa
koşa çıkardım o merdivenlerden
üst kata. Bizim “eyvan” dediğimiz
kocaman bir balkon vardı. Sağ
tarafta mutfak olarak kullanılan,
içinde ekmek ve yemek yapmak için
ocak bulunan, bizim kullandığımız
mutfaklara pek benzemeyen pen-
ceresi eyvana açılan bir oda vardı.
Mutfağın karşısında sedirlerin, içi

sazla doldurulmuş kocaman halı yastıklarının, rengarenk minderlerin olduğu büyük bir salon bulunurdu. Evin en büyük ve kubbe biçimdeki pencereleri bu odadaydı. Diğer odalardaki pencereler yukarıda ve küçüküktü. Gündüzleri bile lamba yakmadan giremediğimiz bu odaların pencerelerini neden böyle yaptıklarını önceleri pek anlayamamıştım. Sonradan eskiden kışların oldukça çetin geçtiğini, çok kar yağdığını hatta damlardaki karlar kürününce yolların da kapandığını öğrendim. Kışın soğuşundan ve yazın da kavurucu sıcaklarından korunmak için böyle yapıldığını anladım.

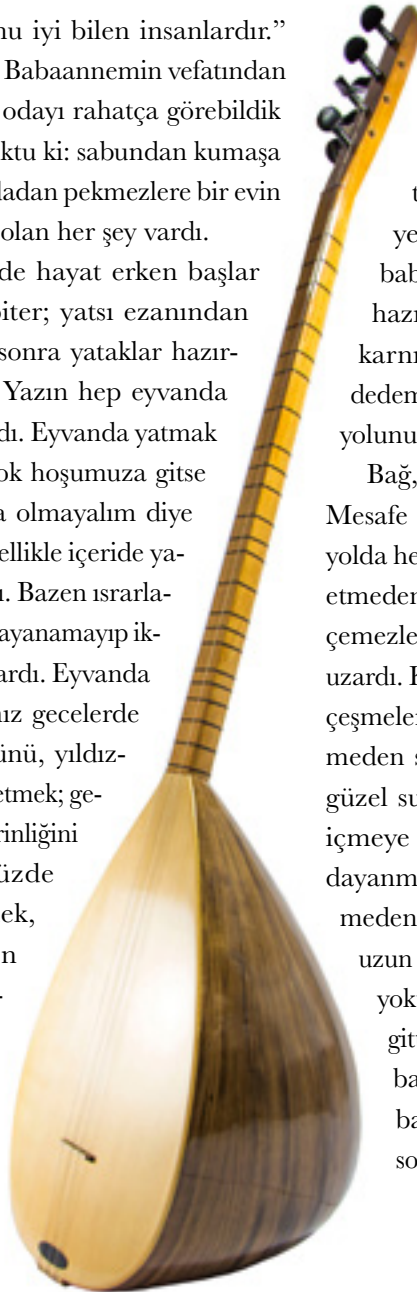
Salonun yanında arka odalara açılan bir kapı, salon ve mutfak arasında küçük bir hol onun karşısında da babaannemin özel odası bulunurdu. Oraya “hızna” derdi ve anahtarı sadece onda kalırdı. Bu oda bizim için çok esrarengizdi, öyle rast gele giremezdik, ama merakımızı da yenemezdik. Bazen babaannem içinden bir şeyler almaya gittiğinde merakla arkasından gider, bazen de sadece kapı arasından bakardık. İçinde boy boy sandıklar, dizi dizi küpler, istiflenmiş çuvallar, tavana asılmış değişik renklerdeki torbalar olurdu. O odanın için de yok, yok gibiydi. Mecbur kalınmadıkça bu oda kullanılmazdı. Acil bir şey lazım olsa ya da evde bir şeyler bitse hemen o odaya gidilir, oradan alınırdı.

Fazladan bir şey geldiğinde ise gerektiğinde kullanılmak üzere o odaya konulurdu. Babaannemin neden öyle yaptığını da çok sonraları annemden öğrenmiştim: “Kızım, babaannenler zamanında kıtlık görmüş, savaş görmüş insanlar. Yokluğu çok iyi bilirler; ellerindekileri nasıl iktisatlı kullanacaklarını, tedbirli olmanın ne kadar önemli olduğunu iyi bilen insanlardır.” demişti. Babaannemin vefatından sonra o odayı rahatça görebildik neler yoktu ki: sabundan kumaşa kuru gıdadan pekmezle bir evin ihtiyacı olan her şey vardı.

Köyde hayat erken başlar erken biter; yatsı ezanından hemen sonra yataklar hazırlanırdı. Yazın hep evyanda yatarlardı. Evyanda yatmak bizim çok hoşumuza gitse de hasta olmayalım diye bizi genellikle içeride yatırılırdı. Bazen ısrarlarımıza dayanamayıp ikna olurlardı. Evyanda yattığımız gecelerde gökyüzünü, yıldızları seyretmek; gecenin serinliğini yüzümüzde hissetmek, bağdan bahçeden dönen traktör

sesleri ve hiç kesilmeyen köpek sesleriyle uykuya dalmak unutulmaz hazlardan biriydi. Günün ilk saatlerinde, gece ninni diye dinlediğimiz o sesler birer çalar saat olur güneşle bizi uyandırır. Bazı sabahlar güneşten önce uyanıp güneşin doğuşunu, ortalığı kademe kademe aydınlatışını izlemek, sabahı taze havasını ciğerlerime çekmek başka bir zevkti benim için... Uyandığımızda genellikle dedemler çoktan kalkmış, bağa bahçeye gitmiş olurlardı. Bizde babaannemin kendi elleriyle hazırladığı köy kahvaltısı ile karnımızı bir güzel doyurup, dedeme de azık hazırlayıp bağın yolunu tutardık.

Bağ, köyün diğer ucundaydı. Mesafe çok olmasa da annemler yolda her gördüğümüze bir selam etmeden, hâl hatır sormadan geçemezlerdi; bu yüzden yol biraz uzardı. Köyün muhtelif yerlerinde çeşmeler bulunurdu, ben her çeşmeden su içmeye çalışırdım. Ne güzel suları vardı o çeşmelerin; içmeye kanılmaz, yazın bile el dayanmazdı. Bağa en yakın çeşmeden suyumuzu alır köyün en uzun dik yokuşa tırmanırdık. Bu yokuşun tam bitiminde uzun, gittikçe genişleyen; bostanı ve bahçesi iç içe olan dedemin bağı vardı. Bağın girişinde sol tarafta iki gözlü küçük bir

dam bulunurdu. Köyde ürktüğüm yerlerden bir tanesi de bu damdı. Dedem arazinin sol tarafındaki dağ eteğini bağ yapmış onun bitimindeki düzlüğü de bostan ve bahçe yapmıştı. Bahçede en büyük alanı kayısı ağaçları kaplamakla beraber yer yer şeftali, kiraz ve vişne ağaçları da bulunurdu. Bostan da sadece evin ihtiyaçlarını karşılayacak kadardı. Sağ tarafta ise dar bir taraça vardı. Taşlardan yapılan bir merdiven ile inilen bu kısımda ise kendiliğinden mi yetiştiği yoksa dikildiği belli olmayan yaz elması ve erik ağaçları bulunmaktaydı. Bu taraçanı altı ise uçurumdu. Bu ağaçlar oraya set olmuşlardı. Bağın üst kısmında ise armut ağaçları dikiliydi. Üst taraftaki komşu bağlarla arada taş duvarlar vardı. Bağlardan diğer köylülerin sesleri yankılanırdı. Ben ise bu seslerin nereden geldiğini bulmaya çalışır, etrafa bir göz atar, çoğu zamanda da bulmazdım.

Gittiğimde bağın her tarafını dolaşmayı, her ağaçtan bir meyve yemeği adet edinmişim. Köyde bulunduğum o birkaç gün içerisinde tırmanmadığım ağaç tadına bakmadığım meyve kalmazdı. Bağdan kopardığım, buğulu buğulu yediğim serin üzümün tadı damağımdan gitmezdi. Dedem bana kayısı ağacının reçinesinden tutkal yapmayı da öğretmişti o yüzden her seferinde bir kavanoza bu reçinelerden toplar tutkal yapardım. Dedemler

bahçede işlerle uğraşırken bizler de dolaşır oyunlar oynar, çiçekler toplardık. Yorulduğum da bir ağacın gölgesine geçer ya hayallere dalar ya da resim çizmeye koyulurdum. Arada dedem bir türkü tutturur, sesi bütün bağda yankılanırdı. Dedemin güzel bir sesi vardı. Anlattıklarına göre dedem köyde nerede düğün varsa orada bulunur, düğünleri türkülerini ile şenlendirirmiş. Hatta babaannemi de böyle bir düğünde görüp, istetmiş.

Akşama doğru tası tarağı toplar, taze meyve ve sebzeleri sepetlere doldurur, eşeğe yükler, köyün yolunu tutardık. Sabahları olduğu gibi akşamları da köy; en telaşlı, en kalabalık, en neşeli anlarını yaşardı. Günlük işlerini bitirip eve dönmelerin akşam telaşları, çeşme sohbetleri köyü iyice canlandırır; cıvı cıvı yapardı.

Güneşin doğuşu gibi batışı da güzel olurdu buralarda. Akşam saatleri ile birlikte en sevdiğim anlardan biri başlardı: Sığırların eve dönüşü. Sabahları her zaman bu fasılları yakalayamasam da akşamları hiç kaçırmaz, son sığır ahıra gidene kadar bu manzarayı seyrederdik. Bazen saymaya, bazen en güzel hayvanı bulmaya, bazen de en besili hayvanı seçmeye çalışarak eğlenirdik. Her sabah erkenden ahırlardan boşalan hayvanlar, gün batımında eve dönerlerdi. Bu kadar sürüyü birkaç çoban nasıl idare eder diye şaşardım ve

şaşırdığım bir durum da akşam onların kendi ahırlarını kimsenin yardımını olmadan bulmasıydı. Ağır ağır ilerlerlerdi; “Ne kadar da sakın hayvanlar.” diye düşünürdüm. Hiç telaşları yoktu... Sığırlar da girişteki çeşmenin yalaklarından nasibini almadan geçmezlerdi.

En çok sevdiğim faaliyetlerden bir tanesi de köyün girişindeki tepeye tırmanmaktı. Her seferinde zirveye kadar tırmanmayı hedeflemiş ama bir türlü başaramamışım. Mesafe aşağıdan bakınca yakın gibi gelirdi; “Yaparım.” diye düşünür yolun yarısı bile olmadan pes ederdim. Çıkmak zor olsa da inmek kolaydı. Ama yavaş yavaş inmek gerekiyordu yoksa hızımızı kontrol edemez düşebilirdik. Zirveye ulaşma hayali hüsrana sonuçlanınca yavaş yavaş inerken değişik değişik çiçekleri, rengarenk dikenli bitkileri, kuşları, böcekleri seyretmeye ve incelemeye koyulurdum.

Köyde geçirdiğim o güzel günler su gibi akar ve çarçabuk eve dönme vakti gelirdi. Ayrılık vakti içimi bir hüznün kaplar bir durgunluk çökerdi. Köye gelirken sevindiren türküler, bu kez beni hüznülendirirdi.

Maalesef bu hüznü bu kez köye giderken de yaşıyordum. Kırmızı yanaklı, ak sakallı ton ton dedem ölmüştü. Kalbimdeki hüznün babaannemin ölümünde duyduğum acıdan daha şiddetliydi. Artık köye gitmemiz için bir

sebebimiz olmayacak köyümü bir daha göremeyecek, bu yollardan bir daha geçemeyecektim. Bu düşünce acımı şiddetleniyor beni oldukça üzüyordu. Bunları düşününce gözlerimden iki damla yaş aktı. Annem “Geldik kızım.” diyerek beni derin düşüncelerimden ve hayallerimden uyandırdı. Saçlarını okşadı, elindeki mendille gözlerimi sildi. Babam arabayı çeşmenin yanındaki meydana bıraktı eve doğru ilerledik. Eyvanda oturan babaannemin hayali gözlerimdeydi. Artık bu evde ne gözleyenimiz ne de bir bekleyenimiz olacaktı. Bu, dayanılmaz bir acı olmuştu benim için.

Birkaç gün cenaze işleriyle uğraştıktan sonra dedemin birkaç resmini, eski bir teybini ve birkaç kasetini hatura olarak aldım. Evin odalarını tek tek gezdim. Her yerinde ayrı ayrı anılarım vardı. Son bir kez balkonda yatıp yıldızları seyrederek uykuya daldım, güneşin

doğuşunu izledim, köyün havasını derin derin içime çektim. Son bir kez köyümüzü dolaştım. Hüzünlü gözlerle tozlu yollardan geçerken boşalan, yıkılan evleri gördükçe yıllar önce gördüğüm, ağlayarak uyandığım bir rüya aklıma geldi: Rüyamda köyümüz viraneye dönüşmüş; evler yıkılmış, kimsecikler kalmamıştı. Nasıl da üzülmüştüm! Geçen yıllar rüyamı gerçek kılmıştı ve biliyordum ki dedemin evi de yıkılacak bir viraneye dönüşecekti.

Son bir kez o tepeye tırmandım; bahçedeki ağaçlara çıkmadım ama onun dibinde oturdum. Dağlardan bir demet çiçek topladım. Son bir kez o çeşmelerden kanamadan su içtim. Bir fotoğraf gibi köyünün resmini beynime kalbime ve gözlerime kazıdım. Son bir kez dönüp köyüme baktım. Artık viran da olsa o hep benim köyüm olarak kalacaktı.

Ben, köyümü çok seviyordum; taşını toprağını, havasını, cıvı cıvı

öten kuşlarını korksam da her kapı başını bekleyen köpeklerini, buz gibi akan çeşmelerini, içindeki renkli taşları hayranlıkla seyrettiğim derelerini, tepelerini; konuşmalarıyla insana neşe ve güven veren insanlarını; kısaca her şeyini seviyordum. Hüngür hüngür ağlayarak ayrıldım köyümden. Bu kez arabada bir köy türküsü yoktu ama dedemin çocukken söylediği bir türkü vardı kulaklarımda...

Eve geldikten sonra birkaç gün hasta olarak yattım. Kendime geldiğimde hastalıktan iyice halsiz ve yorgun düşmüştüm. Biraz toparladıktan sonra dedemin teybine kasetlerden birini koyup bir köy türküsü dinledim. Güzel ama artık buruk olan o anıları tekrar yaşarken kendime sormadan da edemedim: “Mekânları güzel kılan neydi? diye... “İnsanlar mı mekânları güzelleştirirdi, yoksa mekânlar mı insanları?” bilemedim...

Dostluk ve empati

NESLİHAN BARMAN

KOLUKISA ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

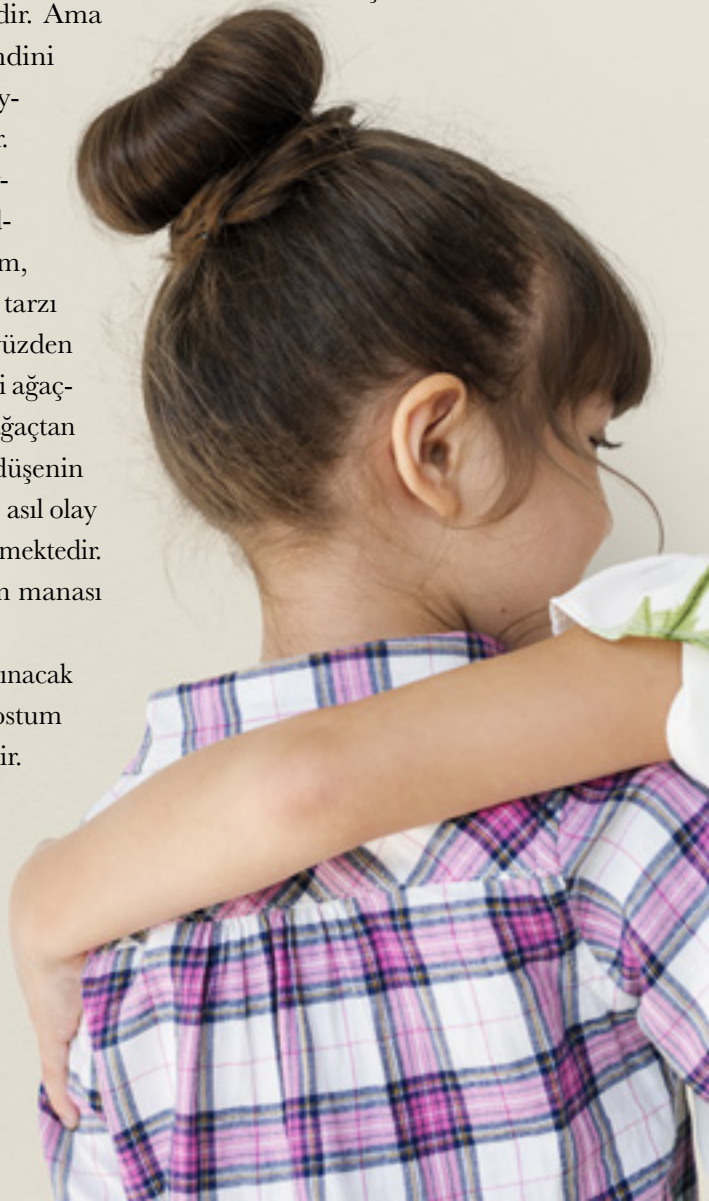
Dostluk hesap yapmadan oluşturulan tek kurumdur. Çıkar yoktur; anlayış, sabır ve sevgi vardır. Dostluk dengedeki terazidir. Eşduyu birliğidir. Dostunun gözünün içine baktığında ne hissettiğini anlayabilmelidir. Her cümlesinin altında senin anlamaman için ipucu bırakandır. Sır kardeşliğidir. Kötü gün yoldaşdır. Ama her insan dost olamaz çünkü insanların düşünce yapılarından, yetiştirildiği ortamdan dolayı bazı insanlar dostluğa çok aykırıdır. Nedeni bilinmez; insanların yarısı çok çabuk güvenir, yarısı da güvenmez. Bazıları kolaylıkla dostum der, bazıları dost demez. İkisi de yanlış. Çünkü kolay güvenen kişiler karşısında ki kişiyi iyi tanımadan bile bir şeylerini aktarabilirler. Zor güvenen kişiler ise bazı yaşadığı ve gördüğü şeylerden dolayı o kadar etkilenir ki belki en yakınına bile güvenemez olur. Onlar kendilerinde biriktirirler. Ortalar var mıdır? Tabi ki vardır. İyice tanıdıktan sonra kendilerinden bir şeyler söyleyenler elbette vardır.

Eşduyu, huzurun tek yoludur ve ne yazık ki insanların sadece belli bir kısmının yapabildiği bir şeydir. Kendi acımdan söylemek gerek ise belki ben bile tam anlamı ile yapabilmiş değilimdir. Ama öyle sanıldığı gibi(kendini karşındakinin yerine koymak) kolay bir iş değildir. Hatta bir o kadar da zordur. Çünkü insanı maddede etkiler, yaşadığı ortam, düşünce biçimi, anlayış tarzı çok ama çok etkiler. O yüzden derler ya; ağaçtan düşeni ağaçtan düşmüş anlar. Ama ağaçtan düşmeden de ağaçtan düşenin hâlini anlamak vardır ve asıl olay oradadır. Bunu başarabilmektedir. İşte bunu başarınca tam manası ile nefes almıştır insan.

Dostluk, öyle hafife alınacak bir şey değildir. İnsan dostum dediği kişiyi iyi seçmelidir. Nedenini söylememe gerek yok herhalde, sonrası Yeşilçam filmleri gibi. Dostluk yalnızlığı

tamamlayan bir şey olduğu için her insanın bir dost demeye ihtiyacı vardır.

Bir diğer konu ise insanların çok beklediği ama hiç bir zaman karşı tarafa yapmadığı olay eşduyu. Eşduyu (empati) hayat kurar. Sen yeter ki çabala.

Dostlar pusula gibidir

ŞEYMA HATUN KILIÇ

KERNEK ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Bazen bir kalem ve kâğıt bilir bütün sırlarınızı, bazen güvenilebileceğiniz tek kişinin kendiniz olduğunu düşü-

nürsünüz. Bazen o kadar terler ki ruhunuz, gölgesine sığınacak bir dost ararsınız. Bu dost saksıdaki bir çiçek de olabilir, pencerenizin kenarına konan bir kuş da. Kimse dost olarak doğmamıştır. Onları siz yaratırsınız ve kalbinizin görüş açısına göre değişir samimiyet.

Çoğu insan “En iyi dost kaptır.” der. Peki, neden böyle hissederler? Oturup kitaplarla sohbet mi ediyorlar? Hayır, kitaplarda kendilerini görüyorlar sadece. Yaşamlarının bir başkası tarafından bilindiğini düşünmeleri, kimseye anlatmak zorunda olmadıklarını hissettirip onlara bir rahatlık veriyor belki de. Ya da

sayfaların kokusuna kendilerini kaptırıp unutuyorlar bütün dertlerini.

D o s t

öyle bir pusuladır ki, bilerek kaybolursunuz onunla. Yanınızda olmasa bile aklınızdadır hep. Uçurumdan düşeceğiniz anda sizi kanatlandıran, sözlerin bittiği yerde destan yazan, yıldız kaymasını beklemeden dilek tutan ve yüzme bilmeden denize dalandır. Soğuk günlerde sıcak bir gülümsemeyle neşe saçan kardan adamdır dost.

Bir masaldır dostluk. Aynı ruhun iki bedende taşınması gibidir. Evvel zamanın içinde kaybolmak, pelerinsiz uçmak, sihirli değnek olmadan da sihir yapabilmektir. Yedi küçük insanla tanışmak, kibriti biten kızın rüyasına girmek, sihirli saçlarını gökten yere kadar uzatmaktır. Gökten düşen üç elmanın adıdır dostluk.

Dostu olmayan insanlar dost zannettiklerini sınıflara ayırıyorlar ya; eski-yeni, iyi-kötü, kara günde belli olan, hatasını yüzüne söyleyen... Dost eleştiremez. Eskisi-yenisi olmadan hep yanınızda olan, kendini belli etmek için kara günü beklemeden, hatanızı yüzünüze vurmaktan ziyade hata yapmanıza izin vermeyendir dost.

Dünyanın insanları

MUSA TEKİN

BEYDAĞI ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Dünya üzerinde beynini yüksek kapasitede kullanabilip düşünerek davranışlarını yapan tek varlık insandır. Dünyada insanlar dışında farklı türlerin de yaşamasına rağmen çevreye en çok zarar veren insanlardır. Çoğumuz bu soruyu kendimize sorarız, “Madem düşünebiliyoruz, madem ayırım yapabiliyoruz, peki neden dünyayı bu hâle getiren bizleriz?” diye. İşte insanlık dediğimiz konu bu noktada başlıyor.

Gelişen teknoloji, insan gücünün azalması, insan hayatını kolaylaştıracak icatların yapılması ve evrenin sırrının çözülmeye başlanması, her ne kadar insanlık ve çevrenin yararına olsa da küçümsenemeyecek kadar çoklukta kötülükler de getirmektedir. Fakat sorunun kaynak noktası bilim ve teknolojinin gelişmesi değildir. Gelişen bilim ve teknolojiyi insanların kendi çıkarlarına giden yolda kullanmasıdır. İnsanlar, dünyanın daha iyi bir hal alması için gelinen

noktayı asıl amacı “kendisi” zannederek dünya zararına kullanmaya başlamıştır. Çoğu yerde kendileri olmazsa çevrenin var olamayacağı düşüncesine kapılmıştır. Fakat bilmemiz gereken ve çoğu insan tarafından unutulmuş bir şey vardır. *“İnsanların dünyasına sahip değiliz, dünyanın sahip olduğu insanlarız.”*

Fakat gelişen bilim ve teknoloji insanı kibre, aç gözlülüğe ve bencillliğe sürükledi. İnsan zamanla kendine yabancılaştı. Sadece kendi varlığını düşünerek bazı şeylere daha fazla sahip olma tutkusuyla çoğu canlının varlığını hiçe saydı. Dünyada her yıl binlerce tür kayboluyor. Tarım ve ormanlık arazilerinin tahrip edilip yerine binaların yapılması birçok canlının yaşam alanını kısıtlıyor. İnsanlar o kadar vurdumduymaz ki kendi yaşam alanlarını yok ettiğinin, kendi türünün sonunu getirdiğinin farkına varamıyor.

Gelişmesi gereken ve uyandırılması zorunlu olan şey yalnızca

çevre bilinci değildir. Asıl gelişmesi gereken insanlık bilincidir. Unutulan, kaybolan değerlerin geri gelmesi, merhamet duygusunun tekrar canlandırılması yalnızca çevre bilincini değil, dünya bilincini geri getirecektir. Çoğu insan ne yaptığını, ne yediğini, ne içtiğini gün içinde hatırlamıyor, hatta hatırlama gereksinimi duymuyor. Peki, dünya dışında, çevre dışında -çevre dediğimiz şey yalnızca bitki ve hayvanlardan değil insanlardan da ibarettir- bu kadar önemli olan nedir? İnsanları bu acımasızlığa ve hırsla sürükleyen şey nedir? İnsanın gereğinden fazla sahip olduğu hırsla ve haberi olmadan girdiği yarıştır. İnsanlar kendi güzelliklerine olan düşkünlüğünden çevrenin güzelliğinin farkına varamıyor ve bunları önemsemiyor. Geçici olarak görünen ve kadim olmadığını kendisinin de bildiği şeyler için mücadele veriyor. Bunu yaparken de kendinden başka bir şeyi görmüyor.

Kim teknoloji geliştirdi insanlık öldü derse yalan söyler. Bundan yüzyıllar önce yine insanlar vardı. Bu zamanki teknoloji olmasa bile çağına ayak uyduran bir teknolojiye sahipti. Ama o zaman insanlık ölmedi ya da kimse kendisi için bütün insanlığı hiçe saymadı. Şartlar aynı olmayabilir, ama unutmamamız gereken bir şey var ki; insanlık aynı, verdiğimiz mücadele aynı ve yaşadığımız dünya aynı. Değişenin biz olduğu apaçık ortada. Bizim yaptıklarımız, bizim duygularımız, bizim

isteklerimiz deðiřtiđi için bu hâle geldik. Kavuşmak istediklerimiz sevgi, barış, huzur ve beraberlikten çıkıp, çoğu zaman mutlu olmadığımızı bile bile yaptığımız işe ve gözümüzü bürüyen hırsla dönüştüğü için bu haldeyiz.

Sokakta oynayan çocuklar görünce, camda oturan yaşlıları görünce neden duygusallaşır insan? Ya da bir insan tamamen iyi niyetiyle yaklaşan birini gördüğü zaman neden içi kıpır kıpır olur? İşte asıl aramız gereken cevaplar buradadır. Biz dünyanın insanlarıyız ve bizim yapmamız gereken en önemli şey dünyanın bize verdiği bütün emanetleri korumak. İnsanı, hayvanı, bitkiyi, taşı, toprağı, denizi... Bu dünya, içinde barındırdığı

her şeyle birlikte bize emanet. İçinde yaşayan yusuftuktan, içimizde yaşayan Yusuf'lara, üstünde yaşadığımız topraktan, insanlığa hizmet eden Topraklara, yanyormuş gibi görünen ateş böceklerinden, acılardan ciğeri yanan her insanla beraber bu dünya bize emanet.

Âşık Veysel'in "*Benim sadık yârim kara topraktır.*" sözünü duyduğumuz zaman hepimiz içlerleniriz ve aklımıza ölüm gelir. Fakat Âşık Veysel'in bu sözünde almamız gereken asıl mesaj fedakârlıktır. Sevdiğinizi toprak yaşatır, karnınızı toprak doyurur, sizi toprak büyütür ve sizi toprak sarar. Unutmayın! Uğruna can vereceğiniz insanlar, uğruna birçok şeyden vazgeçeceğiniz ziynetler, hepsi toprak var olduğu için var oluyolar.

Sen sevdiğini yaşatmak için ölürsün ama toprağını yaşatmazsan, ne sevdiğin kalır, ne ziynetin ne de senin varlığın. O zaman seninle beraber dünya da ölür.

Ey insan! Bu dünyada düşünebilen tek varlık olarak sana emanet edilen bu çevreye sahip çık. Dünya üzerinde yaptığın her şeyi bütün çevren için yap. Unutma doğa; bilim olmadan, teknoloji olmadan ve en önemlisi sen olmadan da ayaktaıdı. Dünyanın ne bana ne de sana ihtiyacı var. Ama bizim sevgimize, bizim merhametimize, bizim şefkatimize çok ihtiyacı var. Elini kalbine koy ve bütün insanlığı geçir aklından, kendine söz ver. "*Bu dünya, bu çevre bana emanet, benim sevgim bütün dünyaya emanet.*"

Elveda

ŞEHLANUR ÇİÇEK

NIYAZI MİSİRİ SOSYAL BİLİMLER LİSESİ, 11. SINIF

Sen gönlümün bir köşesine sinmiş masum çocuk... Sana sahip çıkamayan ben... Bakma bana öyle kırgın... Darılma bana... Sonsuza kadar orda yaşa, mutlu ol isterdim ben de. Hiç kırılma hep gül isterdim. Seni mutlu edemedim. Mutlu edemediğim gibi olamadım da.

Elinden tutup koşmak istedim sokaklarda. Rengarenk çiçekler toplayalım istedim anneme. Çikolatalı süt içelim, salıncakta sallanalım, resim çizelim...

İki dağın arasından akan nehri ben çizdim. Nehrin kenarındaki o evlerde mutlu yaşayan insanları sen çizdin. Bulutlar olurdu; beyaz bulutlar, mavi gökyüzü. Gökyüzü pembe de olabilirdi veya ağaçlar yeşil değil de sarı olurdu. Senin hayal dünyan bu, senin ütopyan.

Beraber şarkılar söyledik. Hiç söylenmemiş şarkılar... Yeni nakaratlar bulurduk herkesin bildiği eski türkülere.

Üzgünüm çocuk, affet beni.

Seni kaybetmeyi hiç istemedim. Gönlümdeki yerini başkalarına bırakmana izin vermek istemedim.

İnan büyümeyi hiç istemedim... Zaman bana sormadı ki "Geçeyim mi?" diye.. Saçlarım ağarırken fikrimi almadı. Yaşım gençti oysaki.

Yapılacak çok şey vardı daha. Dar sokaklardan geçecektim. Nostaljik bir kafede eski bir plaktan şarkılar çalacaktı. Güzel manzaraları seyretmeye gidecektim. Yüreğimden sen, elimde fotoğraf makinem...

Denizin fotoğrafını çekecektim. Martıların simit kaptıkları anı yakalayacaktım.

An... Kaçmaması gereken zaman... Geçtikten sonra geri dönmeyen kaplumbağa görünümü... tavşan...

Yaşandık mı dersin çocuk? Seni terk edeli kaç yıl oldu? Sahi çok incittim seni... Yok saydım.

Peki... Haklısın.. Beni bırakıp gitmekte çok haklısın.

Yokluğunda neler olduğunu merak eder misin? Anlatayım...

Büyüyorum işte... Sen beni bıraktığın yaştasın biliyorum. Ben düşse kalka büyüyorum. Yaralar alıyorum. Geçer biliyorum. Ama sen olmayınca her şey geçerken acıtıyor. Sanırım eskiden gönlümünden geçenler sana kıyamadıkları için zarar vermeden selamsız sabahsız geçip gidiyorlardı. Şimdiyse en güçlü merhemler kifayetsiz kalıyor ağır yaralı ruhuma...

Yoksun ya herkes düşman bana. Aynalar bile düşman artık. Gözlerimin kenarı çarşaf gibi kırıkmış. Belki göz çukurlarım yokluğuna yüzünü buruşturuyordun. Ondan mıdır bu çizgiler? Yaşlandı mı dersin çocuk?

Hani şair diyor ya "Neden böyle düşman görünüyorsunuz yıllar yılı dost bildiğim aynalar?" sahi neden bu düşmanlık, sırf senin gidişine engel olamadım diye mi?

Ah be çocuk! İnsanın yüreğinde özenle sakladığı çocuk ruhu ölür mü hiç? Öldüğünü söyleyenlerle dalga geçtim ben. İnsanın bir yanı hep çocuktur, o olmazsa yarım kalır, derdim. Ölür mü hiç diye sorardım. Şaşırmış bu insanlar diye düşünürdüm.

Ölürmüş...

Dur diyemedim. Engel olamadım zamana...

Ve... Kurduğum hayalleriilmek edip, boğazına geçiren, senin intiharına sebep olan o adama...

Engel olamadım...

Yaşlı
gözlerle
izledim
gidişinizi...
Önce seni, sonra
onu...

Şimdi bütün İstanbul
ayaklarımın altında. Koca
şehir küçüldükçe küçüldü. İnsanlar
bir karıncadan ibaret...

Bir yanda gurubu mehtabın,
bir yanda derin deniz...
Kurbanlarını bekleyen
melek yüzlü katil...

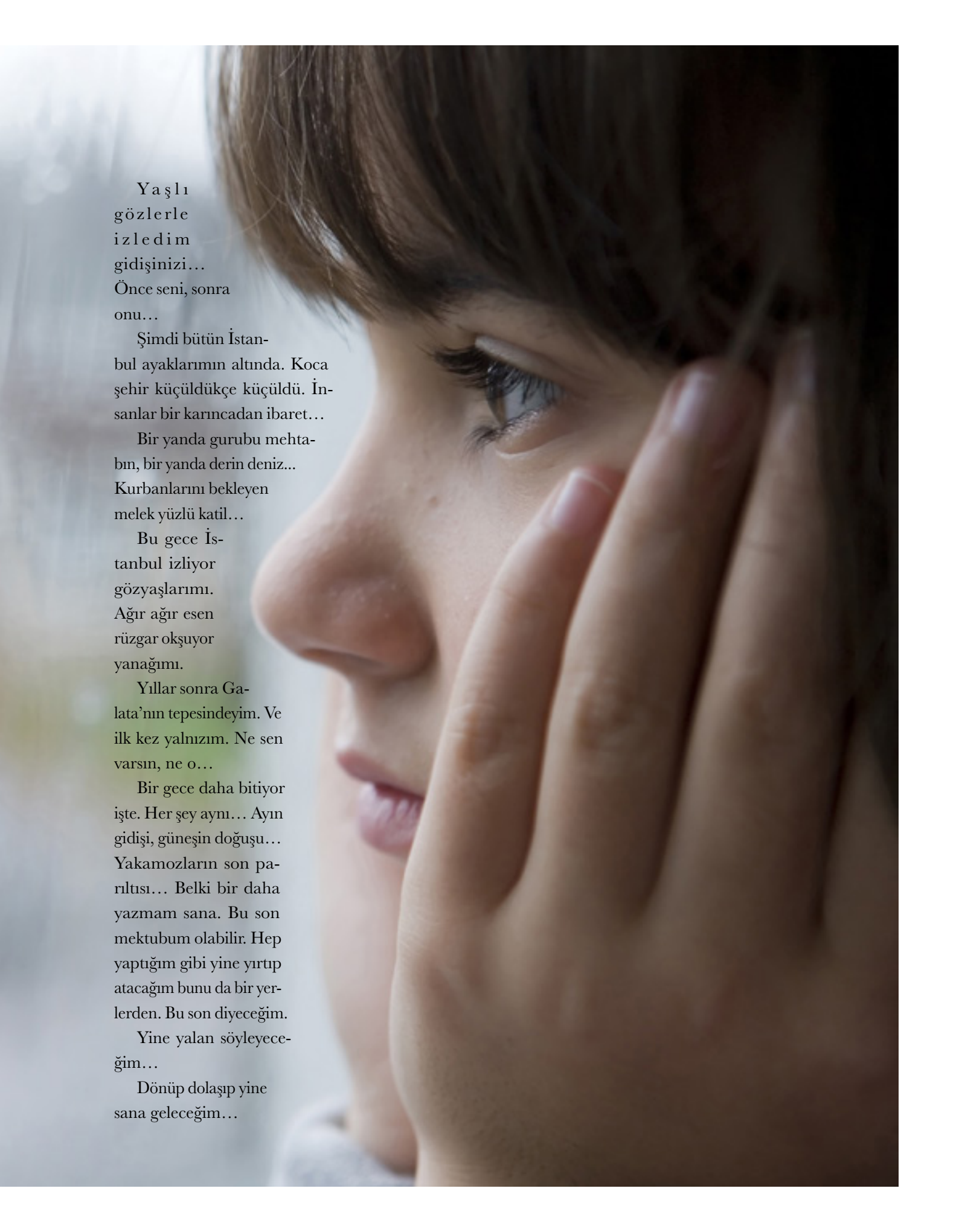
Bu gece İstanbul
izliyor
gözyaşlarımı.
Ağır ağır esen
rüzgar okşuyor
yanağımı.

Yıllar sonra Galata'nın
tepesindeyim. Ve
ilk kez yalnızım. Ne sen
varsın, ne o...

Bir gece daha bitiyor
işte. Her şey aynı... Ayın
gidişi, güneşin doğuşu...
Yakamozların son parıltısı...
Belki bir daha
yazmam sana. Bu son
mektubum olabilir. Hep
yaptığım gibi yine yırtıp
atacağım bunu da bir yerlerden.
Bu son diyeceğim.

Yine yalan söyleyeceğim...

Dönüp dolaşıp yine
sana geleceğim...

Renkli duvarlar

DOĞA KARAASLAN

CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Yegâne hayallerin ebediyete kök saldığı gecelerden biriydi yine. Mugayir düşüncelerim duvarlara çarpıp benimle bütünleşiyordu. Bedenimi bu esaretten kurtarmak isteyip doğrulduğumda her gün yenisi eklenen ağrılarım çelik bir bariyere çarpmışçasına yatağa hapsetti beni. Gün geçtikçe yorgunluğum artıyordu. Sevdığım herkesi son kez görüyormuşçasına bakıyordum uzun uzun. Kimi zaman eşlik ediyordu gözlerimden damlayan yaşlar gayba doğru.

Gökyüzüne hasret kalmıştı gül yüzüm. Dudaklarımdan hırıltıdan başka ses çıkmaz olmuştu. Oysa ne özlemiştim mikrofonu elime alıp boğazım acıyana kadar bağıra bağıra şarkı söylemeyi. Bacaklarımanın gücü kuvveti kalmamıştı artık.

Bırak saatlerce koşu yapmayı, bir dakika yürümeye yorulur olmuştu dizlerim. Arkadaşlarımı özlemiştim. En çok da Melek'i. Bir an olsun düşünmemeyi, ne yapıyoruz diye. Öylece yaşamak, doktorlar ve tümör seni yönetmeden yalnızca yaşamak. Hastalık dönemimde tüm dostlarım insanüstü çaba sarf ediyordu, biraz olsun gülümseyeyim diye. Ama o yeis insanın içine bir kere hapsolunca bırakmıyordu bir daha yakasını.

Gün sayıyordum ben artık. Ölüm kimisi için bir son olsa da benim için kurtuluştı. Ağrısız bir gece geçirmek için Mevla'ya yalvarmaktan yorulmuştu artık dillerim. Aynı dualar mıhlanıp kalmıştı dudaklarıma. Ama kabul olmuyordu. Tanrı beni duymuyordu. Saate yöneldiğimde yeni bir gün olmasına dakikalar kalmıştı.

Hep olduğu gibi yine uyuyamamıştım. Rüyaya bile hasret kalmıştım. Zulmet gecenin ağır bakışları vardı sanki üzerimde. Ürkek ve utangaç bir tavırla örtüye biraz daha soku-luvermişim. Etrafa boş bakışlar atarken kulağımda hafif hışırtılar duymaya başladım. Bu korkumu biraz daha artırmıştı. Birkaç saniye sonra küçük bir ateş demeti gördüm, peşinde koro halinde ezgili söylenen mırıltılar. Yavaş yavaş seçiyordu gözüm giren insanları.

“İyi ki doğdun Dila, iyi ki doğdun Dila, iyi ki doğdun iyi ki doğdun mutlu yıllar sana.”

O küçük ateş demeti önüme konuldu. Işık açıldı ve karşımda yüzlerce balon gördüm ve kocaman bir pasta tabii. Mavi bir kremanın üzerinde siyahla yazılmış yazılar. “Dünyanın en güçlü kızı, iyi ki doğdun.” yazıyordu. Yanaklarımdan

ıslanmasına engel olamadım. Bir balon verdi güzel yüzlü Melek'im elime. Bir de iğne. Hafifçe kulağıma eğildi. "Patlat ve içindeki yazıyı oku." dedi. Serumlu kolumu canımın acımasını umursamadan kaldırdım ve sapladım peşinde iğneyi. Bir zarf düştü mavi örtülü yatağıma. Açarken kalp atışım hızlanmıştı. En sevdiğim şairin şu mısraları yer alıyordu kâğıtta;

*"Bu gün dünyayı istediğin bir renge
boya rengârenk batan günü al karşına
bir renk de kendin kat çocuklar gibi saf,
temiz ve berrak*

*kapat gözlerini bir hikâye yarat vazgeçme
hissedilir biraz da sıcaklığını kat
kalbindeki elleri bırakma sıkıca tut
çünkü varlıktır sevgiye en güzel kanıt
yalnızlığın saltanatını sür, sür ama
birikmiş sevginden, herkese bir parça ver
bir tebrik, bir arama bin umuttur insana
mutlu yıllar, mutlu yıllar sana"*

Kocaman sarıldım can dostuma. Gizem geldi kocaman siyah çantasını açtı. Ben ne yaptığını anlamaya çalışırken bir sürü sprey boya koydu önüme. "Gerekli tüm izinleri aldık. Bu odanın tüm duvarlarını gönlünce boyayacaksınız. Karanlık günlerin bitecek güzelim." dedi. Bu çocuklar nasıl anlıyordu ne hissettiğimi.

Sesli söylemiş olacağım ki söze Emre atladı. Hepimiz düşündük senin yerinde olsaydık ne yapardık diye. İlk aklımıza bu sıkıcı duvarlar geldi. Biraz renk kat istedik. Böyleydi beni dostlarım daima düşünceli davranırlardı. Odada güzel melodiler duymaya başlamıştım. Ses yüksek sesli değildi diğer hastaları rahatsız etmeyelim diye. Bu en sevdiğim şarkıydı. Ne zaman dinlesem umutla dolardı yüreğim.

Melek elimden tuttu ve beni

ayağa kaldırdı. Gizem de pastayı tutuyordu. Beni hiç duymadığını sanıp yanıldığım Mevla'yı düşünerek kaldırdım gözlerimi semaya. Bana bu kadar güzel dostlar verdiğin için şükürler olsun Allah'ım. Ne olur bu üç deliyi yanımdan hiç ayırma. Pastamı tüm nefesimle üfleyiverdim. Aldım hemen boyaları elime önce gökyüzü çizdim duvarlarıma ve masmavi deniz. Bir sürü gülümseyen insan figürü çizdim. Mutlu ve dostluk içinde bir dünya. Son duvara ise üç deliyi çizdim. Yanı başımdan bir kere olsun ayrılmasınlar diye. Gizem'in konfeti patlatmasıyla iyice arttı neşemiz. Kocaman açtık kollarımızı, sınıksız sarıldık. Duvarlarım yok artık benim. Gökyüzüm, masmavi denizim ve biricik dostlarım var. Biz o duvarları aştık ve gururla bakıyoruz en yüksekte sevginin olduğu dostluk içinde bir dünyaya.

Yağmur düşleri

FERMAN SALMIŞ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ, MEB

Bazı insanlar yağmuru hisseder, bazıları ise yalnızca ıslanır... Bob Dylan

Yağmur; ıslak bir saç imgesine sarılır ve süyun hasretini hatırlatır. Kırpiklerimiz alışık olsa da ona, sözlerimize yağmur yağması bir başka hikâ-yedir ve şiirle sözün dansını bu iflah olmaz kaçamaklar belirler. Söz, bütün inceliklerini toplar ve düşer yağmurun peşine; gülüşlerimiz ıslanincaya kadar koşar. Kuşlar kanat gererler gökyüzüne, gagalarıyla taşırlar bulutları ve şiiri; işte o zaman şairin ayağı yerden kesilir, kendi yalnızlığına bir ezgi tutturur. Yağmur yapmıştır yapacağını...

Güneş doğurur bütün sevdaları ve şiiri; ancak yağmurda büyür yine de söz. Söz yağmurun yüzüdür, kırlangıçların kanadında gezer, en yücelere konar. O nedenle söz bilgedir ve gezegeni bilir. Kuşlara eşlik eden söz nasıl bilge olmasın ki?

Yağmur ve sözün düeti bu

mevsimde daha çok hissedilir oldu. Malatya her gün bulutlarla buluşuyor neredeyse. Ezgileri saçlarına dolaşan bu şehir, büyük sürprizler yapıyor böyle. Bulutlu gökyüzü manzaraları, Beydağı'nın hırçın yamaçlarında kalan akşamsefaları, yıkanmış caddeler, hanım eli kokan sokaklar yüreğimize doğru akar...

Varsın ajanslara keder düşün, günbatımına bakadursun kuşlar, yine de yağmur hepimizin sözcüsü olur. Bizi söyler, bizi dinler, kederi de savurur, şarkıları da ilştirir saçlarına. Sonra bir gelinlik olur salkım söğütler, bahçemize bir seremoni çağırır, ıslak ezgiler serilir çardağımıza. Bir gül açar kırmızı, sarı, eflatun, beyaz... Onlar da ıslanır ve hissederler. Yağmur damlalarının hikâyesini anlatır bir ozan. Tanıklığını söyler serçeler, gül yaprakları, türküler... Belki de onları bir şair buluşturur...

Şemsiyesiz bir yağmur dilemişti vaktiyle bir arkadaşım. "Yağmur kaçacağı olmayalım" diye kaç şair yaslanmıştı bulutlara. Sonra güleç

yüzlü çocuklar bu şehrin yüzüne umudun resmini çizerler, mutluluğu onlardan öğreniriz. Abidin Dino da buradan nasibini almıştır, ilhamını da. Mutluluk/ mutsuzluk karışık bir ömür biçilir bize. Bir sarkaç olur gölgelerimiz, gider gelir söz ülkesine...

Müzik sokaktadır, şiir sokakta, hayat sokakta. Bir kaval sesi tutar elimizden, götürür eski köy masallarına, yamaçlara, bulutların ülkesine...

Kaç bin hasret, kaç bin ayrılık, kaç bin hüznün dudaklarımıza konar. Kalkar koşar düşlerimiz, saklambaç oynadıkları Beyler Deresi'nden. Bir tren sesi aralar akşamın yüzünü. Bir ayrılık düşer dallarına bütün ağaçların, onu bir yağmur takip eder. Gökyüzü bir merasim düzenlemiştir bu kalp kırıklığına...

Mevsimler, artık mevsimsiz hikâyeler anlatıyorlar bize.

Yağmur, bütün mevsimlerin kırılmış düşlerini onarıyor,

Bir göç türküsüne diziliyor zaman, Kendi kendini boyuyor bulutlar...

Ve hikâyelerimiz değişiyor her yağmur yağdığında...

Islanıyor gülüşlerimiz, artakalan hüznlerden bakıyoruz gökyüzüne.

Sözlerin diyeti

SABRİ BOYRAZ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ, MEB

Bindiği ticari takside sinirli sinirli birkaç arkadaşını aradı Ela.

Onlarla:

- “Duydun mu, hali- ne de bakmıyor.” gibi sözcüklerle dolu birkaç konuşma yaptı. Taksi oturduğu lüks sitenin önüne geldiğinde taksiciye parayı uzatıp “üstü kalsın” diyerek bir hışımla aşağı indi. Hoş geldiniz, diyen site görevlisine cevap vermeden topuklarını yere vura vura asansöre kadar geldi. Asansör son kattaydı. Ela bunu görünce biraz daha sinirlenerek asansörün çağrı düğmesine peş peşe basmaya başladı. Düğmeye ne kadar çok basarsa asansörün o kadar hızlı geleceğini zannediyordu. Nihayet asansör gelmişti. Hızla binip evlerinin bulunduğu kata çıktı. Birkaç defa zile bastı. Kapıyı açan annesiydi.

- “Kızım hoş geldin” dedi.

Ela hoş bulduk bile demeden:

- “Çok sinirliyim anne, canım çok sıkkın.” diyerek hızla odasına yöneldi.

Annesi Ela’nın bu şımarık ve

asabi hallerine alıştı. Arkasından gülererek:

- “Deli kız yine canın neye sıklıdı acaba?” diyerek salona geçti. Ela odasına gidip kapıyı kapattı. Çantasını fırlatır gibi yatağın üzerine attı. Yatağın kenarında duran koltuğa oturup kendi kendine:

- “Senin ne haddine, cesarete bak, sen kim ben kim?” diye bir süre söylendi. Olayı hatırladıkça daha da sinirleniyor deliye dönüyordu. Ayağa kalkıp gardırobun üzerindeki boy aynasında şöyle bir süzdü kendini. Ela çok güzel bir kızdı. Yeşile çalan gözleri, uzun sarı saçları, beyaz yüzü ve düzgün fiziğiyle göz alıyordu. Kendisini çok beğenirdi. En iyi ve pahalı kıyafetleri alır, lüks semtlerde lüks kafelere takılırdı. Arkadaşları da yine kendi gibi zengin ve üst düzey ailelerin çocuklarıydı. Özel bir üniversitenin Mimarlık Fakültesi öğrencisiydi Ela. Babasının maddi olanakları iyi olduğundan yokluk, fakirlik nedir bilmeden yaşamıştı. Annesinin şımartmaları da bunun üstüne eklenince insanlara

kibirle bakan, havalı, şımarık bir karaktere bürünmüştü. Etrafında kendine ilgi duyan, konuşmak isteyen yakışıklı ve zengin birçok genç vardı. Bu onu daha da şımartıyor, iyice havalara sokuyordu.

Tek çocuk olduğu için anne babası ona hiç karışmaz, bir dediğini iki etmezdi. Ela da bu rahatlıktan olsa gerek hayatı en tozpembe haliyle yaşıyordu. Canı sıkıldıkça tatile giderdi, arkadaşlarında kalır eve gelmezdi. Evde bu hallerine de karışan olmazdı zaten.

Dakikalarca aynanın karşısında kendine baktıktan sonra tekrar koltuğa oturdu. Öfkesinden üniversitede biraz ağlamış bu yüzden makyajı bozulmuştu. Bu da onu bir kat daha sinirlendirdi. Ela’nın gününü mahveden olay şöyleydi:

Mimarlık fakültesinde kendi sınıfında Mehmet adında bir genç vardı. Mehmet küçük yaşta yaşadığı bir kaza sonucu kollarını kaybetmiş protez kol kullanıyordu. Kendi halinde yaşayan, sınıfta çok da ön plana çıkmayan sakin bir gençti. Nasıl olmuşsa gönlünü Ela’ya kaptırmıştı. Sınıfta Ela’yı izler olmuş, onunla yakınlık kurmaya konuşmaya çalışmıştı. Üniversitenin kafesinde birkaç kez Ela’nın

masasına oturmayı başardıysa da samimiyet kuramamış, birkaç kelimeden fazla konuşamamıştı. Zaten Ela'nın dünyası da bambaşka dönüyordu. Mehmet'in o dünyaya girmesi kolay değildi. Bu hamlelerinden sonra Mehmet bu hayalden defalarca vazgeçmiş ancak belli bir zaman geçtikten sonra gönlüne söz geçirememiş, tekrar aynı sevdanın peşine düşmüştü. Sınıfta, derste çoğu zaman Ela'yı izlerdi Mehmet. O şımarık hareketleri, abartılı kahkahaları, pervasız yaşamı onu hiç de rahatsız etmiyor belki de sevgisinden gerçekleri göremiyordu.

Berber kaldığı ev arkadaşlarına bir gece anlatmıştı. İlk başta arkadaşları karşı çıksa da Mehmet'in içinde bulunduğu duruma üzümlü olumlu karşılamışlar:

- "Neden olmasın Mehmet, senden iyisini mi bulacak." diye cesaretlendirmişlerdi. Arkadaşlarının desteğini alan Mehmet kendini iyice kaptırmıştı olaya. Kendi kendine hayaller kuruyor, planlar yapıyor, umutlanıyordu. Her gece yarın Ela'yla konuşup ona sevgisini anlatacağı hayalini kuruyor ancak üniversiteye gidip sınıfta Ela'yı görünce tüm cesaretini yitiriyor, bırak konuşmayı yanına dahi gidemiyordu. Bu durum haftalarca aylarca sürüp gitmişti. Telefon numarasına ulaşmış ancak Ela o telefonu hiç açmamıştı. Bir akşam

"Senin ne haddine, cesarete bak, sen kim ben kim?" diye bir süre söylendi. Olayı hatırladıkça daha da sinirleniyor deliye dönüyordu. Ayağa kalkıp gardırobun üzerindeki boy aynasında şöyle bir süzdü kendini.

arkadaşlarıyla oturup son kalan ve tek çare olan bir yolu denemeye karar verdiler. Mektup yazacaktı Mehmet. Tüm duygularını, aşkını, sevgisini kâğıda döküp Ela'ya verecekti. Bu kararı aldıktan sonra en iyi mektup nasıl yazılırsa defalarca deneyip o mektubu yazdılar. Mehmet rahatlamıştı. Dile dökemediği tüm duygularını kâğıda dökmüştü. Planı da yapmışlardı arkadaşlarıyla. Mehmet mektubu alacak Ela'nın yalnız ve müsait olduğu bir anda ona verecek Ela mektubu okuduktan sonra birkaç cümleyle de olsa durumu izah edecekti. O gece Mehmet hiç uyumamıştı zaten. Sabaha kadar mektubu nasıl vereceğinin hayalini kurmuş, kimi zaman üzülmüş kimi zaman da olayı olumlu sonuçlandırıp sevinmişti.

Nihayet sabah olmuştu. Mehmet çok şık olmalıydı bugün. Kolları belli olmasın diye uzun kollu

bir gömlek tercih etti. Saçlarını özenle tarayıp bol bol parfüm sıktı. Arkadaşlarının karşısına çıktığında hepsi birden:

- "Vay Mehmet çok yakışıklı olmuşsun, seni bugün hiçbir kız reddedemez!" diyorlardı. Bu sözlerle iyice cesaretlenen Mehmet mektubu ceketinin cebine yerleştirip fakülteye doğru yola çıktı. Minibüsten indiğinde "Artık ne olacaksa olsun." dedi kendi kendine. Gözleri Ela'yı arıyordu her yerde. Nihayet onu bulmuştu. Fakültenin kafesinde iki kız arkadaşıyla bir masada oturmuş, keyifle sohbet ediyordu. "Şimdi olmaz." dedi Mehmet kendi kendine. Yalnız kalmasını bekleyecekti. Bir çay alıp Ela'yı görebileceği en yakın masaya oturdu. Bir sonuç almalıydı bugün. Aylarca çektiği sıkıntı bitmeli, ona açılmalıydı bugün. On dakika kadar oturmuştu ki Ela'nın arkadaşları yanından kalkıyordu. Bu Mehmet için tam bir fırsattı. Ela gitmeden onu durdurmalı mektubu ona vermeliydi. Yerinden hızla kalkıp Ela'nın masasına yöneldi.

- "Biraz oturabilir miyim" dedi.

Ela'nın cevap vermesini beklemeden sandalyeye oturmuştu. Ela şaşkın gözlerle ne olduğunu anlamaya çalışırken Mehmet:

- "Nasılsın Ela?" dedi sesi titreterek. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Ela meraklanmıştı.

Daha önce birkaç selamlaşmadan öteye geçmediği Mehmet niçin masasına oturmuş, ne anlatacağı acaba? Mehmet yavaş yavaş konuşmaya devam etti.

-“Ela seninle defalarca konuşmak istedim ancak bir türlü buna cesaret edemedim. Bu nedenle sana söyleyeceklerimin tümünü bu kâğıda yazdım. Lütfen okur musun?” diyerek mektubu Ela’ya uzattı. Ela’nın şaşkınlığı ve heyecanı iyice artmıştı. Hiç beklemediği birinden, hiç beklemediği bir hamleydi bu. Hiç cevap vermedi Mehmet’e. Ne “İyiym.” dedi ne de “İyi misin?” dedi. Mehmet’in uzattığı mektubu isteksiz isteksiz alıp açmaya başladı. Bu sırada kafede oturan diğer öğrenciler olayı merak etmiş herkes dikkatle bakmaya başlamıştı. Ancak Mehmet öyle bir haldeydi ki ne sesleri duyuyor ne de kafedeki öğrencileri görüyordu. Beyni Ela’ya kilitlenmiş, kulakları Ela’nın ağzından çıkacak cümlelere odaklanmıştı.

Ela yazıyı okudu, okudu, okudu... Bu kısacık zaman Mehmet için sanki ömrünün en uzun anydı. Ela yazıyı okudukça yüzünün rengi değişmeye başlamış oturduğu sandalyeden ayağa kalkmıştı. Mehmet ise donmuştu sanki. Bir film izler gibi sadece Ela’ya bakıyordu. Bundan sonrası Mehmet için tam bir trajediydi. Ayağa kalkan Ela bir anda:

-“Bu ne demek oluyor, şu kollarına da mı bakmıyorsun, bana mektup yazmaya nasıl cesaret edersin?” diye bağırmaya başlamıştı. Sonra:

- “Sen kim ben kim!” diyerek kâğıdı adeta parçaladı ve Mehmet’in kafasından aşağıya kâğıt parçalarını öfkeyle fırlattı. O an parçalanmış ve yere düşen kâğıtlar değil sanki Mehmet’in parçalanmış yüreği, ayaklar altına düşen onuydu. Tüm kafe olanları izliyor, kimi gülüyor kimi ise hayretle seyreliyordu. Ela öfkeden tepine tepine sınıfa arkadaşlarının yanına giderken, Mehmet’in gözlerinden aşağıya iki damla yaş süzülüyor; bu yaşlarla birlikte tüm sevinci, umudu yere düşüp tuzla buz oluyordu.

O masada o halde ne kadar kaldı kendi de bilmiyordu. Ev arkadaşları olayı duymuş hemen yanına gelmişlerdi. Masaya oturduklarında Mehmet bitmiş vaziyetteydi. Mehmet’e:

- “Boş ver be arkadaş o ukala şımarık kız aşktan, sevgiden ne anlar?” diye birkaç cümle söyledilerse de Mehmet hiç ilgilenmiyordu onlarla. Yavaşça yerinden kalkıp

- “Ben eve gidiyorum, derse girmeyeceğim” dedi arkadaşlarına. Üniversite kampüsünden biraz daha çıkmasa sanki boğulacaktı. Sanki biri boğazını sıkıyor, hafakanlar basıyordu. Yorgun ve üzgün bir şekilde evin kapısını açıp içeri

girdi. Kendini bitmiş hissediyordu. Hemen odasına geçip yatağına uzandı. Ela’nın sözleri kulaklarında çınlıyor, beyni uğulduyor ve yüzüne bir şamar gibi iniyordu. Gözyaşlarını serbest bırakmıştı artık. Sessizce yanaklarından süzülüyor, bir yağmur gibi yastığa düşüyordu.

Mehmet sekiz yaşlarındaydı. Çok mutlu bir ailenin çok mutlu bir çocuğuydu. Evlerinin bulunduğu yere yakın bir tren istasyonu vardı. Mehmet arkadaşlarıyla bu istasyona gider, istasyonun arka tarafında bulunan kullanılmayan vagonlarda oynardı. Yine böyle bir bahar günüydü. Neşe içinde oynuyor, vagonların arasında bir o tarafa bir bu tarafa koşturup duruyordu. Bir ara vagonların birinin üzerine çıktı. Üzerinde yürürken dengesini kaybeder gibi olmuş ani bir refleksle vagonların üzerindeki elektrik tellerini tutmuştu. Bu olaydan sonra günlerce komada kalmıştı. Herkes ondan ümidini kesmiş, doktorlar dahi yaşamaz diyordu. Ancak bir mucize olmuş Mehmet’in küçük bedeni hayata yeniden tutunmuştu. Ama bundan sonra iki kolu olmayacaktı. Daha sonra protez kollarla yaşamını sürdürmüş, birçok acı ve zorluk çekmişti. Yine de bugünkü kadar kahrolduğu, onurunun ayaklar altına alındığı böyle bir olayı yaşamamıştı. En can alıcı noktasından

vurmuştu Ela onu. “Bu takma kollarla nasıl cesaret edersin.”. Bu sözler Mehmet’in bundan sonraki hayatında kalbini sürekli kanatan bir yara olarak kalacaktı.

Gözyaşları içinde bu düşüncelerle bir saat kadar yatakta hareketsiz yatmıştı. Ağlamak iyi gelmişti sanki biraz. Yavaşça doğruldu yataktan. Yüzü solmuş, gözleri kıpkırmızı olmuştu. “Ah Mehmet ah!” dedi kendi kendine.

-“Senin sevgiymiş, aşkımış ne işin var. Kız doğru söylüyor. Bu halimle mi onu mutlu edecektim.”

diye kendi kendine söylenerek sıkılı yumruğunu birkaç kez yatağa vurdu. O andan itibaren bir karar almıştı Mehmet. Bundan sonra ne sevecek ne âşık olacak ne de aşk sevgi gibi kavramlar onun hayat lüğatinde yer alacaktı. Bir daha böyle bir acıyı ve kahroluşu ne kaldırılabildi ne de bünyesi buna müsaitti.

Annesi Ela’nın odadan çıkarması üzerine yemeğini bir tepsiye koyup odasına getirmişti. Kapıyı bir iki tıklatıp içeri girdi. Ela kulaklığı kulağına takmış son ses müzik

dinliyor, elindeki cep telefonunu karıştırıyordu. Annesini görünce nazlana nazlana müziği kapattı. Canım istemiyor anneciğim, diyerek yine o meşhur şımarık hareketlerine başlamıştı. Annesi kırk minnetle bir bebek gibi ona zorla yemeğini yedirdi. Yemek faslı bittikten sonra annesi odadan çıkmış, Ela da telefonu eline alıp arkadaşlarını arıyordu. Kahkahalar atıyor, telefondaki arkadaşına:

- “Ya bizi yan yana bir düşünsene, biz denk miyiz, yine de büyük cesaret!” diye keyifli keyifli

konusuyor arkadaşı da onu tasdik ediyordu.

Mehmet bu olaydan sonra bu üniversitede daha fazla kalamayacağını anlamıştı. Ela'yı gördükçe canı acıyor, arkadaşlarının alaycı bakışlarına muhatap oluyordu. Bu nedenle başka bir üniversiteye naklini aldırıp üniversiteyi de arkadaşlarını da bu olayın izlerini de ne kadar silebiliyorsa beyninden silip çekip gitti.

Ela içinse olayın etkisi bir gün kadar sürmüştü, ertesi gün yine o uçuk kaçık tozpembe hayatına yeniden dönmüştü. Böyle basit ve sıradan bir olay da onun hayatında çok fazla yer alamazdı zaten. Ela için yıllar bu şekilde gelip geçti. Okulu bitirmiş, kendine uygun üst düzey ve yakışıklı bir gençle evlenme kararı almıştı. Ayakları yere basmıyor, en pahalı kıyafetleri alıyor, en lüks düğün salonlarında provalar yapıyordu. Nihayet tam istediği gibi şaşıaalı bir düğünle evlendi. Birkaç haftalık lüks yurtdışı tatilinden sonra normal hayatına dönmüştü. Eşiyle çok iyi anlaşıyor, günlerini çok mutlu geçiriyordu. Bir gün doktorlarından hamile olduğunu ve çocukları olacağı haberini alınca dünyalar onun olmuştu. Bir erkek çocukları olacaktı. Ela en lüks hastanelerde, en pahalı doktorlara muayene oluyor; en küçük bir hataya yer bırakmadan kontrollerini yaptırıyordu.

“Ben yıllar önce en temiz duygularıyla bana gelen ve sevgisini söyleyen bir gençle engelli diye alay etmiş, onun gururunu ayaklar altına almıştım. Ben şimdi o davranış ve sözlerimin en ağır şekliyle diyetini ödüyorum.”

● ● ● ● ● ● ● ●

Doktorlar bebeğin çok sağlıklı olduğunu hiçbir sorun olmadığını söylemişlerdi. Bu durum Ela'yı daha da mutlu ediyor, çocuğu için gelecek planları yapıyordu. Çevresindeki insanlara onu nasıl büyüteceğini, yurtdışı üniversitelelerinde nasıl okutacağını havalı havalı anlatır olmuştu. Nihayet o gün gelip çatmıştı. Narkozun etkisinden kurtulup yavaş yavaş gözlerini açan Ela karşısında duran doktorları, eşini ve annesini görmüştü. Yüzleri tedirgin ve üzgündü.

- “Bebeğim!?” dedi hemen.

- “Bebeğimi verin bana, yoksa ona bir şey mi oldu?”.

Doktor sakın bir sesle:

- “Korkmayın Ela Hanım, çocuğunuz yaşıyor ancak bir sorun var.” dedi. Ela gözlerini korkuyla açıp:

- “Ne sorunu Doktor Bey, yapılan tüm kontrollerde hiçbir sorun olmadığı ve sağlıklı olduğu söylenmişti”.

Doktor üzgün bir sesle:

- “Maalesef Ela Hanım bu kontrollere rağmen gözümüzden kaçan bir şeyler olmuş, çocuğunuz engelli dünyaya geldi.” dedi.

Sözlerin gerisini Ela artık duymuyordu. Bu söz dalga dalga Ela'yı sarıyor, beyninin duvarlarına çarpıyor, tüm ruhunu esir alıyordu. Bu bir kâbus, dedi kendi kendine. İnanamıyordu. Hâlâ narkozun etkisinde olmalıydı. Bu düşünceler içindeyken bir anda beyninde bir şimşek çaktı. Engelli sözü onu alıp yıllar öncesine, üniversitenin kafesine götürmüştü. Orada bir gencin “engelli” olmasıyla alay edip yüzüne fırlattığı kâğıtlar gözünün önünden bir film şeridi gibi geçmeye başlamıştı. Bir anda hüngür hüngür sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Hayatında ilk kez yaptığı bir hatadan dolayı ağlıyor ve pişmanlıklar içinde kıvranıyordu. Dakikalarca bu şekilde ağladı. Sonra yavaş yavaş kafasını kaldırıp eşinin ve annesinin şaşkın bakışları arasında

- “Ben bunu hak ettim Doktor Bey, hem de en ağır şekliyle hak ettim.” diyerek söze başladı. “Çünkü ben yıllar önce en temiz duygularıyla bana gelen ve sevgisini söyleyen bir gençle engelli diye alay etmiş, onun gururunu ayaklar altına almıştım. Ben şimdi o davranış ve sözlerimin en ağır şekliyle diyetini ödüyorum.” dedi.

Sensin öğretmenim

İlk emri “Oku” olan dinin
Beşikten mezara ilim diyen Peygamber’in
Bir harf öğretene köleyim diyen Ali’nin
Temsilcisi sensin öğretmenim...

Karanlıkları aydınlığa çeviren
Cehaleti ebediyete hapseden
Bilgiyi nakış gibi yüreğime işleyen
Ustam sensin öğretmenim...

Ne olursan ol gel diyen
Her hatamda beni hoş gören
Işığınla bana yol gösteren
Güneşim sensin öğretmenim...

Anlamsız hayatımı anlamlandıran
Hoşgörünle Yunuslara koşturan
Her çileme sabırla katlanan
Mevlana’m sensin öğretmenim...

Dağ başı yalnızlıklarını vuslata çeviren
Kar çiçeklerine güneşi sevdiren
Boş bir kâğıdı lügate çeviren
Mucizem sensin öğretmenim...

Hayallerimi Kaf Dağı’na ulaştıran
Anka kuşuyla ruhumu kanatlandıran
Kötüler savaşında iyiyi kazandıran
Masalım sensin öğretmenim...

SABRİ BOYRAZ

Telve

REMZİYE ASLAN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ, MEB

Dış kapı açıktı. Ses çıkar-
madan geçip oturdum.
Oda öğle güneşine yü-
zünü henüz dönmemiş
loş karanlıktı. Eski eşya
kokusu vardı etrafta. Üzeri kilim-
lerle kaplı, çiçekli bir iki minder
konulmuş sedirde oturuyordu.
Usulca yanına sokuldum. Yüzü
hafif gölgeliydi. Yorgun gözleri
elindeki fincanın telvesinde ge-
ziniyordu. Dalgındı. Cevizden
yapılmış bir ayağı hafif aksayan
sehpaya bıraktı fincanı. Bana
döndü. Dudakları önce ince bir
çizgi halini aldı, yavaş yavaş ara-
landı. Tam bir şeyler söyleyecek
dedim, eski haline döndü. Bense
can atıyordum dün gece olanları
anlatmaya. Sakin ve kıpırtısızdı
her zaman olduğu gibi. Zaman
ikimizin zihninde durmuş nerede
olduğumuzu unutturan bir musiki
içinde yanımızda duruyordu. El-
lerimi ovuşturup kucığıma koy-
dum. Eteğimi düzelttim. Örtüyü
çekiştirdim. Halının desenlerinde
dolaştı gözlerim bir süre. Sessiz-
lik... Sonunda “Geç geldin.” dedi

Neyyire ablam. “Yo...” dedim.
“Ortalığı topladım, Gülsüm’ü
okula bıraktım ancak oldu.”
“İyi...” dedi. “Hadi yap bir kahve
kendine.”

Ayağa kalktım. Dizlerim tut-
muyordu, kopacaktı bedenimden
sanki. Soğumuş fincanı almak
için elimi uzatınca bileğimdeki
morluğu gördü ama bir şey sorma-
dı. Oysa sorsun istemiştim. Belki
biraz daha fazla uzatmıştım elimi.
Sormadı. Başını eğdi. Tülbendin
farklı yerlerinden yavaş yavaş dışarı
çıkmağa başlayan beyaz saçlarını
eliyle iterek yeniden önüne baktı.
“Su getireyim mi?” Dudakları ku-
rumuş gibi gelmişti bana. “Olur.”
dedi.

Mutfağa gittim, tüpü açtım.
Neyyire ablam gaz kokusu çık-
masın diye kapatır alttan. Neden
bilmem bu kokuyla birlikte anılar
gelip birer birer indiler mutfak do-
labının raflarından. On yıl önceki
kahvenin kokusu doluverdi, pence-
resi bahçedeki kiraz ağacına bakan
mutfağa. Yusuf’a da böyle bir
havada kahve yapmıştım. Kimsesi

olmadığı için yalnız gelmişti beni
istemeye. Kader ortaklığı olduğu-
nu düşünmüştüm hikâyesini bana
ilk anlattığında. Anne ve babasını
elim bir kazada kaybedince önce
Gölcük ‘teki babaannesinin yanına
gitmiş, onun vefatıyla teyzesinin
İstanbul’daki evine dönmüş sonra
ise “Benim kimsem yok” diyerek
uzun yıllar sokaklarda yaşamış
en sonunda bir yardımseverin
elinden tutmasıyla şimdi çalıştığı
işine girmişti. Tabii bu süreçte
kalbinde ve vücudunda açılan ya-
ralardan bazıları hiç kapanmamış
onu bambaşka biri yapmıştı. Ta-
nıştığımızda aile, yuva özlemiyle
tutuşan munis, naif bir genç vardı
karşımda. Tanıdıkça güzelleşecekti
elbette her şey. Aklın olmasa da
duyguların çırpınan bir yüreğin
içinde at koşturduğu zamanlardı.

Bahardı. Yağmur henüz din-
miş ılık ve tertemiz bir hava
toprak kokusuyla birlikte eve
hücum etmişti. İçimde bir se-
vinç, doğru olanı yapmanın
huzuru, tarifi imkânsız bir mut-
luluk vardı. Yusuf, hiç değişme-
yeceğini düşündüren yeşil gözle-
riyle mahcup bakıyordu önüne.
Elleri terlemiş olmalı ki ikide bir
avuç içlerini bacağına gezdirip

tekrar birbirine bağlıyordu. Üstünde eski bir pantolon, ütüsüz, yakası kirli bir gömlek, ayağında yarısı yamanmış bir çorap vardı. Neyyire abla ikimizi aynı anda ilk kez görmüştü. Başından beri her şeyi biliyordu tabii. Tüm hikâyeyi anlatmıştı ona. Çok üzülmüştü Yusuf için ama “Dikkatli ol!” demeyi ihmal etmemişti. “Sevinç, kızım, hayatın yorduğu insanlar çabuk yorar.”

demişti bir seferinde. Şimdi karşısındaydı Yusuf işte. Güzelce ağırladı onu. Hatta zaman zaman çok güzel konuşmalar geçti aralarında. “Mutlu edebilecek misin?” demişti sonunda. Yusuf’un kırgın fakat kararlı “Tabii abla!” sözü o an değilse de şimdi içimi yaktı bir an. Ama o bahar sabahında her şey o kadar durgun ve berraktı ki hiçbir gölge üzerine yakışmazdı. Ablam, “Tamam öyleyse...” diyerek anemden kalma

yüzüğü getirip parmağıma takmış, “Allah ömür boyu mutlu etsin yavrum” dedikten sonra Yusuf’a dönüp “Önce Allah’ a sonra sana emanet ediyorum” diyerek geceyi bitirmişti.

Annemin emanetiydim ben ona. Çocukluğum, genç kızlığa ilk adımım hepsi bu evde olmuştu. Ablam annemin ahretliği, can yoldaşydı. Babamın kalp krizinden ani ölümüyle

Yeniden doğmuştum sanki. Bir umut yeşerdi, bir güç, bir cesaret doğdu yüreğimde. Herkese kafa tutabilir, her güçlüğü yenebilirdim. Evet, hayatımdaki zorluklar da akıp gidecekti kuşkusuz. Yokuşu soluksuz tırmandım.

sarsılan annem bu ayrılığa uzun süre dayanamamış sekiz ay sonra beni ahretliğine bırakarak aramızdan ayrılmıştı. Yüreğime derin bir kuyu kazıp içine kor gibi acılarını bırakarak gitmişlerdi. Küçük yaşında anneme mi babama mı üzüleceğimi bilemeden öylece günlerce ağlamıştım. Derken alışma dediğimiz, hayatın durgun yüzü başlamıştı. Her şeyi öğrenmiştim Neyyire ablamın yanında ancak insanları tanımayı öğrenememiştim demek ki. Hayat örülerek gidiyordu çoğu insan için; her ilmek yeni bir deneyim, yeni bir bakış açısı modelliyordu onlara. Benimse sökülüyor, yavaş yavaş yitiyordu elimdekiler; vakitsiz, erken...

Kahveyi bu düşüncelerle pişirdim. Kokusu beni kendime getirdi. Suyla beraber tepsiye koyup odaya döndüm. Öğlen pazara gideceğim sen de gel" dedi Neyyire ablam. Ayağımı kaldıracak halim yoktu ağrıdan. İyi olurdu ama Gülsüm'ü erken alacağım, aşı olacakmış" dedim. Bahanem işe yaramıştı fazla ısrar etmedi. "Sen" dedi "Durgunsun sanki bir şey mi oldu?"

Evet, şimdi anlatmalıydım. İçimdeki kırgınlık, kızgınlık, öfke, pişmanlık, nefret, mahcubiyet hepsi toplanmış kalbimi sıkıştırıyor vücudumu ateşe daldırıp çıkartıyordu. Bir an korktum kendimden. Babam ve annem gibi hayata erken veda etmekten, geride öksüz ve yetim bir kız çocuğu bırakmaktan. "Yusuf'la biraz atıştık" dedim. İlk kez yüzüme dikkatle baktı, güngörmüş haliyle çoktan anlamıştı, bunun atışmadan çok öte olduğunu. "Acele karar verdin" demedi. "Ben anlamıştım" demedi. "Onun geçmişi senin yarana tuz basar" demedi.

"İyi misin?" dedi sadece. "Daha iyiyim" dedim. Sıcacık bir ifade kapladı yüzünü. Sarıldık doyasıya on yıldır hiç görüşmemiş gibi. Evliliğimin koşar adım hallerinden önce sendelemeye sonra emeklemeye son dönem ise iyice sürünmeye başladığı dönemlerinden habersiz olan ablama- belli etmeyen-doyasıya sarıldım. Sebepsiz yenilen dayaklar, kapı çarpmalar, sofraya devirmeler, eşya kırmalar, odaya kapatmalar yani içindeki öfkenin bana dönüşüyle geçen zamanlar üşüştü gözlerime. Bir daha

sarıldım. Kokusunu içime çektim. Ağladım, ağladım. Son gözyaşım elbisesini iyice ıslatıncaya kadar ağladım. Öylece kaldık bir süre. "Yanımdayım her zaman" dedi. "Sağ oldukça ömrüm oldukça yanımdayım." "Biliyorum" dedim sadece anlatması zordu. "Geçti" dedi. Meğer ablam her şeyi yan komşumuz Mesude' den öğrenmiş. Eski ahbablarından rahmetli Behçet Beyin avukat oğlunu aramış o da elinden gelen her şeyi yapmaya hazır olduğunu söylemiş. Benden bir işaret bekliyormuş uzun süredir. "Gülsüm" ü al okuldan bu akşam burada yiyelim, o da mutlaka gelir." dedi. "Gelmez bu gece" dedim. "Gelmesin o zaman, illaki beni göreceksin" dedi buyurgan bir ses tonuyla. Abla" dedim dün gece rüyamda kahvenin dibindeki telve nasıl oldu bilmiyorum akıp gitti birden. "Hayırdır inşallah yavrum, Allah hayra çıkarsın, tüm sıkıntılarından arınmışsın işte" dedi.

Evden çıktım. Baharın o müthiş havasını içime çektim. Güneş gözlerimden yüreğime geçip karanlıklarımı aydınlattı. Yeniden doğmuştum sanki. Bir umut yeşerdi, bir güç, bir cesaret doğdu yüreğimde. Herkese kafa tutabilir, her güçlüğü yenebilirdim. Evet, hayatımdaki zorluklar da akıp gidecekti kuşkusuz. Yokuşu soluksuz tırmandım.

Hoşgörü ve sevgi

İREM GÖZÜKARA

KOLUKISA ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Hoşgörü, bir nevi nezaket demektir ya da kendime aykırı gelse de anlayışla karşılayıp hoş görmedir. Bir nevi tolerans tanımaktır.

Hayatımızda bile bazen istemesek de kabul gördüğümüz şeyler vardır; okulda arkadaşlar tarafından şahsımıza dair (küçümseyicisi değil) espri yapıp gülünmesi, her ne kadar hoşgörülü davranırsak da şahsımıza yapılmasını istediğimiz bir şey değildir. Bence hoşgörü

sevdiğin insanın sana istemediği bir şey yapması ve senin de tolerans tanımandır. Bence tanımadığım biri yapsa tolerans tanıyacağımı zannetmiyorum.

Sevgi, insanın bir kimseye ya da şeye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yöneltti içsel bir duygudur. Sevgi bir çiçeğe de olabilir, bir hayvana da veya bir insana da. Bence sevgi daha çok insana duyulan bir içsel duygudur. Sevgiyle alakalı benim en çok hoşuma giden cümle: “İnsan

hem sevmeye hem de sevmeye muhtaçtır.”

İnsan sevilmezse, sevildiğini hissetmezse ne anlamı kalır, sevgi de bir insanın ihtiyacıdır.

Her insan birbirini sevmeyebilir ama hoşgörülü olmalıdır, hem sevmemek ve hem de hoşgörülü olmamak birarada yaşamamızı zorlaştırır.

Bana göre sevgi yoksa bir yerde pek fazla hoşgörü de olmuyor. Çünkü insan, sevmediği insana pek tolerans tanımaz.

Sonuç olarak bir insan karşısındaki kişiye hoşgörülü davranıyorsa ya yakın bir çevresidir ya da o insan kibardır kısacası.

Vatan izleri

BEYZA GÖKSOY

KERNEK ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Baharın müjdecisi olan çiçeklerin açtığı, rüzgârın hafiften surat okşadığı gökyüzünün bir kapanıp bir açıldığı 1965'in sakin bir mart sabahı... Bu sabah biraz farklı sanki diğer sabahlardan. Geçtim yine her zamanki yerime. Bomboş bakışlarla izliyorum sokaktan geçenleri.

Dikkatimi çeken bir şey oldu ilk defa bu sabah. 65-70 yaşlarında, saçlarına ak düşmüş, bir elinde bastonu diğer elinde ufak bir çantası olan, sanki geçtiği her yere izini bırakan yaşlı bir amca. Yılların yorgunluğu üzerine çökmüş gibi duruyor uzaktan. Ağır ağır adımlarla ilerlerken aniden durdu bu amca, kaşlarını çattı ve arkasına dönüp kaldırımın kenarında toplanan gençlere baktı ters ters. Neden böyle baktığını merak ettim doğrusu. Sokağın başında serkeşlik yapan boş boş konuşan gençlere doğru yönelmeye başladı hızlı adımlarla. Sol bacağı hafiften topallıyordu sanki. Gençlerin yanına doğru gitti ve

onlara hararetili hararetili bir şeyler anlatmaya başladı. İyice merak ettim, üzerime rengi hafiften solmuş, ince, mavi ceketimi alıp indim aşağıya. Geçtiği her yere ayak izlerini bırakan bu amcaya doğru yaklaştım. Kızarcasına konuşuyordu gençlerle. Kulak misafiri oldum söylediklerine. “Biz bu vatani kolay kazanmadık yavrularım” diyordu. Sonra başladı anlatmaya...

“Evlat hiçbir şey sizin sandığınız kadar basit değil. Gök bayrak sizin sokak muhabbetlerinizde harcayabileceğiniz kadar ucuz değil. Bir avuç toprak için koca bir ömür verenlerin ruhlarının gökyüzüne birer balon gibi uçmasıyla dalgalandı bu bayrak. Yıkılmaya yüz tutmuş olan bir milletin yüreğindeki iman gücünün imkân gücüne dönüşüp düşmana karşı siper almasıyla dalgalandı. Koca bir ülkenin küllerinden doğmasıydı aslında bütün olay. Ölümle kalım arasında gidip gelen bu kutlu yolda minicik çocukların bile yüreğini hain bir kurşunun

delip geçmesiydi. Aslında bir gemi batmak üzereyken bütün suyun çekilmesiydi.”

Kendimi alıkoyamıyordum bu amcayı dinlerken. Öyle etkileyici bir ses tonu vardı ki kayboluyordum söylediği her cümlede. Belki de bu cümleler hayatımın dönüm noktası olacaktı kimbilir... Yine daldım gözlerinde yılların yorgunluğu olan bu amcayı dinlemeye.

Gençlerde bayağı etkilenmiş gibi duruyorlardı. Bir tanesi dayanamayıp sordu:

“Amca kimsin sen ?”

Bu sorunun üzerine amca anlatmaya devam etti.

“Gaziyim ben oğul, gazi. Dünyada hiç değişmeyecek olan bu yazının şahitlerinden biriyim. Ne kayıplar verdik biz orada,

Çanakkale’de. Kurşunların üst üste bindiği tek cephedir Çanakkale. Sıkılan her kurşun üzerinde minicik kalplerin hasretini, eli kınalı anaların özlemini, nazlı gelinlerin acılarını taşıyordu. Öyle bir cepheydi ki Çanakkale, böyle bir cephe daha önce hiç görülmemiştir. Bırak çocuğunu canından vazgeçti herkes orada. Hain bir kurşun bacağımdan geçti benim de, onun için bu topallamam. Ülkemin kalbinden geçen kurşunların yanında, benim bacağımdan geçen kurşun ne ki oğlu? Yine olsa yine giderim, yine çarpışırım düşmanla vatanım, bayrağım ve ezanım için. Bacağım şurada dursun, canım feda olsun bu güzel vatana...”

Öyle dalmışız ki amcağı dinlerken, konuşmasının bittiğini bile

fark etmedik hiç birimiz. Suratı kırışmış bu amcaya doğru gözlerimiz dolu dolu bakıyorduk. Amcağı sadece dinlememiştir, dinlerken onunla beraber biz de bu acıları yaşamışız onu fark ediyorum. Gözümden süzülen bir damla yaşın yanağımla buluşmasıyla ırkıldım birden. Gençlerden biri amcaya:

“Amca sen bu anlattıklarınla, bizim hayatımıza dokundun, bu yaşıma kadar bomboş yaşamışım ben. Sen bizi eğer hoş görmek yerine hor görseydin, bize bir şeyler anlatmak yerine kızsaydın, hayatımızın geri kalanına da böyle bomboş devam edecektik. Sen anlattıklarınla yüreğimize ilmek ilmek işledin vatan sevgisini. Sen zamanında Çanakkale’de kazandın, biz de şimdi bu emanete

sahip çıkarak vatana, millete hayırlı gençler olacağız. Bizler var oldukça ne ezanlarımız dinecek, ne de al bayrağımız göklerden inecek, için rahat olsun, vatan bize emanet. Sen bize yol gösterdin Allah’ta senin yolunu daima açık etsin.” dedi.

Bu seferde amcanın gözlerinden damla damla yaş süzülüyordu. Amca vatana kazandırdığı bu üç genci asla unutmayacağını, bu üç genç aklına her geldiğinde suratında tebessümlerle hatırlayacağını ve vatan sevgisini yüreğinin en güzel köşesinde bir kez daha hissedeceğini söyleyerek, gençlerin yanından total ve ağır adımlarla ardında izler bırakarak ayrıldı. Belki de vatan geçmişten geleceğe taşınan bu izde saklıydı...

Zaman

NEHİR TEKİN

CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ, 9. SINIF

Berkant'ın okulda ilk günüydü. Kazasından sonra ilk defa okula gideceği için çok heyecanlıydı ve biraz da endişeliydi. Üstünü giyip annesine kolluklarını getirmesi için seslendi. Annesi kolluklarını getirdi ve Berkant'ın üstünü düzelterip birlikte merdivenlerden aşağıya indiler. Berkant arabalardan çok korkuyordu çünkü geçen sene geçirdiği araba kazası onun bir bacağına kaybetmesine sebep olmuştu. Annesi arabanın kapısını açıp Berkant'ı arabaya bindirdi ve kendisi de arabayı sürmeye başladı.

Berkant arkadaşlarının ne tepki vereceğini çok merak ediyordu ve onunla oynamak ve konuşmak istemeyeceklerini düşünüp endişeleniyordu. Annesinin geldik canım demesiyle ne zamandır görmediği okuluna baktı. Annesi kapısını açıp onu arabadan indirdi ve kolluklarını verdi. Arkadaşlarını göremiyordu sanırım biz biraz geciktik diye düşündü. Annesiyle sınıfın kapısına kadar ilerlediler ve

Berkant derin bir nefes alıp kapıyı çaldı. Annesiyle birlikte sınıfa girdiler. Herkes Berkant'a bakıyordu kendini çok garip hissetmişti.

Öğretmeni ve bazı arkadaşları geçmiş olsun dedikten sonra annesine en arka sıralardan birini işaret edip oraya doğru ilerlemeye başladılar. Annesi onu sırasına bırakıp kendisine dikkat etmesi gerektiğini söyleyip sınıftan ayrıldı. Arkadaşları Berkant'ın teneffüsler de yanına gelmiyordu ve Berkant onların yanına gittiğinde Berkant'ın yanından bahane bulup ayrılıyorlardı. Berkant durumu fark edip kimseyle konuşmamaya karar vermişti zil çalana kadar.

Cenk'in ona baktığını gördü ve onunla yaşadığı kavgaları hatırladı. Cenk'i hiç sevmiyordu ve Cenk'le hiç anlaşıyorlardı. Berkant kafasını sıraya koyup zil çalana kadar kafasını kaldırmadı. Öğretmenin toplanabilirsiniz dediğini duydu ve eşyalarını yavaş yavaş kimseyle göz teması kurmadan toplamaya başladı. Zil çaldığında annesi onu sınıfın kapısının önünde bekliyordu. Annesinin koluna girdiğinde ağlayacakmış gibi o l-

du ama kendini tuttu, annesi de ters bir şey olduğunu anlayıp kendisine hiç soru sormamıştı.

Arabaya bindiklerine annesine olan bitenleri eve gidince anlatması gerektiğini düşündü. Eve vardıklarında çantasını fırlatıp ağlamaya başladı. Annesi yanına gelip ona sıkıca sarıldı ve ne olduğunu sordu. Annesine okulda arkadaşlarının onun yanına gelmediklerini onu istemediklerini onunla konuşmadıklarını anlattı ve okula gitmek istemediğini söyledi. Annesi onunla uzunca konuştuktan sonra birazcık rahatlamıştı. Babası eve geldiğinde hep birlikte sofraya oturdular ve ailecek konuştuktan

Her şey yolundaydı. Zaman ve sabretmenin her şeyin ilâcı olduğunu görmüştü ve bundan sonra asla pes etmeyecekti.

sonra babası ve annesi ona her şeyin zamanla düzeleceğini anlatmışlardı ve oda buna inanıyordu annesine okulu gitmek istemeyeceğini söylediği için özür diledi ve ne olursa olsun pes etmeyeceğinin sözünü verdi. Her şey zamanla düzelecekti ve her şey eskisi gibi olacaktı. Yemeğini bitirdikten sonra uykusunun geldiğini hissetti ve babasından onu odasına çıkarmasını istedi. Annesine iyi geceler dedikten sonra babasıyla yukarı çıkıp babası onu yatağına yatırdı. Ve iyi geceler dedikten sonra onu öpüp odadan çıktı. Her şeyin yoluna gireceğini hatırladıktan sonra uymaya başladı.

Sabah okula gittiğinde bazı arkadaşlarının kendisine günaydın dediğini duydu ve gülümsedi her şey y o -

luna giriyordu yavaş yavaş. Yine teneffüsler de kimse yanına gelmiyordu ama yine de dünkü gibi değildi ve daha mutluydu. Annesi yine onu almaya gelmişti. Annesiyle birlikte eve giderken okulda yaşadıklarını gülerek anlattı ve öğretmenin ödev verdiğini söyledi. Eve geldiklerinde biraz dinlendikten sonra ödevini yaptı ve hep birlikte yemek yiyip sohbet edip uyuyacağını söyleyip babasıyla yukarı çıktı. Haftanın son gününe gelmişlerdi okuldan geldikten sonra bilgisayar oynayacaktı. Hazırlanıp üstünün giydi ve annesiyle arabaya bindiler. Okula ilk geldiği günü düşündü ve her şeyin nasıl yoluna girdiğini görmüştü.

Sınıfa girdiğinde Cenk'in sırasına oturduğunu gördü. Aldırmadı ve sırasına gitti. Cenk kendisine yanına oturmak istediğini ve kendisiyle barışmak istediğini söyledi. Cenk'le bayağı bir sohbet ettikten sonra çok iyi anlaştıkları ortaya çıkmıştı.

Derslerde birlikte gülüp birlikte kantine iniyorlardı. Cenk'le çok yakın arkadaş olmuşlardı ve zamanla öbür arkadaşları da aralarına girmişti ama kimse Cenk gibi olamazdı. Cenk ona okulu sevdirmişti. Her şey yolundaydı. Zaman ve sabretmenin her şeyin ilâcı olduğunu görmüştü ve bundan sonra asla pes etmeyecekti.

Varlığın nefesi çevre

NURGÜL GÜDEN

BATTALGAZİ ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Dünyayı, yıldızları hatta bütün gezegenleri içine alan kâinat, şimdi bizlere diyor ki: “Gelmeyin artık üstüme, ihtiyacınız olmayan her şeyi atmayın suratıma. Bıktım artık sorumsuzluklarınızdan! Ne attıklarınızı ne de atacaklarınızı geri döndürmeye halim var.”

Ozon tabakası da beni düşünmeyeni ben niye düşünüyüm diyor. Bana sürekli atık gaz gönderene beni delik deşik edene ben niye temiz bir hava göndermek için çalışayım diyor. Ozon tabakası bile bunu diyorsa diğerlerini düşünemiyorum bile. Peki, ne yaptık da bu kadar kızdırdık çevreyi, doğayı, kâinatı? Gözlerimizi sıkıca kapayıp şöyle bir bakalım geçmişten günümüze.

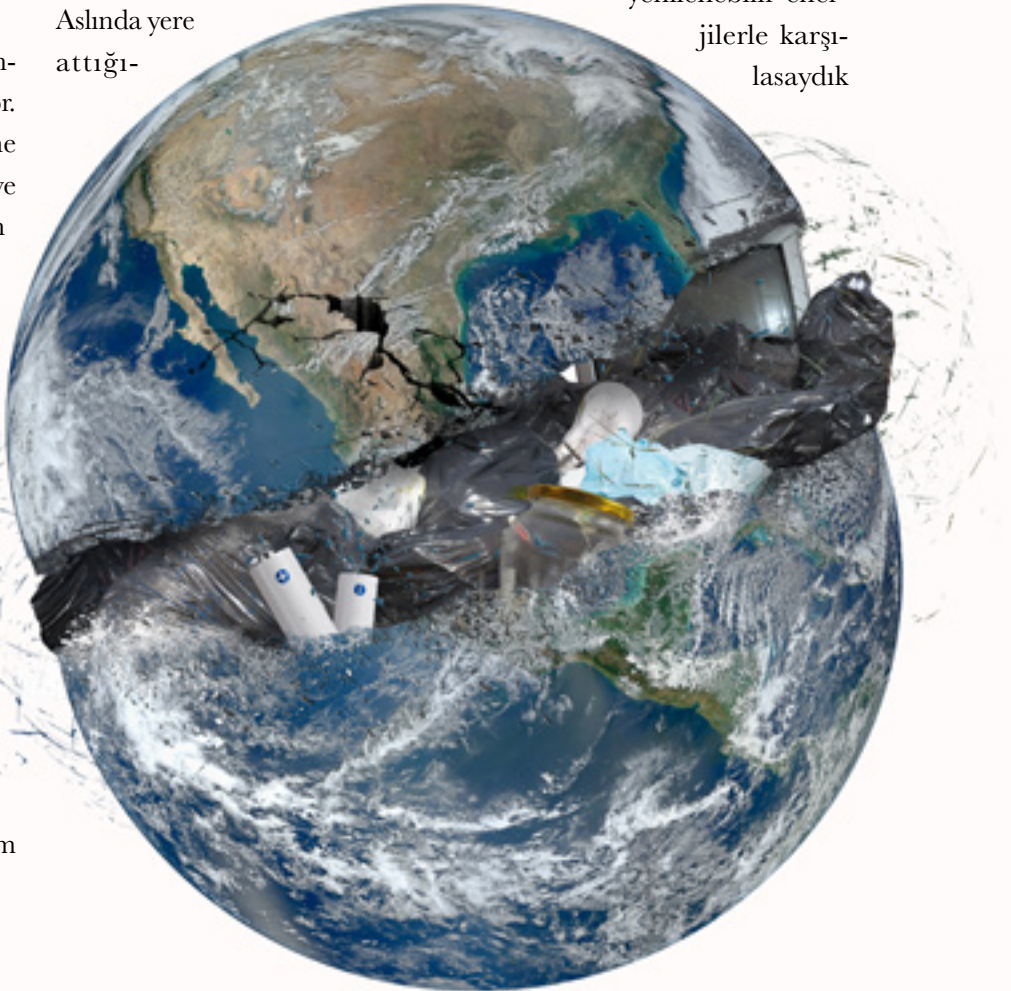
Ey! akıl ve irade sahibi insanlar, çevre dediğimiz şeyi sadece sizin yaşadığınız alan mı sandınız? Kâinat dediğimiz, uzay dediğimiz, evren dediğimiz alan da çevreniz sayılmıyor mu? Anlamıyorum

‘Yere çöp atmayınız’ yazısı boşuna mı asılı duvarlarda ya da çöp konteynerlerini süs olsun diye mi koymuşlar sokaklara?

Hâlbuki bilseydik kendi sonumuzu kendi ellerimizle getirdiğimizi, küresel ısınmanın hızla arttığını, bu güzelim yeşillikleri harap eder miydik?

Aslında yere attığı-

mız, havaya bıraktığımız ve sulara karıştırdığımız her atığın, binlerce bakterinin yuvası ve kanserojen maddenin barındığı alanlar olduğunu bilseydik ve sağlığımızın işte tam bu noktada bozulduğunu anlasaydık çevre bu hale gelir miydi? Bilinçli ve çevreye duyarlı gençler yetiştirip toprağa beton yerine fidan atsaydık, koca bir orman gülümserdi yemyeşil gözleriyle bizlere. Nükleer enerjiler yerine yenilenebilir enerjilerle karşılaşaydık

Hisset

ŞEYDANUR ÇELİK

MALATYA ANADOLU LİSESİ, 9. SINIF

İhtiyaçlarımızı belki de Çernobil gibi bir bölge yok olmazdı. Dünyanın nasıl bir yer olduğu merakıyla hayata tutunmaya çalışan çocuklar engelleriyle dünyanın kötülüğünü tanımış olmazdı.

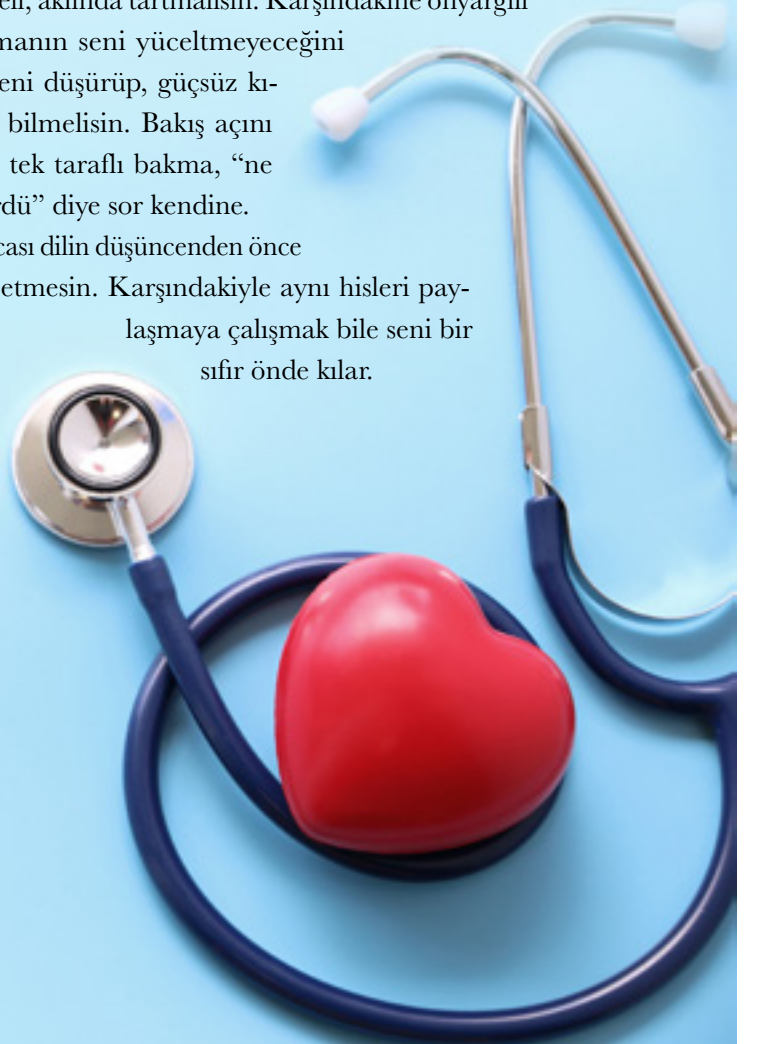
Yetmiş sekiz yaşında bir adam anlatıyor “Nefessiz kaldığım yirmi dört saat için oksijen verdiler bana. Hastaneden çıkacağım zaman hemşire iki bin TL’lik bir fatura getirdi. Ben ağlayınca; ‘Beyefendi, faturayı çok mu buldunuz?’ dedi. Hayır, onu öderim ama siz bana yirmi dört saat için verdiğiniz oksijen karşılığında iki bin TL ücret istediniz. Peki, yetmiş sekiz yıl boyunca hiçbir karşılık almadan kullandığım oksijen için ücret talep edilseydi havayı bu kadar kirletecek şeyler yapar mıydım? Acaba bu havayı parayla almış olsaydık bu kadar duyarsız olur muyduk ?”

Çok geç mi oldu bilemiyorum ama zararın neresinden dönersek kârdır bence. Verelim el ele atmayalım çöpleri yere. Kirletmeyelim dünyayı kirli duygularımızla. Artık temiz bir nefes alabilmek için temizleyelim doğayı. Hayatı bilinçli ve duyarlı bir şekilde resmedelim. “Temizlik imanın yarısıdır.” sözüne sarılalım. Tatalım doğamızı yakmayalım ormanlarımızı. Ne de olsa temiz çevre temiz insanlar demek, temiz insanlar ise sağlıklı ve bilinçli nesiller demektir...

İnsanlar yapıları gereği birbirine muhtaçtır. Haliyle iletişim bu koşullar gereğince zorunlu hale gelmiştir. İletişim kurmak, yalnız olmadığımızı anlamak ve bakış açımızı genişletmek için büyük bir adımdır. Sağlıklı iletişimin temeli empatiye dayanır.

“İnsan acı duyabiliyorsa canlıdır, başkasının acısını duyabiliyorsa insandır.” Aslında her şey açık ve anlaşılır. İnsan karşındakinin durumunu anlamaya çalışmalı, hissetmelidir. Bu, iletişimde güçlü bağların oluşmasını sağlar. Birbirini anlamak, kendini onun yerine koymak, “tam olarak ne hissettiğini biliyorum” diyebilmek tarifsizdir. Aslında ifade ettiğin şeyler, kurduğun iletişimde her şeyden daha önemlidir. Ağzından çıkacak şeyi düşünmeli, aklında tartmalısın. Karşındakine önyargılı davranmanın seni yüceltmeyeceğini aksine seni düşürüp, güçsüz kılacağını bilmelisin. Bakış açını genişlet, tek taraflı bakma, “ne düşünürdü” diye sor kendine.

Kısacası dilin düşüncenden önce hareket etmesin. Karşındakıyla aynı hisleri paylaşmaya çalışmak bile seni bir sıfır önde kılar.

Bi' kaybeden demiş

Gidiyorum ve o kadar
Artık bir diken üstünde yaşam
Ne ararsan hep yok, ölmeden çürümüş bu ruhlar.
Sahi neden hala akıllanmazlar?
Çoğu zaman kendilerine bile kalamazlar.
Gökyüzü mü saklar kötülükleri?
Rüzgarlar kaç hüznün sonra sevgi getirir topraklarımıza
Mesela sen Gepetto Usta
En son ne zaman bir çocuğun kalp atışlarını hissettin avucunda,
En son ne zaman kaygısızca yürüdün şu sokaklarda?
Ruhlarımız birleşir mi bir yaz yağmuru sonrasında,
Kuşlar uğrar mı bir gün nefret dolu sokaklarımıza?
Hay! ben sizin sınırlarınıza çiçekler ekeyim de bari biraz güzelleşsin şu dünya
Hep böyle mi bu?
Hayat öldüresiye bir oyuna mı davet edecek?
Şu zavallı insanlar da yenilecek
Peki, avucumda sakladığım yıldızlar,
Kim tarafından nereye gömülecek?
Hangi kalp böylesi bir düzeni kabullenecek
Ya terk edilmiş zihnim, tekrar hangi şarkıyla dans edecek
Parmaklarımızda ki bu öfke
Hangi uçurumun yankısıyla sona erecek
Dur şimdi! Sakin ol sen de küçük kızım
Nasılsa birimiz bi'gün çok fena kaybedecek
Bi' kaybeden böyle demiş...

ALEYNA TAŞ

Ev

Bir ev isterim
odaları leylak kokulu,
bahçesi
sarmaşıklarla kaplı
dalında bülbül öten
bir gül olsun
sen olasın
minik minik
bebelerimiz olsun
gelmezse de kuşlar bahçemize
kuş gibi yüreğin çarpsın
dallarımda

dualar
adın olsun
her gül kokusunda
düşmesin kolun kanadın
namert ellerine
bahçemde açan her gül
seni söylesin baharlara
rüzgar
adın olsun
her yaprağını öptüğünde
seni arasın
saçının her telinde

yaprak dökmesin baharlar
gözlerinin renginde
sen
baharla gel evimize
gül gülsün
çiçek kokulu alınlarda
bahçe duvarından aksın
akşam sefaları
gün aşırı günlerde
sen
gül ol
aşkın renginde.

SEYDİ TÜRKERİ

Yaşanabilir bir dünya istiyoruz

BERİVAN BULUT

KEPEZ ÇOK PROGRAMLI ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Temiz bir dünya hepimizin olmazsa olmazıdır. Kirliliğin bir çevre bizim, bitkilerin ve hayvanların kâbusu haline gelmiştir. Çevremizi temiz tutmak ise hepimizin görevi. Ne yazık ki hiçbirimiz çevre konusunda görevlerimizi layıkıyla yerine getirmiyoruz. Çevreyi kirliletmenin en büyük zararı ise yine bize dönmekte. Çünkü kirlilik hastalıkları aşırı bir şekilde artırmaktadır. Çevremizi temiz tutsak ve atıkları geri dönüşüme versek hiçbir sorun kalmayacak. Öyle bir dünya düşünün ki; temiz bir çevre ve sıfır atık... Ne de güzel olur, değil mi? Buna bir çözüm bulmamız gerekli.

Bu problemi kökten çözmek için görevlerini yerine getirecek insanlar yetiştirmeliyiz. Maalesef

böyle bir toplum bilinci şu an için yok. Çünkü insanlar çevre bilinciyle yetişmiyor. Kimse çevresini temiz tutmuyor. Bırakın çevreyi, evlerinin içini bile temizlemeye erinir hale gelen bir toplum olduk. Sizce böyle bir toplum temizlik bilincine sahip olabilir mi? Elbette hayır! Devletin çevre bilincini kazandırmakla ilgili milletini uyandırması gerekiyor. Yeni projelerle bunu başarabilir. Belki bu projeler sayesinde toplumda bir farkındalık oluşturulabilir. Bizler kendi çevremizi kirliletmekle beraber dünyada yaşayan diğer canlıların da hayatını tehlikeye atmaktayız. Çevreyi korumak ise ancak eğitimle mümkün olacaktır.

Küçük yaşlardan itibaren çevre bilinciyle yetişen ve eğitilen bireyler

büyüdüklerinde birer doğa elçisi olacaktır. Ailelerimiz ve toplum eğitimimiz açısından en önemli basamaktır. Okul bu ailede atılan temeli sağlamlaştırmakla yükümlüdür. İyi bir aile eğitimi, temiz bir çevre demektir. Çevreyi korumayı bir alışkanlık haline getirmek gerekiyor. Nasıl uyanıp kahvaltı yapıyor, geziyor, eğleniyorsak; çevremizi temiz tutmak açısından da bu davranışları alışkanlık haline getirmemiz gerekmektedir.

Bizim duyarsızlığımız yüzünden dünyanın güzellikleri yok olmaya doğru gidiyor. Dünyanın bu güzelliklerinin yok olmaması için çevreyi korumak ve atıkları geri dönüşüme göndermek en temel çözümdür. Bundan önce çevreyi sevmek gerekli ki korumak için de bir çaba geliştirelim. Atıksız bir dünya hayal edelim. Tabi bu ancak biz insanoğluyla mümkündür. Atıksız ve sağlıklı bir dünya ile tüm insanlık mutlu ve ferah olacaktır.

Bütün bu saydıklarımızın yanı sıra ormanlarımız da tehlike altında. Çünkü bizler ormanlara da en büyük zararı veren canlılar olarak kendimizle ne kadar utansak azdır. Düşünüyorum da bir ormana bırakılan bir cam şişenin çıkardığı yangın yüz yıllık ağaçları yakıp kül ediyor. Bu şişeyi alıp çöpe atmak ne kadar zor olabilir? O ormanlarla birlikte orada yaşayan hayvanlar da yaşam alanları olan ormanları kaybediyor ve

ölüyorlar. Lütfen bu konuda da duyarlı olalım. Çevre dostumuz olsun. Nasıl ki paralar, mallar ve mülkler her daim aklımızdaysa çevreyi korumak da öyle olmalı. Ancak sadece çevreyi korumakla olmaz. Bu yüzden duyarlı bireyler yetiştirelim.

Kuşlar cıvılamıyorsa, balıklar yüzmüyorsa, “Nasıl yaşar insan bu hayatta!” diye boşuna dememişler. Geleceğimizi kirlletmeyelim çocuklarımıza temiz bir dünya sunalım.

Mavinin “kırmızı”ya sevdası

BEYZA GÖKSOY

KERNEK ANADOLU LİSESİ, 11. SINIF

Çanakkale... Toprağının her karışında milletin izlerini harmanlamış memleketim. Din, dil, ırk, mezhep ayırt etmeden kuş vatan evladına göğsünü siper eden memleketim. Kim bilir o toprağın bağrında ne acılar, ne sevinçler, ne gözyaşları saklı...

Umutların yerle bir olduğu anda gök bayrak yere düşmesin diye nice yiğitlerin gözünü kırpmadan çarpıştığı cephe dir Çanakkale. Mehmet'imın kanının toprağın karasına, göğün mavisine karışarak

uçup uçup göçtüğü yerdir Çanakkale. Emsalsiz olan bu cephenin kanatsız melekleri Anadolu'nun dört bir yanından savaşa gelmiş ve geri dönmeyi bir kez olsun düşünmemişlerdir.

Çanakkale sadece bir şehrin değil koskoca bir ülkenin öyküsüdür. Bakışı çağ yiğitlerin sağanak sağanak yağdığı şahlanmış öyküsü. 275 kiloluk

top mermisini omuzlayarak topun ağzına süren nice Seyitlerin

yüreğindeki iman gücünün öyküsü. Karanlıktan ışığa açılan bir kapıdır Çanakkale. İman gücünün ruhta can bulmasıdır.

Bir sevdadır Çanakkale. Bu öyle bir sevda ki yıkılmaya yüz tutmuş olan bir milleti yeniden canlandırmış ve o milletin hayatına ışık olmuştur. Mavinin kırmızıya olan sevdasıdır aslında Çanakkale. Derinliğinde kaybolunan engin deniz, tek bir damlasıyla sırlıklam olunan koca bir tufandır.

Bir vusluttur Çanakkale. Peygamberimize kavuşma çabasıdır kahraman ordumuzun. Bulutlar gözyaşlarını damla damla akırtırken şehit kanlarının masum damlacıklarla buluşmasıdır. Şaha kalkmış olan bir milletin hilalle yıldızı buluşturarak gök bayrağa yansımasıdır.

Bir diriliştir Çanakkale. Yıkılmakta olan bir ülkenin bütün dünyaya haykırışı, ayak seslerinin bütün dünyada yankılanmasıdır. Anka kuşu gibi koskoca bir memleketin bütün zorluklara rağmen kanatlanıp uçuşması, geçmişten geleceğe doğru atılan bir imzanın seneler geçse bile yüreğimizde hâlâ izlerini taşımasıdır.

Sevgi

BERFİN TAŞKIN

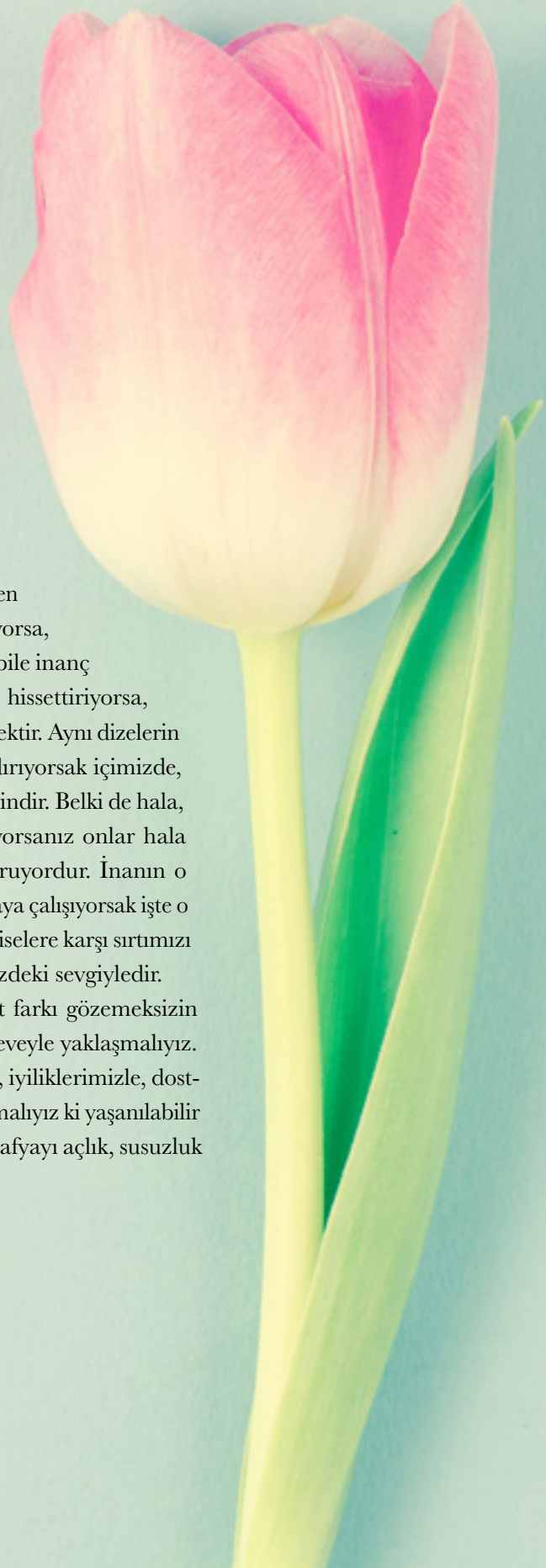
TECDE ANADOLU LİSESİ, 10. SINIF

Yüreğimiz burkulduğunda gözümüzden akan yaşlar yanağımıza süzülebiliyorsa, herkes unutmuş olsa da biraz olsa bile inanç kırıntısına sahipsek ve bu bize iyi hissettiriyorsa, belki de bir şeyler iyiye gidiyor demektir. Aynı dizelerin altını çizip duraklıyorsak, aynı hisleri barındırıyorsak içimizde, inanın aynı dertlere birlikte göğüslediğimiz içindir. Belki de hala, hoşgörü, sevgi, kardeşlik ne diye tabir ediyorsanız onlar hala gömülüdür ve hala beyazlığını, saflığını koruyordur. İnanın o hoşgörümüzle, merhametimizle ayakta durmaya çalışıyorsak işte o güçlü olduğumuzdandır. Ne olursa olsun hadiselerle karşı sırtımızı çevirip bana ne demiyorsak; işte o yüreğimizdeki sevgiyedir.

Kim olursak olalım din, dil, ırk, cinsiyet farkı gözemeksizin dünyanın dört bir yanına, her olaya bu çerçeveye yaklaşmalıyız. Hoşgörümüzle, sevgimizle, merhametimizle, iyiliklerimizle, dostluklarımızla, kardeşlerimizle bir mühür bırakmalıyız ki yaşanılabilir bir coğrafyaya sahip olalım. Belki de bu coğrafyayı açlık, susuzluk değil de sevgisizlik öldürecek kim bilir...

Yunus Emre ne güzel demiş:

*Benlik davasını bırak,
Muhabbetten olma irak,
Sevgi ile dolsun yürek,
Hoşgörülü olmaya bak.*

Kitap kokusu

FERMAN SALMIŞ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ, MEB

*Seçiş hürriyetimizin sınırsız olduğu
tek dünya(dır), kitaplar dünyası.*

Cemil Meriç

*Kitapların içinde hayat vardır; bulutların
gözleri, göklerin düşü,
Sayfaları, hikâyelerimize dairdir.
Belleklerimizin ve yüreklerimizin im-
zasını taşırlar.
Harflerin, kelimelerin şehridir onlar.
Güzelleşir yüzümüz yüzlerinde.*

Hayat, insana bağışlanmış en güzel ve en anlamlı hazinedir. Sorgulayan insan kendisine ve doğaya ait her şeyi sorgulama, tanımlama potansiyeline sahiptir. Yaratıcı onu bu yazılımla var etmiştir; dolayısıyla okumak, anlamamanın bir sonucudur.

Evrenin ve hayatın anlamını kendine dert edinmiş olan insan, sürekli bir arayış içinde olmuştur. Öte yandan biriktirdiği her şeyi gelecek kuşaklara aktarma isteği, unutulma korkusu, onun gelişim ve değişim dinamiği olmuştur. “Kitap kokusu”, bu hafızanın kendisidir;

insani kimliğin inşası, gelişimi, medeniyet kodlarının ortaya çıkmasıdır. Yazının bıraktığı iz, insanın asıl tarihidir; insanın asıl kendisidir.

Asıl mesele, kitapla, okumayla aramızdaki ilişkidir. Postmodernizmin en önemli getirisi, insanın bu çağda görüntülere yönelmesidir. Adeta tüm gezegen görsel bir algıyla kuşatılmıştır. “Görünüyorum, o hâlde varım!” söz ikonu, “düşünüyor olma”nın yerini, “görünüyor olma”nın aldığını gösteriyor. Hâliyle okumaktan uzaklaşan bir çağın kıyısında; dahası az söz, çok görüntü ile özetlenebilecek bir sosyolojik doku kendini iyiden iyiye hissettirmektedir. İnsan, akıllı nesnelere hayatı terk edecek gibi duruyor. Bu durum, okuma üzerine tekrar düşünmemize neden olmaktadır.

“Kitap kokusu” güçlü bir kokudur ve cezbedici bir yanı vardır okurlar için. Christopher Morley kitaplar konusunda anlamlı bir desen çizer: “Bir adama bir kitap sattığın zaman, ona yalnız yarım kilo kâğıt, mürekkep ve tutkal satmış olmazsın, ona tamamıyla

yeni bir yaşam satmış olursun. Sevgi, dostluk, mizah ve geceleyin denizde dolaşan gemiler, eğer o kitap gerçekten benim anladığım anlamda bir kitapsa, onun içinde bütün gökler ve yer vardır” der.

Her kitap, dünyaya, evrene açılan bir pencere işlevini üstlenir. Üstelik yalnızca “bilgi merkezli” bir okumadan bahsetmiyorum; İnsanın duygu dünyasını da besler; gerekirse alt üst eder duygu dünyasını. İnsan, ruhunu beslemek için de kitap okur. Kitap okumak aynı zamanda keyif verici olabilmektedir. Estetik yönümüzün gelişmesi, duyarlılıklarımızın artması, çevreye, insana, vicdana ilişkin bakış açımızın değişmesi bunula ilişkilidir.

Kütüphaneleri daha çok öz-lüyoruz. Bizim kuşak, kütüphane ortamlarını iyi bilir; burada okuma yapmanın, ders çalışmanın, araştırmanın önemini farkındadır. Ancak, zaman geçtikçe bu farkındalığın azaldığını söylemek abartı olmaz. Kitaplarla gezmek, kitaplarla konuşmak, sayfalarına notlar düşmek, satırların altını çizmek... bütün bunlar güzel birer alışkanlıktı; hatta alışkanlıktan öte bilgiyle, edebiyatla buluşmanın bir yoluydu. Kitap kokusunu

Bizim kuşak, kütüphane ortamlarını iyi bilir; burada okuma yapmanın, ders çalışmanın, araştırmanın önemini farkındadır. Ancak, zaman geçtikçe bu farkındalığın azaldığını söylemek abartı olmaz.

unutmaya yüz tutmuş bir yerde olmak canımızı acıtıyor yine de.

Malatya'da Kitap Fuarı; yazarları, kitapları, yayınevlerini okurlarla buluşturuyor. Bu etkinlik, kitaplarla dolu dolu bir takvimi işaret ediyor. Kitapseverler bu ortamlarda buluşuyor, kitaplar üzerine sohbet ediyor; yazarlarla vakit geçiriyor; onların dünyasından akıp gelen kelimeleri keyifle dinliyor. Söz ve yazının buluşması şehre güzel bir şarkı gibi düşüyor...

İnsan; kendini kitap sayfalarında yeniden aramalı; orada güzel, derin ve anlamlı bir mevsimler geçidi var; bazen bir cümlelerin durağında; bazen bir şiirin bitmeyen akışında... Francesco Petrarca; "Kitaplar, bizi iliklerimize kadar büyüler, bizimle konuşur, öğüt verir, bize bir çeşit canlı ve uyumlu bir içtenlikle bağlıdır," der. Kitap kokusu eksik olmasın şehirlerimizden, evlerimizden, çantalarımızdan...

MALATYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

TÜBİTAK Projeleri Bilimsel Çalışma Raporu (2018-2019)

TÜBİTAK-Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığınca ortaokul ve lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri temel, sosyal ve uygulamalı bilim alanlarında çalışmalar yapmaya teşvik etmek, çalışmalarını yönlendirmek ve mevcut bilimsel çalışmalarının gelişimine katkı sağlamak amacıyla yarışmalar yapılmaktadır. Bu yarışmalar, Lise Öğrencileri Araştırma Proje Yarışması ve Ortaokul Öğrencileri Araştırma Proje Yarışması(2204-B)'dir. Ayrıca, resmi ortaokul ve liselerde TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarlarını desteklemektedir.

Ortaokul ve Lise Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmaları Adana, Ankara, Bursa, Erzurum, İstanbul-Asya, İstanbul-Avrupa, İzmir, Kayseri, Konya, Malatya, Samsun ve Van olmak üzere 12 Bölge Merkezinde Bölge Koordinatörü olarak TÜBİTAK'ın görevlendirdiği öğretim üyesi tarafından yürütülmektedir.

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA;

- Eylül ayından itibaren Müdürlüğümüz (Ar-Ge birimi)

tarafından TÜBİTAK projeleri konusunda idareci ve öğretmenlere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

- Okullarımıza yönelik çalışmalar devam etmiş, her okuldan proje yürütücüleri belirlenerek projenin basamakları ve takvimi ile ilgili yönlendirmeler, proje rapor yazımı, başvuruların nasıl yapılacağı konularında eğitimler verilmiştir.
- Yeşilyurt ve Battalgazi ilçelerimizde okul ziyaretleri yapılmıştır.
- TÜBİTAK projeleri ilçe sorumluları belirlenmiş, sorumlular üzerinden uzak okullarla çalışmalar yapılmıştır.
- Gönüllü öğretmenlerimize yönelik TÜBİTAK Proje Danışmanlığı Kursu yapılmıştır.
- MEM AKADEMİ projesi kapsamında 'Proje Hazırlama Teknikleri' eğitimleri verilmiştir.

2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında 331 proje başvurusu yapılmış, bunlardan 42 proje bölge sergisine katılmıştır. Bölge sergisinde 8 proje finalist olmuştur.

MALATYA'DAN PROJEYE KATILIM VERİLERİ	2018 2019
Proje Yarışmasına Katılan Öğrenci Sayısı	550
Proje Yarışmasına Katılan Öğretmen Sayısı	177
Proje Yarışmasına Katılan Okul Sayısı	56
Bölge Sergisine Katılan Öğrenci Sayısı	76
Bölge Sergisine Katılan Öğretmen Sayısı	27
Bölge Sergisine Katılan Okul Sayısı	13

TÜBİTAK 13. ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ (BU BENİM ESERİM)YARIŞMASI

TÜBİTAK-Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığınca ortaokul öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri Biyoloji, Coğrafya, Değerler Eğitimi, Fizik, Kimya, Matematik, Tarih, Teknolojik Tasarım, Türkçe ve Yazılım alanlarında bilimsel çalışmalarının gelişimine katkı sağlamak amacıyla 13.Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması (Bu Benim Eserim) düzenlenmektedir.

2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında 264 proje başvurusu yapılmış, bunlardan 53 proje bölge sergisine katılmıştır. Bölge sergisinde 9 proje finalist olmuştur.

MALATYA'DAN PROJEYE KATILIM VERİLERİ	2018 2019
Proje Yarışmasına Katılan Öğrenci Sayısı	372
Proje Yarışmasına Katılan Öğretmen Sayısı	162
Proje Yarışmasına Katılan Okul Sayısı	73
Bölge Sergisine Katılan Öğrenci Sayısı	86
Bölge Sergisine Katılan Öğretmen Sayısı	36
Bölge Sergisine Katılan Okul Sayısı	22

4006 - TÜBİTAK BİLİM FUARLARI DESTEKLEME PROGRAMI

TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarları, Milli Eğitim Bakanlığı TÜBİTAK İşbirliği Protokol kapsamında gerçekleştirilen

bir çalışmadır. TÜBİTAK(4006) Bilim Fuarları, temel ve ortaöğretimde bilim kültürünün geliştirilmesine yönelik olarak MEB'e bağlı resmi okullarda düzenlenen bilimsel faaliyetlerdir. Okullarda gerçekleştirilen bu fuarlarla, 5-12. sınıf öğrencilerinin; kendi ilgileri doğrultusunda belirledikleri konular üzerine araştırma yapabilecekleri, araştırmalarının sonuçlarını sergileyebilecekleri, eğlenerek öğrenebilecekleri bir ortam oluşturulması için yapılmaktadır. 2018-2019 Eğitim öğretim yılı çalışma programı kapsamında 14 bilgilendirme toplantısı, Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde temel ve ortaöğretim okullarımız ziyaret edilerek bilgilendirmeler yapılmıştır. İl genelinde 184 okulumuz çalışma yaparak TÜBİTAK 4006 programına başvuru yapmış, bunlardan 110 okul kabul edilmiştir. 74 okulun revize sonuçları henüz açıklanmamıştır.

Öğrenme Atölyesi Projesi

Dersin planlanmasına öğrencinin dahil edilmesi ve öğretmenin öğretim tasarımcısı olarak aktif rol oynaması sağlanarak öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenmelerinde pasif öğrenme arkadaşı olmaları öğrencilerin gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda öğrencilerin öğrenme atölyeleri ortamlarında etkin öğrenme süreçlerinde yer alarak kalıcı ve eğlenceli deneyimler yaşamaları sağlanmalıdır.

Almanya'da öğrenme atölyelerinin kurulumu sürecinde aktif rol alan ve bu merkezlerin verimliliği, uygulama aşamalarını dizayn eden Nörobiyolog Prof. Dr. Gerald Hüther ile yapılan görüşmede (<https://www.gerald-huether.de/index.html>) öğrenme sürecinin beceri temelli yolculuğunda öğrencilerin keşfetme sürecinin nasıl gerçekleşeceği ve eğitimcilerin bu durumda nasıl bir pozisyon almaları, eğitim sürecinde çocukların kendi öğrenme yolculuğunda bilginin onuruna sahip olmaları gerektiği vurgulanmıştır. Yapılandırılmamış ortamlarda çocukların kendi öğrenme potansiyellerine göre tematik olgularla eğitimcinin bir kolaylaştırıcı olarak yer alması gerektiğini belirtmiştir.

Bakanlık tarafından hazırlanan 2023 Eğitim Vizonu kapsamında eğitim sistemimizde hayata hazır, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesi, çocukların sahip oldukları yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş becerileri uygulama düzeyinde kazanmaları için okullarda "Tasarım-Beceri Atölyeleri" kurulacaktır. Çocuklar standartlaşmış soru çözme, tek düze

konu anlatımı gibi bir eğitim anlayışından uzaklaşarak üretim, katılım, etkileşim, derinleşme gibi kavramları içeren bir öğrenme ortamında yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi gelişmiş, farklı alanlarda çok boyutlu düşünen, girişimci bireyler olarak yetişmelerine ortam hazırlamak amacıyla Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü olarak bu atölyelerin okulöncesi eğitim kurumlarında kurulmasına başlayarak keşfederek öğrenme anlayışının yaygınlaşmasını sağlamış olacağız.

PROJENİN UYGULANACAĞI OKUL DÜZEYİ

Okulöncesi, İlkokul, Ortaokul, Lise

PROJE KAPSAMINDA YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER:

- Atölyelerin kurulması için kurum analizi yapılması (Personel analizi, atölye alanı analizi, öğrenci analizi, yönetim analizi, diğer personel analizi

ve veli analizi)

- Atölyeler için malzeme listesi ve temaların tespiti, program geliştirme ve öğretmen yetiştirmeye yönelik faaliyetler düzenlenmesi
- Okullardaki analiz sonuçlarının değerlendirilmesi ve gerekli görülen konularda yönetici, öğretmen, çalışan ve velilere eğitimler düzenlenmesi
- Atölyenin kurulumu ve uygulamaların yapılması
- İki haftada bir paydaşların uygulama ile ilgili toplantı yapması ve geribildirimler doğrultusunda iyileştirme çalışmaları yapılması
- Eğitim- öğretim dönemi sonuna kadar faaliyetlerin devam etmesi ve eğitim öğretim dönemi sonunda paydaşların bir araya gelerek proje örnek uygulama raporunu oluşturmaları ve kurulacak yeni atölyelere yönelik yol haritası belirlenmesi.

MEM Akademi Projesi

Eğitim sistemimizin temel amacı; toplumsal değer ve yargıları gözetken, temel becerileri edinmiş, öğrenme kaynaklarını etkin kullanan, bilgi ve iletişim çağı ile uyumlu, sorgulayan, araştıran ve etkili düşünen bireyler yetiştirmektir. Bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesi ve toplumda verimli çalışması için en temel görev öğretmen ve yöneticilerimizdir. Bu nedenle öğretmen ve yöneticilerimizin mesleki becerilerini geliştirmeleri, yeterliliklerini arttırmaları öncelikli bir önem taşımaktadır.

Milli Eğitim Sisteminde 2023 Eğitim Vizyonu, 2019-2023 stratejik planı, Öğretmen Stratejik Belgesi gibi son yapılan yeniliklerle bir ekosistem olarak düşünülen yapının etkili bir şekilde yürütmesi için öğretmenlerin yeterliliği ve mesleki deneyimi kritik bir noktadır. Ülkemizin kalkınması, geleceğinin eğitim sistemlerinde aktif rol alınması ve öğrencilerin değişen ülke ve dünya koşullarına uygun olarak öğrencilerin yetiştirilmesi için Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğümüz, Malatya MEM Akademiyi kuracaktır. Malatya Mem Akademi kapsamında öğretmen ve yöneticilerimizin 21. Yy becerilerini geliştirmek, yerel ve bölgesel görünen sorunlara çözüm bulmak adına; öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim, eğitim liderliği, öğrenme süreçlerinde dijital içerik ve beceri destekli dönüşüm, temel eğitimden ortaöğretime kadar her tür ve kademedeki öğrencilerin gelişimlerinin sağlanmasına yönelik içerikler hazırlanacaktır. Projenin genel amacı; İl Milli Eğitim Müdürlüğümüze bağlı tüm kurumlarımızda faaliyet gösteren

öğretmen ve yöneticilerin 21. yy'ın gerektirdiği bilgi, beceri ve yeterliliklerle donatımını sağlayarak eğitimin niteliğini arttırmaktır. Bu amaca yönelik olarak Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Fırat Kalkınma Ajansı 2019 yılı Teknik Destek Programı kapsamında 26-28 Mart ve 8-11 Nisan 2019 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi tarafından gerçekleştirilen Etkin Yönetim Becerileri ve Liderlik Eğitimi'ne 46 okul yöneticisi katılmıştır. Hem kuramsal hem de uygulamalı olarak toplamda 40 saat olan hazırlanan eğitim sonrası eğitim alan okul yöneticileri, eğitim veren İnönü Üniversitesi akademisyenleri, Fırat Kalkınma Ajansı ve Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü yetkililerinin katılımıyla değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

Mem Akademi kapsamında yapılacak faaliyetler şunlardır:

- Yerel, bölgesel veya kurum odaklı sorun ve gelişim alanlarının tespit

edilmesi

- Sorun ve gelişim alanlarına ilişkin çözüm stratejilerinin belirlenmesi
- Sorun ve gelişim alanlarına ilişkin eğitim içeriklerinin ve uygulama alanlarının belirlenmesi
- Sorun ve gelişim alanlarına ilişkin online eğitimlerin tasarlanması
- Eğitim planının içerik, eğitici, yer ve zaman açısından tasarlanması
- Katılımcılar ön test uygulaması yapılması (tutum, beklenti, ön bilgi)
- Uygulama sırası ve/veya sonrası eğitim içeriği ve kazanımlara ilişkin değerlendirme yapılması
- Eğitim faaliyetleri öncesi/boyunca/sonrasında öğrenme çıktılarının analiz edilerek izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yapılması
- Müdürlüğümüz Ar-Ge Birimi bünyesinde akademi web portalı oluşturularak eğitimcilere yönelik kavramsal paylaşım alanı oluşturulması.

Kültür, sanat, spor etkinlikleri ve projeler

ANADOLU MEKTEBİ PROJESİ

Anadolu Mektebi yazar okumaları; düşünce, sanat ve kültür hayatımızda büyük etkileri ve katkıları olan yazarlarımızın bütün eserlerinin ve hakkında yazılanların okunması, değerlendirilmesi, yorumlanması temeline dayalı, okuma sonuçlarının yazı ve konuşma ile ifade edilmesi, panel ve açık oturumlarla topluma aktarılması şeklinde devam eden ve nihayet elde edilen bu birikim ve tecrübe ile okuyucuların; düşünce, kültür ve sanat yolculuklarına kendi başlarına devam edebilecekleri derinlikli bir bilinç ve evrensel bir ufuk kazandırmayı hedeflemektedir.

Proje; 2017 Ocak ayında Malatya'da

başlatıldı. 2019'a kadar sırasıyla; Mustafa KUTLUT, Tarık BUĞRA, Cengiz AY-TMATOV, Semiha AYVERDİ, Necip Fazıl KISAKÜREK okumaları gerçekleştirildi. Söz konusu yazarlara ait kitaplar okuma gruplarında okunarak değerlendirildi ve ülke genelindeki panellere katılım sağlandı. Proje 10 lisemizde devam etmektedir.

MEM- YA (MALATYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ YAZARLIK ATÖLYESİ)

2018/2019 eğitim öğretim yılında başlatılan proje; Öğrencilerde yazma becerilerini geliştirmek; sanatsal, edebi ve estetik duyarlılığı artırmak; değişik türlerde (Öykü, deneme, makale, günce,

şiir...) yazma tekniklerini öğrenmek ve ileride sanat değeri olan ürünler ortaya koyabilmek gibi bir dizi amacı içermektedir. Kültür, sanat, edebiyat alanlarında kendilerini ifade etmek ve estetik bir edinim elde etmelerini sağlamak; kültür, edebiyat alanında eserler ortaya koyabilmek ve yazma konusunda bir özgüven geliştirmeyi hedeflemektedir. Proje; 10 lisemizde uygulanmaktadır. İyi örneklerle dergimizde de yer verilmiştir.

MEM- SA (MALATYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ SANAT ATÖLYESİ)

Sanat atölyesi içinde; müzik, edebiyat etkinlikleri yer almaktadır. Atölyenin müzik temasında şu proje ve etkinlikler bulunmaktadır:

MÜZİK SOKAKTA PROJESİ

2019 Şubat ayında başlatılan projenin amacı, okul içindeki müzik etkinliklerinin sokağa taşınarak; her hafta belli bir günde şehrin kalabalık bir mekânında halka sunmak, sanatın gücünü şehre, sokağa yaymaktır. Büyük bir ilgi toplayan proje;

her hafta belli sayıda okulun öğrenci ve öğretmenlerinin birlikte katıldıkları müzik dinletilerinden oluşmaktadır.

EBRU KURSU ATÖLYESİ

Geleneksel sanatlarımızı yaşatmak ve bu çerçevede öğretmenlerimize bu sanatın inceliklerini kazandırmak amacıyla gerçekleştirilen Ebru Atölyesi; katılımcılara keyifli ve öğretici anlar yaşatarak, bu sanatın yaygınlaşmasını sağlamaktır. 20 kişinin katıldığı atölye çalışmaları sonucunda bir sertifika programı düzenlenecektir.

İÇİMDEKİ RİTİM PROJESİ

İlkokul 2. ve 3. Sınıf öğrencileri arasında yapılan müzik çalışmalarını kapsayan bir projedir. Öğrencilerin tef, zil ve çubuk kullanarak; ritim duygularını geliştirilmeyi amaçlamaktadır. Çocuklar halk şarkılarından başlayarak, sanat müziğine doğru, sürekli yüksek kalitedeki müzikleri dinlemelidirler. Hiç kimse iyi sanat seçimiyle doğmaz. Çocuklar büyüdükçe şarkı repertuarlarına daha karmaşık ritimli ve daha geniş ses aralıklı şarkılar ekleyeceklerdir. Müzikal hafızayı

geliştirmek ve enstrüman çalmaya başlamlarını sağlamak için yapacağımız projede bedensel, ritmik ve doğaçlama egzersizlere yer verilecektir.

DÜNYAYI BİZE VERSELER (KORO- ORKESTRA)

Öğrencilerde; müziksel belleklerinin güçlendirilmesi, hayal güçlerinin zenginleştirilmesi gibi amaçları içermektedir. Aynı zamanda keyifli zaman geçirme ve müziğin kendilerine kattığı değer konusunda bir farkındalık amaçlamaktadır. Proje; ortaokul öğrencilerini kapsamaktadır. Bir etkinlikle öğrenciler yaptıkları çalışmaları ortaya koyacaklardır.

TASAVVUF MÜZİĞİ KOROSU

Hakikatten, ilahi sır ve hikmetlerden nasib alabilmek; ney sesinin çağırıştığı manevi duyguyu hissedebilmek ve tasavvuf müziğini halkla buluşturmak amacıyla düzenlenen bir etkinliktir. Etkinliğe altı İmam Hatip Lisesinden on üç öğrenci katılmaktadır. Belli zaman ve mekânlarda şehrin değişik yerlerinde konserler verilecektir. Koro çalışmalarını

tamamlamış olup yakında ilk konserini gerçekleştirecektir.

ŞİİR ATÖLYESİ

Yetenekli öğrenciler arasından seçilen 20 kişilik öğrenci grubunun, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin eşliğinde şiir seslendirme çalışmalarını kapsamaktadır. Şiir, ritim ve müzik kulağını, algısını geliştirmeyi amaçlayan proje, Nisan ayı içinde, hazırlanan bir dinleti ile sahne alacaktır. Şiir görseller ve fon müzik eşliğinde sunulacaktır.

BAHAR SPOR ŞENLİKLERİ

Malatya genelindeki tüm öğretim kademelerinde; futbol, voleybol, basketbol, hentbol, masa tenisi dallarında turnuvalar düzenlenmektedir. Turnuvalar; Mart, Nisan aylarında yapılmaktadır. Şenliklerin temel amacı; öğrencileri spora zaman ayırma ve onlara takım halende oyunlar oynamanın keyfini, heyecanını yaşatmaktır. Sporun sağlıklı bir yaşam için önemini kavratmaktır. Turnuvalar sonrasında çeşitli ödüller verilecektir.

Zati'nin gazeline tahmis

Tiğiyile şeref bulduğun bir dide-i hârın mı var
Bağı içre düştüğün bir gül-i zindanın mı var
Hicr-i yara esr olmuş Yakup-veş hâlin mı var
N'oldun inlersin felek herca-yi cananın mı var
Her makamı seyreder bir mah-ı tabanın mı var

Gülzare kapandın ruz-ı şebi bilmeyip
Akşama dek söyledin dil ü canını delip
Lal olacak dillerin sus ağyarı dinleyip
Ağlayıp feryad edersin her nefes ey andelip
Har ile hem-saye olmuş verd-i handanın mı var

Ecr-i sevda oldu başım rahmet ben ana dedim
Hublar doldu bezmime hani zülf-i Leyla dedim
Arayıp cismimde cânım bir ona peyda dedim
Yoluna canum revan etsem gerek cana dedim
Hişm ile baktı yüzüme dedi kim canın mı var

Allar ile boya cânı bırak yillansın yine
Mahiya dem be dem aşkla tutuşmaktasın yine
Ayinede aksi yok bir ruh-i heyulasın yine
Zülf-i dilber gibi ey Zati perişansın yine
Cevr-i bi-hâd yoksa bir yar-i perişanın mı var

İŞİL SEMA TERECE